

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

Понедељак, 17. март 2014. године
БАЊА ЛУКА

Број 19 Год. XXIII
www.slglasnik.org

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ Развојна банка а.д.
Бања Лука 562-099-00004292-34
Sberbank а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Нуро-Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

296

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 5. став 2. Закона о извршењу Буџета Републике Српске за 2014. годину ("Службени гласник Републике Српске", број 107/13), Влада Републике Српске, на 52. сједници, одржаној 13.03.2014. године, д о н о с и

О Д Л У К У

О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАН УТРОШКА СРЕДСТАВА

I

Даје се сагласност Министарству породице, омладине и спорта (организациони код 3710001) на План утрошка средстава за период 01.01 - 31.03.2014. године, у укупном износу од 10.000,00 КМ.

II

Средства из тачке I ове одлуке распоређују се на следећи начин:

415200 - текући грантови спортским организацијама, у износу од 10.000,00 КМ.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство породице, омладине и спорта и Министарство финансија.

IV

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-397/14
13. марта 2014. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ДОДЈЕЛИ КОНЦЕСИЈЕ ЗА ИЗГРАДЊУ И КОРИШЋЕЊЕ МХЕ "ПОДИВИЧ", МХЕ "СЛАПИ" И МХЕ "САМАР" НА КАСИНДОЛСКОЈ РИЈЕЦИ

1. Привредном друштву "Blautal Naturenergie GmbH" Нјемачка (у даљем тексту: Концесионар) додјељује се концесија за изградњу и коришћење МХЕ "Подивич", МХЕ "Слапи" и МХЕ "Самар" на Касиндолској ријеци.

2. Концесија из тачке 1. овог рјешења додјељује се на период од тридесет (30) година, рачунајући од дана закључивања уговора о концесији.

3. За коришћење концесије из тачке 1. овог рјешења Концесионар се обавезује на уредно плаћање концесионе накнаде.

Концесионар је дужан прије закључења уговора о концесији уплатити у корист буџета Републике Српске једнократну накнаду за концесионо право, и то: за МХЕ "Подивич" 6.450 КМ, за МХЕ "Слапи" 5.132 КМ и за МХЕ "Самар" 5.270 КМ.

Висина концесионе накнаде за право коришћења предмета концесије износи 3,1% од годишњег бруто прихода оствареног обављањем концесионе дјелатности.

4. Овлашћује се Министарство индустрије, енергетике и рударства да са Концесионаром закључи уговор о концесији, којим ће се ближе уредити концесиони однос.

5. Ако Концесионар у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог рјешења не потпише уговор о концесији, губи сва права утврђена овим рјешењем.

6. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-391/14
6. марта 2014. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

297

На основу члана 6. став 6. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/02, 91/06 и 92/09), а у вези са чланом 67. став 3. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", број 59/13) и члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), на приједлог Комисије за концесије Републике Српске, Влада Републике Српске, на 51. сједници, одржаној 06.03.2014. године, д о н о с и

298

На основу члана 6. став 6. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/02, 91/06 и 92/09), а у вези са чланом 67. став 3. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", број 59/13) и члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), на приједлог Комисије за концесије Републике Српске, Влада Републике Српске, на 51. сједници, одржаној 06.03.2014. године, д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е**О ДОДЈЕЛИ КОНЦЕСИЈЕ ЗА ИЗГРАДЊУ И КОРИШЋЕЊЕ МХЕ "ЖЕЉЕЗНИЦА 1" И МХЕ "ЖЕЉЕЗНИЦА 2" НА РИЈЕЦИ ЖЕЉЕЗНИЦИ**

1. Привредном друштву "Рудинг" д.о.о. Источно Сарајево (у даљем тексту: Концесионар) додјељује се концесија за изградњу и коришћење МХЕ "Жељезница 1" и МХЕ "Жељезница 2" на ријеци Жељезници.

2. Концесија из тачке 1. овог рјешења додјељује се на период од тридесет (30) година, рачунајући од дана закључивања уговора о концесији.

3. За коришћење концесије из тачке 1. овог рјешења Концесионар се обавезује на уредно плаћање концесионе накнаде.

Концесионар је дужан прије закључења уговора о концесији уплатити у корист буџета Републике Српске једнократну накнаду за концесионо право 4.297,00 КМ, појединачно по МХЕ.

Висина концесионе накнаде за право коришћења предмета концесије износи 2,8% од годишњег бруто прихода оствареног обављањем концесионе дјелатности.

4. Овлашћује се Министарство индустрије, енергетике и рударства да са Концесионаром закључи уговор о концесији, којим ће се ближе уредити концесиони однос.

5. Ако Концесионар у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог рјешења не потпише уговор о концесији, губи сва права утврђена овим рјешењем.

6. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-390/14
6. марта 2014. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

На основу члана 15. тачка з) и члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 53. став 1. тачка а) Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11 и 37/12), Влада Републике Српске, на 51. сједници, одржаној 06.03.2014. године, д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е**О РАЗРЈЕШЕЊУ ПОМОЋНИКА МИНИСТРА У РЕСОРУ ЗА ЗЕМЉИШНО-КЊИЖНЕ ПОСЛОВЕ**

1. Драган Спасојевић, са завршеним правним факултетом и положеним правосудним испитом, разрјешава се дужности помоћника министра у Ресору за земљишно-књижне послове у Министарству правде, због истека времена на које је био постављен.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-392/14
6. марта 2014. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

На основу члана 15. тачка з) и члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 42. Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 117/11 и 37/12), Влада Републике Српске, на 51. сједници, одржаној 06.03.2014. године, д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е**О ПОСТАВЉЕЊУ ВРШИОЦА ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА МИНИСТРА У РЕСОРУ ЗА ПОСЛОВЕ НОТАРИЈАТА, АДВОКАТУРЕ, ПРАВОБРАНИЛАШТВА, БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ, ОБУКЕ И КООРДИНАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА И ЗЕМЉИШНО-КЊИЖНИХ ПОСЛОВА**

1. Драган Спасојевић, са завршеним правним факултетом и положеним правосудним испитом, поставља се за вршиоца дужности помоћника министра у Ресору за послове нота-

ријата, адвокатури, правобранилаштва, бесплатне правне помоћи, обуке и координације пројеката и земљишно-књижних послова, Министарство правде, на период до 90 дана.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-393/14
6. марта 2014. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

299

На основу члана 43. став 1. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), а у вези са чланом 18. тачка д) Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама ("Службени гласник Републике Српске", број 121/12), Влада Републике Српске, на 51. сједници, одржаној 06.03.2014. године, д о н о с и

П Л А Н**ДЕМИНИРАЊА ЗА 2014. ГОДИНУ - ФАЗА XVI****I**

Републичка управа цивилне заштите Републике Српске у противминском дјеловању своје активности спроводи примјењујући законске прописе на нивоу Босне и Херцеговине и Републике Српске, а посебно Закон о деминирању у Босни и Херцеговини и Закон о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама.

На основу члана 20. тачка њ) Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама, Републичка управа цивилне заштите Републике Српске врши послове уклањања неексплодираних убојних средстава (НУС-а) и деминирања, те даје велики допринос у противминском дјеловању у Босни и Херцеговини и Републици Српској.

Ове активности ће се спроводити и у наредним годинама из разлога што, према општој процјени БХ МАК-а из 2012. године, у Босни и Херцеговини има 1.417 заједница угрожених заједница под утицајем мина/НУС-а. Локације контаминираних мина/НУС-ом директно утичу на безбједност 540.000 грађана. У Републици Српској су идентификоване 533 угрожене заједнице, гдје је директно угрожено око 136.000 грађана.

Тренутна мински сумњива површина у Босни и Херцеговини износи 1.266 km² или 2,4% од укупне површине. Од тога 280 km² односи се на Републику Српску или 1,1% од укупне површине Републике Српске.

Тренутна сумњива површина на касетну муницију у Босни и Херцеговини износи 10,6 km², од чега се 1,3 km² односи на Републику Српску.

Тренутна дефинисана мински ризична површина за даље операције хуманитарног деминирања у Босни и Херцеговини износи 330 km², од чега се на Републику Српску односи 105 km².

Према подацима БХ МАК-а, у Босни и Херцеговини је у периоду 1996 - 2013. година деминирано 157 km², од чега у Републици Српској 51 km² или 32%.

Такође, према подацима БХ МАК-а, у 2013. години у Босни и Херцеговини је регистровано седам минских несрећа, при чему је укупно страдало 13 лица, од којих су три смртно страдала, а 10 је повријеђених. У периоду од 1996. до 2013. године од мина и НУС-а укупно је страдало 1.706 лица, од којих је смртно страдалих 600, а теже и лакше повријеђених 1.106. На Републику Српску се односи 598 настрадалих, од којих је смртно страдалих 227, а теже и лакше повријеђених 371. У истом периоду, од укупног броја страдалих у Босни и Херцеговини 115 су деминери, од којих је смртно страдалих 46 деминера, а 69 деминера су лакше или теже повријеђени.

1. ПРЕТХОДНА ПОМОЋ ДЕЛЕГАЦИЈЕ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У априлу 1998. године потписан је Меморандум о разумијевању између Делегације Европске комисије и Владе

Републике Српске, с циљем стварања “Самоодрживих тимова за уклањање експлозивних средстава и деминерских тимова”. Овлашћена Републичка управа цивилне заштите је преузела заједничку обавезу за оперативну имплементацију Плана. Након завршетка Фазе VIII, у 2007. години Влада Републике Српске је у потпуности преузела финансирање Плана деминирања.

До сада је укупно реализовано петнаест фаза.

Преглед досадашње финансијске подршке Плана деминирања

Фаза	Уговорне стране	Укупна вриједност пројекта	Донација Европске заједнице	Допринос Владе РС
I	Хелп – ДЕК	1.722.368 КМ	1.560.000 КМ	162.368 КМ
II	Хелп – ДЕК	1.327.866 КМ	1.195.916 КМ	131.950 КМ
III	РУЦЗ РС – ДЕК	1.993.998 КМ	1.701.572 КМ	292.426 КМ
IV	РУЦЗ РС – ДЕК	2.280.349 КМ	1.916.713 КМ	363.636 КМ
V	РУЦЗ РС – ДЕК	2.789.229 КМ	2.346.996 КМ	442.233 КМ
VI	РУЦЗ РС – ДЕК	2.140.552 КМ	977.915 КМ	1.162.637 КМ
VII	РУЦЗ РС – ДЕК	2.143.165 КМ	664.982 КМ	1.478.183 КМ
VIII	РУЦЗ РС – ДЕК	2.484.300 КМ	332.491 КМ	2.151.809 КМ
IX	РУЦЗ РС	2.590.010 КМ	-	2.590.010 КМ
X	РУЦЗ РС	2.656.400 КМ	-	2.656.400 КМ
XI	РУЦЗ РС	2.720.000 КМ	-	2.720.000 КМ
XII	РУЦЗ РС	2.682.300 КМ	-	2.682.300 КМ
XIII	РУЦЗ РС	2.718.765 КМ	-	2.718.765 КМ
XIV	РУЦЗ РС	2.927.625 КМ	-	2.927.625 КМ
XV	РУЦЗ РС	2.757.391 КМ	-	2.757.391 КМ
УКУПНО		35.934.318 КМ	10.696.585 КМ	25.237.733 КМ

2. АКТИВНОСТИ ДРУГИХ ДОНАТОРА ЗА ПРЕТХОДНЕ ФАЗЕ

1. Јапанска Влада је преко НВО Хелп, као имплементатора пројекта, обезбједила набавку двије машине за припрему терена за деминирање и обуку четири оператера.

2. Канадски међународни центар за деминирање (CIDC), као и Центар за обуку паса Коњиц, у протеклим су годинама донирали одређени број паса за откривање експлозива (мина) и исте су редовно тренирали.

3. Општине - на основу претходних искустава, у сарадњи са општинама остварено је учествовање у дијелу трошкова ангажовања Машинског тима (гориво и трошкови смјештаја запослених у Тиму).

3. ОПШТИ ЦИЉ

Наше активности и задаци на којима радимо доприносе бољој заштити грађана у Републици Српској и Босни и Херцеговини од неексплодираних убојних средстава (НУС-а), мина и природних и људским фактором изазваних несрећа.

4. СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

а) Повратак избјеглица и расељених лица на локације проглашене сигурним (очишћеним) послје спроведених операција уклањања и уништавања НУС-а или деминирања.

б) Јачање самоодрживих структура цивилне заштите и њихових кључних задатака одређених мандатом (превенција и спремност на катастрофе - DPPR).

Назначени резултати:

1. редуција површина загађених минама и НУС-ом у Републици Српској и Босни и Херцеговини;

2. смањен број минских инцидената са људским жртвама међу становништвом у Републици Српској и Босни и Херцеговини;

3. побољшана сарадња и координација између свих субјеката у процесу деминирања (БХ МАК и друге институције);

4. јачање капацитета и структуралне организације Републичке управе цивилне заштите Републике Српске да обавља своје активности према Закону о цивилној заштити Републике Српске и Закону о деминирању у Босни и Херцеговини.

5. МЕТОДОЛОГИЈА И ПРИСТУП

а) Приступ и активности

Имајући у виду шире циљеве и специфичне циљеве Плана деминирања, дат је и приједлог имплементације. Републичка управа цивилне заштите је представила приступ и активности, методе праћења напредовања кроз индикаторе постигнућа и предвиђене резултате у Матрици логичког оквира посла.

б) Оперативно планирање

Оперативно планирање је консолидована база за цивилну заштиту, а која се обавља у сарадњи са подручним одјељенима цивилне заштите које, заједно са општинама, предлажу приоритете за чишћење кућа и терена, уклањање и уништавање мина/НУС-а, као и ангажовање машинског тима за рад на чишћењу девастираних објеката изван минских поља, у циљу обезбјеђења услова за реконструкцију и повратак избјеглица и расељеног становништва и отклањање последица елементарних непогода. Прекид операција планира се у два наврата, и то: од 1. до 31. јануара 2014. године због празничних дана и лоших временских услова, те ће се у том периоду користити први дио годишњег одмора и вршити додатна обука запослених, а други дио годишњег одмора ће се користити од 4. до 17. августа 2014. године.

За реализацију Плана деминирања Републичка управа цивилне заштите располаже компетентним људским ресурсима, па се у том циљу даје преглед ангажованог особља по тимовима и позицијама.

ПРЕГЛЕД АНГАЖОВАНОГ ОСОБЉА

Ред. бр.	ОСОБЉЕ	Број људи
1.	Помоћник директора за деминирање	1
2.	Главни оперативац за противминске акције	1
3.	Оперативци за противминске акције	2

4.	Виши контролор за осигурања квалитета	3
5.	Виши референт за планирање и извјештавање	1
6.	Референт за административне послове и документацију	2
7.	Бања Лука "А" тим за уклањање и уништавање НУС-а	4
8.	Добој "А" тим за уклањање и уништавање НУС-а	4
9.	Пале "А" тим за уклањање и уништавање НУС-а	4
10.	Требиње "А" тим за уклањање и уништавање НУС-а	4
11.	Деминерски "Б" тим Бања Лука	8
12.	Деминерски "Б1" тим Добој	8
13.	Деминерски "Б2" тим Добој	7
14.	Деминерски "Б" тим Пале	8
15.	Деминерски "Б" тим Требиње	7
16.	Тим за машинско деминирање	9
17.	Тим паса за откривање експлозива	2
18.	Машински тим	3
УКУПНО		78

"А" ТИМОВИ ЗА УКЛАЊАЊЕ И УНИШТАВАЊЕ НУС-а

Ред. бр.	Позиција	НАЗИВ ТИМА				
		Бања Лука	Добој	Пале	Требиње	Укупно
		1	2	3	4	5
		Број особља	Број особља	Број особља	Број особља	Број особља
1.	Вођа тима	1	1	1	1	4
2.	Оператер за уклањање и уништавање НУС-а	1	1	1	1	4
3.	Медицинар	1	1	1	1	4
4.	Возач и оператер везе	1	1	1	1	4
УКУПНО "А" ТИМ		4	4	4	4	16

ДЕМИНЕРСКИ "Б" ТИМОВИ

Ред. бр.	Позиција	НАЗИВ ТИМА					
		Бања Лука "Б"	Добој "Б1"	Добој "Б2"	Пале "Б"	Требиње "Б"	Укупно "Б"
		1	2	3	4	5	6
		Број особља	Број особља	Број особља	Број особља	Број особља	Број особља
1.	Вођа тима	1	1	1	1	1	5
2.	Замјеник вође тима	1	1	1	1	1	5
3.	Медицинар	1	1	1	1	1	5
4.	Деминер	5	5	4	5	4	24
УКУПНО "Б" ТИМ		8	8	7	8	7	38

ТИМ ЗА МАШИНСКО ДЕМИНИРАЊЕ

Ред. бр.	Позиција	Број особља
1.	Вођа тима	1
2.	Замјеник вође тима	1
3.	Медицинар	1
4.	Деминер	2
5.	Руководилац машине за деминирање (ФМЛ-200)	2
6.	Руководилац машине за деминирање (ТЕМПЕСТ МК-5)	2
УКУПНО ТИМ ЗА МАШИНСКО ДЕМИНИРАЊЕ		9

ТИМ ПАСА ЗА ОТКРИВАЊЕ ЕКСПЛОЗИВА

Редни број	Позиција	Број особља
1.	Тренер - водич паса	1
2.	Водич паса	1
УКУПНО ТИМ ПАСА ЗА ОТКРИВАЊЕ ЕКСПЛОЗИВА		2

МАШИНСКИ ТИМ

Ред. бр.	Позиција	Број особља
1.	Вођа тима	1
2.	Возач блиндираног камиона	1
3.	Руководилац блиндираног утоваривача	1
УКУПНО МАШИНСКИ ТИМ		3

в) Улога и одговорност Сектора за деминирање и осталих сектора

Сектор за деминирање, као и други сектори Републичке управе цивилне заштите, структурално и кадровски конципиран је тако да у сваком тренутку успјешно управља ситуацијом и влада врло сложеним околностима које прате деминерски посао.

У том циљу наводе се основне функције и основне одговорности:

1. одговорност за организацију и планирање,
2. одговорност за имплементацију пројекта,
3. одговорност за информисање,
4. одговорност за контакте са тимовима и прикупљање података од особља на терену,
5. одговорност за финансијско вођење пројекта,
6. одговорност за логистичку подршку,
7. одговорност за примјену Закона о деминирању и Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама,
8. одговорност и контрола примјене прописаних Стандарда Босне и Херцеговине и Стандардних оперативних процедура Републичке управе цивилне заштите Републике Српске.

Сектор за деминирање и Сектор за финансијско-рачуноводствене и правне послове у Републичкој управи, по својој структури, подразумијевају различите позиције са прецизном хијерархијском скалом надређености, која је директно условљена нивоом одговорности за сигурност планираних операција, а потом одговорности за квалитетно и финансијски транспарентно одвијање пројекта. Дакле, свака од позиција у структури сектора има комплетну одговорност за пројекат, у складу са својим дјелокругом рада, односно у складу са надлежностима дефинисаним Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Републичкој управи цивилне заштите. Та одговорност је усмјерена у два правца, према директору Републичке управе цивилне заштите и помоћнику директора за деминирање, те према осталим организацијама и појединцима укљученим у имплементацију Плана.

Одговорности подразумијевају сљедеће:

- одговорност за обезбјеђење услова за несметано извођење планираних задатака,
- контрола примјене сигурносних прописа,
- контрола и праћење досљедног спровођења свих обавеза,
- контрола финансијске коректности у току реализације, уз обавезу обезбјеђења апсолутне транспарентности извршених финансијских трансакција,
- континуитет у контактима са Министарством унутрашњих послова и Владом Републике Српске, у циљу обезбјеђења финансијске и сваке друге подршке за реализацију Плана деминирања,
- одговорност за реализацију планираних задатака, имајући у виду све елементе који имају или могу имати утицаја на реализацију,
- одговорност за отклањање свих очекиваних или непредвиђених ризика који могу угрозити реализацију укупног Плана,
- одговорност за квалитет рада комплетног особља ангажованог на реализацији планских задатака, уз право и обавезу санкционисања свих евентуалних пропуса или негативности итд.

С друге стране, Сектор за деминирање има трајну обавезу да даје потпуне информације према помоћнику директора Републичке управе цивилне заштите за деминирање и директору Републичке управе цивилне заштите, деминерском особљу на терену, БХ МАК-у и локалним заједницама, а директор Републичке управе цивилне заштите је обавезан да о реализацији овог плана, путем Министарства унутрашњих послова, информише Владу Републике Српске.

Све позиције у Сектору за деминирање су организоване на принципу прецизне подјеле послова и пуне одговорности за извршене задатке, међутим, прецизна подјела послова не подразумијева изолованост од остатка процеса рада, него, напротив, обавезује на тимски рад и пуну сарадњу у обезбјеђењу оптималних услова за постизање што квалитетнијих резултата.

г) Улога "А" тимова за уклањање и уништавање НУС-а

"А" тимови за уклањање и уништавање НУС-а у процесу деминирања врше прикупљање и уништавање мина и неексплодираних убојних средстава и у сарадњи са општинским службама цивилне заштите, полицијом и ОС БиХ спроводе акцију упозоравања на опасност од мина у окружењу и на тај начин утичу на смањење броја жртава од мина и неексплодираних убојних средстава, као и материјалних штета изазваних неконтролисаним експлозијама.

- "А" тим за уклањање и уништавање НУС-а Бања Лука је у својим активностима одговоран за регију Бања Лука и покрива територију 21 општине.

- "А" тим за уклањање и уништавање НУС-а Добој је у својим активностима одговоран за регију Добој и дио регије Бијељина, те покрива територију 13 општина.

- "А" тим за уклањање и уништавање НУС-а Пале је у својим активностима одговоран за регију Сарајево и дио регије Бијељина, те покрива територију 20 општина.

- "А" тим за уклањање и уништавање НУС-а Требиње је у својим активностима одговоран за регију Требиње и двије општине у регији Источно Сарајево, те покрива територију девет општина.

Наведени задаци обављају се у складу са Стандардом Босне и Херцеговине и Стандардним оперативним процедурама Републичке управе цивилне заштите.

д) Улога деминерских "Б" тимова

Деминерски "Б" тимови у процесу деминирања врше преглед и чишћење терена, техничко извиђање, чишћење објеката од мина и неексплодираних убојних средстава и на тај начин доприносе смањењу ризичне површине, што позитивно утиче на бржи повратак расељеног становништва, реконструкцију објеката и инфраструктуре.

Деминерски "Б" тимови учествују у интервенцијама "Брзи одговор", односно у акцијама извлачења и спасавања цивилних лица настрадалих од мина или неексплодираних убојних средстава, односно по потреби и деминирања терена ради спровођења истражних радњи надлежних органа. Деминерски "Б" тимови врше техничко извиђање терена мануелном методом или уз коришћење машине за узнемиравање гла ФМЛ-200, као и чишћење терена мануелном методом или иза машине за уклањање вегетације ГЕМПЕСТ-МК5.

Одговорност деминерских "Б" тимова у процесу деминирања је да задатке спроводе у складу са Стандардом Босне и Херцеговине и Стандардним оперативним процедурама Републичке управе цивилне заштите, како би се осигурала максимална сигурност за крајњег корисника. У срединама гдје спроводе операције деминирања ови тимови, у сарадњи са општинским службама цивилне заштите, спроводе и активности упозоравања локалног становништва на опасност од мина.

У 2014. години деминерски "Б" тимови ће првенствено радити на задацима који су започети у 2013. години, а то су:

- Стари Полој 14, општина Брод;
- Беглуци 4, општина Дервента;
- Беглуци 5, општина Дервента;
- Борија 4, општина И. С. Град;
- Кик Марића врх 1, општина Рибник;
- Рапти Бобани - Пијешти 1, општина Равно.

Поред тога, деминерски "Б" тимови ће радити и на другим задацима које ће, на основу приједлога општина, извиђати и дефинисати БХ МАК и уврстити на заједничку Листу приоритета за 2014. годину, коју разматра и усваја

Влада Републике Српске, на приједлог БХ МАК-а, као и на задацима који не буду обухваћени Планом, а буду приоритети Владе Републике Српске, појединих министарстава и институција за нестала лица БиХ.

ђ) Улога тима за машинско деминирање

Тим за машинско деминирање у свом раду користи машину за припрему терена са узнемиравањем тла (ФМЛ-200) и машину за уклањање вегетације (ТЕМПЕСТ МК-5). Машина за припрему терена за деминирање са узнемиравањем тла ФМЛ-200 у процесу деминирања доприноси убрзању процеса редукције сумњивих површина кроз техничко извиђање машинском методом, уз подршку деминера, у складу са Стандардима Босне и Херцеговине и Стандардним оперативним процедурама Републичке управе цивилне.

Машина за уклањање вегетације ТЕМПЕСТ МК-5 у процесу деминирања доприноси бржем процесу деминирања на тај начин што се на задатку, после уклањања вегетације, за преглед терена користе тимови паса или деминери, уз обавезну примјену Стандарда Босне и Херцеговине и Стандардних оперативних процедура Републичке управе цивилне заштите.

е) Улога тима паса

Тим паса у процесу деминирања врши редукцију ризичних и сумњивих површина кроз преглед терена. Одговорност тима паса у процесу деминирања је да задатке на прегледу терена обавља у складу са Стандардом Босне и Херцеговине и Стандардним оперативним процедурама Републичке управе цивилне заштите, како би се обезбједила максимална сигурност за крајњег корисника. Поред тога, исти се користи за контролу квалитета очишћене и технички извиђене површине.

ж) Улога машинског тима

Машински тим у процесу деминирања врши уклањање материјала од порушених и девастираних објеката углавном изван минских поља. Овај тим пружа подршку деминерским "Б" тимовима у операцијама деминирања када се у оквиру задатка наиђе на веће количине смећа, наплавина или материјал од девастираних и порушених објеката. Одговорност машинског тима је да задатке обавља у складу са Стандардом Босне и Херцеговине и Стандардним оперативним процедурама Републичке управе цивилне заштите. Поред тога, овај тим се ангажује на отклањању посљедица елементарних непогода.

Организација рада на терену

Организација рада на терену врши се на основу радног плана по мјесецима и седмичних планова рада за спровођење противминских акција. У спровођењу противминских акција остварује се пуна сарадња са БХ МАК-ом, општинским службама цивилне заштите и другим институцијама. За организацију рада на терену првенствено су одговорни оперативци за ПМА и вође тимова, а за контролу контролори за осигурање квалитета и оперативци за ПМА.

6. БУЏЕТ И СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПЛАНА ДЕМИНИРАЊА

Буџет Плана деминирања у 2014. години износи 2.630.861 КМ и саставни је дио буџета Републичке управе

цивилне заштите за 2014. годину, који је усвојен у висини од 4.702.000 КМ. Дакле, за реализацију планираних деминерских активности у наредној години нису потребна никаква додатна буџетска средства.

С обзиром на специфичност деминерских задатака, буџет Плана деминирања за 2014. годину садржи неке специфичности у дијелу расхода за лична примања и расхода по основу коришћења робе и услуга, које је потребно додатно образложити.

Укупно потребна средства за лична примања запослених у Сектору за деминирање износе 2.045.801 КМ, од чега су бруто плате запослених 2.002.861 КМ, а расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања 42.940 КМ.

Висина средстава за бруто плате утврђена је на бази 78 запослених и у дијелу обавеза за порезе и доприносе укључују, поред редовних, и средства која су потребна за уплату доприноса за стаж са увећаним трајањем, у складу са Законом о деминирању у БиХ.

Расходи по основу коришћења робе и услуга неопходних за несметано одвијање деминерских задатака утврђени су у износу од 535.060 КМ. У оквиру овог износа значајна средства (139.000 КМ) планирана су за потребе осигурања деминера од посљедица деминерске несреће, у складу и на начин како је то регулисано Законом о деминирању у БиХ.

Сљедећа финансијски значајна позиција у оквиру расхода за коришћење робе и услуга јесу расходи по основу путовања и смјештаја у износу од 223.000 КМ. Овом категоријом трошка обухваћени су трошкови смјештаја деминерских тимова на радилиштима у износу од 77.000 КМ и трошкови горива у висини д 146.000 КМ.

Расходи за текуће одржавање утврђени су у износу од 93.760 КМ и планирани су за резервне дијелове и одржавање возила у Сектору за деминирање, и то четири возила марке нисан навара, 25 возила марке ланд ровер, једно возило марке тојота, једно блиндирано возило марке ланд ровер, два камиона кипера марке рено, један утоваривач марке фиат хитачи, једна машина за машинску припрему терена ФМЛ-200, једна машина за уклањање вегетације ТЕМПЕСТ МК-5, једна приколица цистерна капацитета 2000 литара, седам приколица за теренска возила и једна нисконосива приколица за превоз тешких машина.

Планирани расходи за материјал за посебне намјене износе 28.800 КМ. Ова средства су неопходна за набавку специјалних материјала неопходних у процесу мануелног или машинског деминирања, те материјала за рад тима са специјално обученим псима за откривање неексплодираних убојитих средстава.

На крају, потребно је нагласити да су буџетска средства крајње рационално планирана, имајући у виду обавезу обезбјеђења услова за поштивање свих законских прописа који регулишу послове деминирања, а посебно прописа у дијелу пуне безбједности запослених.

У току 2014. године Републичка управа ће набавити и нешто неопходне деминерске опреме (метал-детектори) у вриједности од 30.000 КМ.

Табеларни приказ буџета Плана деминирања за 2014. годину

Економски код	Опис	План деминирања за 2014. годину
1	2	3
410000	Текући расходи	2.580.861
411000	Расходи за лична примања	2.045.801
411100	Расходи за бруто плате	2.002.861
411200	Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених	42.940
412000	Расходи по основу коришћења робе и услуга	535.060
412100	Расходи по основу закупа	0
412200	Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга	36.500

	412300	Расходи за режијски материјал	0
	412400	Расходи за материјал за посебне намјене	28.800
	412500	Расходи за текуће одржавање	93.760
	412600	Расходи по основу путовања и смјештаја	223.000
	412700	Расходи за стручне услуге	139.000
	412900	Расходи за стручно усавршавање запослених	0
	412900	Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа	0
	412900	Расходи по основу репрезентације	0
	412900	Расходи по основу пореза и доприноса на терет послодавца	14.000
510000		Издаци за нефинансијску имовину	50.000
511000		Издаци за произведену сталну имовину	30.000
	511100	Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката	0
	511200	Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката	0
	511300	Издаци за набавку постројења и опреме	30.000
516000		Издаци за залихе материјала, робе и ситног инвентара, амбалаже и сл.	20.000
	516100	Издаци за залихе материјала, робе и ситног инвентара, амбалаже и сл.	20.000
УКУПНО РАСХОДИ			2.630.861

Програмска средства - Логистика

1. Возни парк Републичке управе цивилне заштите Републике Српске и одржавање материјално-техничких средстава

Сервисна радионица

Изградњом монтажног објекта за смјештај Сервисне радионице у насељу Тилава, крајем 2013. године створени су услови за пресељење и почетак рада на одржавању возила и машина за деминирање. Поред објекта за смјештај Сервисне радионице, дјелимичном адаптацијом једног од постојећих објеката и санацијом терена и заштитне ограде омогућено је и пресељење комплетне опреме и контејнера који су до сада били смјештени на више различитих локација. Нови објекат и круг Сервисне радионице "Тилава" обезбјеђује, осим поправке возила и приколица које се користе у реализацији Плана деминирања, простор за паркирање возила машинског тима, складиштење резервних дијелова за возила Републичке управе цивилне заштите и складиштење опреме и материјала за тимове, као и простор за смјештај паса за откривање експлозива у штенари. Републичка управа цивилне заштите у Сервисној радионици има четири запослена лица за одржавање моторних возила и машина за деминирање.

Због значаја сервиса за одржавање материјално-техничких средстава, очигледно је да Сервисна радионица заузима значајно мјесто у планирању финансијских средстава, за набавку алата и потрошног материјала за нормално функционисање и одржавање возила.

Возни парк Републичке управе цивилне заштите

Возни парк Републичке управе цивилне заштите, који се користи у реализацији Плана деминирања, састоји се од: четири возила марке нисан навара, 25 возила марке ланд ровер, једног возила марке тојота, једног блиндираног возила марке ланд ровер, два камиона кипера марке рено, једног утоваривача марке фиат хитачи, једне машине за машинску припрему терена ФМЛ-200, једне машине за уклањање вегетације ТЕМПЕСТ МК-5, једне приколице цистерна капацитета 2000 литара, седам приколица за теренска возила и једне нисконосиве приколице за превоз тешких машина.

Због старости и дотрајалости возила (највећи број возила је старости преко 16 година и просјечно су прешли преко 500.000 km), у 2014. години потребно је извршити веће набавке резервних дијелова, гума, као и уља и мазива, те другог потрошног материјала за њихово одржавање.

Сервисирање камиона и машина за деминирање ће у 2014. години захтијевати веће трошкове одржавања због значајне употребе истих. Повећање трошкова одржавања два камиона кипера и утоваривача (машински тим) зависиће од интензитета њиховог ангажовања на тешком терену, што се нарочито односи на потрошњу гума. Сервисирање машина врши се према мото часовима рада, а сервисирање

камиона према пређеним километрима. За одржавање истих ће се морати набавити веће количине уља и мазива, као и осталог потрошног материјала.

2. Опрема за деминирање у складишту и на терену

За опрему за деминирање, заштитну опрему и детекторе битно је нагласити да је у 2014. години потребно уложити више средстава у сервисирање, поправку и набавку опреме која је дотрајала. Већина ручних радио-станица које користе тимови више се не производе, па се у комуникацији све више користе мобилни телефони умрежени у VPN мрежу.

У 2014. години ће се редовно контролисати и стање медицинске опреме и биће потребно да се одређена финансијска средства уложе у њено обнављање, посебно за лијекове и опрему која се мора обнављати сваке године. Такође ће бити неопходно извршити набавку одређене количине резервних дијелова и пуњивих батерија за метал-детекторе МИЛ Д-1, средстава везе и униформи за деминере.

Техничко извиђање по постојећим процедурама БХ МАК-а ће имати утицаја на набавку веће количине материјала за обиљежавање терена у току рада, као и по завршетку техничког извиђања.

У овој години су планирани и трошкови одржавања тима паса за откривање експлозива ради набавке потребних лијекова и хране за псе, као и мјесечног прегледа здравственог стања паса.

3. Канцеларијска опрема

У току имплементације плана за одржавање канцеларијске опреме биће неопходно планирати потребна средства за одржавање рачунарске опреме, као и за осталу техничку опрему, како би се омогућило нормално функционисање Сектора за деминирање и испуњавање обавеза редовног извјештавања Министарства унутрашњих послова, Владе Републике Српске и БХ МАК-а.

7. АКТИВНОСТИ

У остваривању специфичних циљева и наведених резултата спроводиће се сљедеће активности:

- извиђање, деминирање и уклањање неексплодираних убојних средстава преко "А" тимова за уклањање и уништавање НУС-а и "Б" деминерских тимова, тима паса и машинском припремом терена;
- техничко извиђање - машинско и мануелно;
- уништавање мина и неексплодираних убојних средстава;
- брзи одговор - помоћ и евакуација повријеђених и смртно страдалих у минским пољима;
- уклањање отпада, девастираних и порушених објеката, те ублажавање посљедица природних и људским фактором изазваних несрећа (машински тим);

6. учествовање у имплементацији програма упозоравања на опасност од мина и неексплодираних убојних средстава.

Извјештавање

Републичка управа цивилне заштите Републике Српске ће правовремено подносити сљедеће извјештаје Министарству унутрашњих послова:

- седмичне извјештаје,
- мјесечне извјештаје,
- завршни извјештај,
- повремене и друге извјештаје о свим догађајима који би могли утицати на реализацију Плана деминирања.

8. РАДНИ ПЛАН

Основна начела за Радни план су испуњена:

а. Биће ангажован довољан број стручних људи који ће успјешно планирати, организовати и контролисати извршавање задатака.

б. Правовремено издавање задатака, вршење контроле теренских операција, програмских средстава и пружање логистичке подршке. Поред наведеног, Републичка управа цивилне заштите ће обезбиједити координацију са другим субјектима, као што су БХ МАК, општинске службе цивилне заштите и други.

в. Влада Републике Српске ће, путем Министарства унутрашњих послова, кроз седмичне и мјесечне извјештаје бити информисана о резултатима постигнутим у реализацији програмских задатака.

Трајање

План рада предвиђа трајање деминерских активности 12 мјесеци.

Током 2013. године Републичка управа је планирала периоде - застоје, односно паузе у раду. Ови периоди су планирани због лошег времена, због празничних дана и слично, а у том периоду је предвиђено коришћење и дијела годишњег одмора и обука запослених, што омогућава да тимови буду оперативни у периоду бољих временских услова.

9. ПРЕТПОСТАВКЕ/РИЗИЦИ И ПРЕДУСЛОВИ

За успјешно спровођење планских задатака у 2013. години потребне су сљедеће претпоставке, које омогућавају постизање специфичних циљева:

1. друштвено и политичко окружење је такво да подржава спровођење противминских акција;

2. подршка Владе Републике Српске Републичкој управи цивилне заштите у изградњи капацитета и заштити становништва.

За остварење специфичних циљева потребне су сљедеће претпоставке:

1. повољни временски услови који неће знатно ограничавати операције деминирања;

2. изостанак великих природних или људским фактором изазваних несрећа које могу преусмјерити програмска средства и људство на вршење других хитних задатака;

3. ограничен број такозваних "прљавих задатака", односно изузетно тешких деминерских задатака који нису интересантни комерцијалним компанијама;

4. изостанак прекида у деминерским операцијама услед озбиљних кварова на машинама и опреми за деминирање, односно доступност резервних дијелова за кључну деминерску опрему и возила;

5. изостанак великих несрећа у тимовима за деминирање Републичке управе цивилне заштите;

6. правовремено и безбједно извршавање законом прописаних обавеза, као и поштивање Стандарда Босне и Херцеговине и Стандардних оперативних процедура Републичке управе цивилне заштите Републике Српске.

Као главни предуслови за остварење Плана деминирања за Републичку управу цивилне заштите су:

1. правовремено обезбјеђење средстава Владе Републике Српске за реализацију Плана и

2. повољно политичко окружење у оба ентитета, што ће омогућити успјешно спровођење противминских акција.

МАТРИЦА ЛОГИЧКОГ ОКВИРА ПОСЛА: 2014. ПЛАН ДЕМИНИРАЊА – ФАЗА XVI

ЛОГИКА ИНТЕРВЕНЦИЈЕ	ОБЈЕКТИВНИ ИНДИКАТОРИ	СРЕДСТВА ВЕРИФИКАЦИЈЕ	ПРЕТПОСТАВКЕ/РИЗИЦИ
ОПШТИ ЦИЉ			
Боља заштита грађана у Републици Српској и БиХ од неексплодираних убојних средстава (НУС-а), мина и људским фактором изазваних и природних катастрофа	Извјештаји	Извјештаји	
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ			
Повратак избјеглица и расељених лица на локације проглашене сигурним (очишћеним и технички извиђеним) после спроведених операција уклањања и уништавања НУС-а или операција деминирања Јачање самоодрживих структура цивилне заштите и њених кључних задатака одређених мандатом (превенција и спремност у катастрофама DPPR)	Број повратника у локалне заједнице које су проглашене сигурним	Мјесечни извјештаји од имплементирајућих организација и БХ МАК-а, УНХЦР извјештаји и извјештаји општина о повратницима	Друштвено и политичко окружење подржава одржив повратак избјеглица и расељених лица Подршка Владе Републике Српске РУЦЗ РС у опремању деминерских капацитета и заштити становништва
РЕЗУЛТАТИ	ПЛАН		
Редукција површина загађених минама и НУС-ом у Републици Српској и БиХ	"А" и "Б" тимови ће: - уклонити мина: 190 комада - уклонити НУС-а: 4.870 комада		Повољни временски услови који неће ограничити операције деминирања

	<p>“Б” тимови ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - деминирати површине: 170.000 m² - 63.000 m² мануелно чишћење - 107.000 m² техничко извиђање <p>Очистити објеката: 6</p> <p>Тим паса ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прегледати (чишћење + техничко извиђање): 40.000 m² <p>Машина ФМЛ-200 ће:</p> <p>технички извидјети: 90.000 m²</p> <p>Укупна редукција сумњиве површине: 300.000 m² :</p> <ul style="list-style-type: none"> - чишћење 83.000 m² или 28% - техничко извиђање: 217.000 m² или 72% <p>Машински тим ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - очистити објеката: 40 - уклонити разног материјала: 17.000 m³ 	Мјесечни и годишњи извјештаји РУЦЗ РС и БХ МАК-а	<p>Нема већих природних или људски изазваних несрећа које могу преусмјерити средства и људство на вршење других хитних задатака</p> <p>Ограничен број тзв. “прљавих задатака” (веома тешки деминерски задаци који нису интересантни комерцијалним компанијама и невладиним организацијама)</p> <p>Нема прекида у деминерским и операцијама уклањања и уништавања НУС-а због озбиљних кварова на машинама и опреми за деминирање (резервни дијелови за кључну деминерску опрему и возила могу се набавити на тржишту)</p> <p>Нема већих несрећа у тимовима за уклањање и уништавање НУС-а и у тимовима за деминирање РУЦЗ РС</p> <p>БХ МАК извршава своје законом прописане обавезе на вријеме</p>
Смањен број минских несрећа са људским жртвама међу становништвом у Републици Српској и БиХ			
Побољшана сарадња и координација између свих заинтересованих страна у процесу деминирања (Влада Републике Српске, БХ МАК, УНДП, ИТФ и други)			
Јачање капацитета и структуралне организације РУЦЗ РС да обавља свој мандат према Закону о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама и Закону о деминирању БиХ			
АКТИВНОСТИ	СРЕДСТВА		ПРЕДУСЛОВИ
Извиђање, техничко извиђање, уклањање и уништавање мина и НУС-а и чишћење кућа/објеката радом “А” и “Б” тимова (мануелно), тимом паса и машина за припрему терена	Финансијска средства из буџета Републике Српске	Седмични и мјесечни оперативни извјештаји	Правовремено обезбјеђење средстава за реализацију Плана
Уништавање мина и НУС-а			Повољно политичко окружење у оба ентитета које ће дозволити управама цивилне заштите добру сарадњу
Брзи одговор – помоћ и евакуација повријеђених у минском пољу			
Уклањање отпада и ублажавање посљедица природних и људским фактором изазваних несрећа (машински тим)		Завршни извјештај	
Учествовање у вршењу едукације о свјесности о опасности од мина кроз едукацију и промоције у медијима (радио, ТВ, интернет, итд.)			

10. АСПЕКТИ ОДРЖИВОСТИ (ИЗЛАЗНА СТРАТЕГИЈА)

Аспекти одрживости подразумевају даљи укупни развој цивилне заштите Републике Српске, са прецизним циљевима и начинима њиховог дугорочног остварења који ће се у Сектору за деминирање дефинисати кроз годишње планове деминирања.

Аспекти одрживости у дијелу који се односи на деминирање су прелазак на самоодрживост, почевши од 2007. године, а резултати дугорочног одређења и подршке Владе Републике Српске су превођење запослених у Секто-

ру за деминирање у стални радни однос од 1. јануара 2008. године и побољшање статуса запослених, укључујући и бенефицирани радни стаж.

Спровођење активности у реализацији Плана деминирања и даље ће се одвијати у складу са међународним стандардима, Стандардом Босне и Херцеговине, Законом о деминирању Босне и Херцеговине и Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама Републике Српске и Стандардним оперативним процедурама Републичке управе цивилне заштите Републике Српске.

Имплементација Плана деминирања

а. У свом дугорочном одређивању Републичка управа цивилне заштите планира задржати постојећу структуру Сектора за деминирање, уз постепено смањење исте одлаком запослених у редовну или инвалидску пензију.

б. Неминовно је да ће се у наредном периоду указати потреба за набавком и занављањем дотрајале опреме и моторних возила, као и за набавком нових машина за деминирање, што ће наметнути обавезу обезбјеђења већих финансијских средстава.

в. Ангажовањем машинског тима, тимова за прикупљање, уклањање и уништавање НУС-а, као и машина за припрему терена за деминирање, код општина и других субјеката обезбједити додатна средства за покривање дијела трошкова.

г. Имајући у виду економску ситуацију Републике Српске, неопходно је радити на изналагању донација и других извора финансирања мимо буџета Владе Републике Српске.

II

О извршењу овог плана стараће се Републичка управа цивилне заштите.

III

План деминирања за 2014. годину - Фаза XVI ће се објавити у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-384/14
6. марта 2014. године
Бања Лука

Предсједница
Владе,
Жељка Цвијановић, с.р.

300

На основу члана 107. став 2. тачка ж) Закона о шумама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 75/08 и 60/13) и члана 82. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

П РА В И Л Н И К

О ОБАВЉАЊУ СТРУЧНО-ТЕХНИЧКИХ ПОСЛОВА У ШУМАМА У ПРИВАТНОЈ СВОЈИНИ

Члан 1.

Овим правилником прописују се начин и поступак вршења стручно-техничких послова у шумама у приватној својини, начин закључивања и садржина уговора о обављању стручно-техничких послова у шумама у приватној својини.

Члан 2.

Послове из члана 1. овог правилника обавља извршилац стручно-техничких послова у шумама у приватној својини (у даљем тексту: Јавно предузеће шумарства) путем организационих дијелова који су у његовом саставу, на основу уговора о обављању стручно-техничких послова и у складу са одредбама шумскопривредног основа за приватне шуме (у даљем тексту: основ).

Члан 3.

Јавно предузеће шумарства обавља следеће стручно-техничке послове у шумама у приватној својини:

а) издаје рјешења за сјечу стабала у складу са одредбама основа,

б) врши дознаку стабала за сјечу, жигосање, обројчавање и класирање посјеченог и израђеног дрвета по претходно успостављеном шумском реду и издавање отпремних исказа,

в) врши израду плана газдовања приватним шумама (план сјеча, план шумскоузгојних радова и план заштите шума),

г) врши израду пројекта за извођење шумскоузгојних радова,

д) пружа стручне услуге при извођењу шумскоузгојних радова по пројекту за извођење,

ђ) врши технички пријем шумскоузгојних радова,

е) води евиденције извршених радова на коришћењу (сјечи) шума, гајењу и заштити шума,

ж) води катастар шума и шумског земљишта,

з) обавља уговорене послове у вези са управним поступком и

и) води годишњи обрачун надокнада за обављање послова од општег интереса у шумама у приватној својини са евиденцијом утрошка средстава по намјени.

Члан 4.

Уговор о обављању стручно-техничких послова у шумама у приватној својини закључује Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде са Јавним предузећем шумарства.

Члан 5.

Уговор из члана 4. овог правилника садржи:

а) права и обавезе уговорних страна,

б) стручно-техничке послове које ће обављати Јавно предузеће шумарства преко организационих дијелова који су у његовом саставу,

в) накнаду за обављање стручно-техничких послова и

г) прелазне и завршне одредбе (вријеме важења, судска надлежност и друго).

Члан 6.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у складу са потребама врши увид у начин и динамику обављања стручно-техничких послова у шумама у приватној својини.

Члан 7.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о обављању стручно-техничких послова у шумама у приватној својини ("Службени гласник Републике Српске", број 60/09).

Члан 8.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.06-052-1900/14
12. марта 2014. године
Бања Лука

Министар,
Др Стево Мирјанић, с.р.

301

На основу члана 97. став 3. Закона о шумама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 75/08 и 60/13) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

П РА В И Л Н И К

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ЗАМЈЕНЕ ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА У СВОЈИНИ РЕПУБЛИКЕ

Члан 1.

У Правилнику о условима и начину замјене шума и шумског земљишта у својини Републике ("Службени гласник Републике Српске", број 106/11) у члану 4. послје става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

"(3) На достављеним копијама катастарских планова обавезна је ознака посједника свих граничних парцела, тј. парцела са којима предметна парцела граничи, и то како

за парцелу која се нуди у замјену, тако и за парцелу која се тражи у замјену.”

Члан 2.

У члану 6. у ставу 2. тачка г) мијења се и гласи:
“г) израђује записник на основу извршеног увиђаја.”

Члан 3.

У члану 7. у ставу 1. послије ријечи: “шумског земљишта” додају се запета и ријечи: “који обавезно подлијеже нотарској обради”.

Став 4. мијења се и гласи:

“(4) Прије достављања уговора из става 1. овог члана Влади ради давања сагласности, Министарство је дужно да прибави мишљење Правобранилаштва Републике Српске о правној ваљаности уговора.”

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 12.06-052-1899/14
12. марта 2014. године
Бања Лука

Министар,
Др **Стево Мирјанић**, с.р.

302

На основу члана 18. став 2. Закона о превозу у друмском саобраћају Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 111/08 и 50/10), члана 4. став 1. Правилника о усклађивању и регистрацији редова возње (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 6/13, 116/13 и 6/14) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), министар саобраћаја и веза д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ИМЕНОВАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА УСКЛАЂИВАЊЕ РЕДОВА ВОЖЊЕ

1. У Комисију за усклађивање редова возње за подручне линије које усклађује Подручна привредна комора Добој за регистрациони период 2014/2015. године именују се:

- Спасоје Васиљевић, дипл. инж. саоб. из Добоја - председник,
- Свјетлана Николић, дипл. прав. из Брода и
- Стојан Ђурић, дипл. инж. саоб. из Теслића.

2. Административне и друге послове за потребе Комисије обављаће Стручна служба Подручне привредне коморе Добој.

3. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 13.03/345-454/14
7. марта 2014. године
Бања Лука

Министар,
Недељко Чубриловић, с.р.

303

На основу члана 18. став 1. Закона о образовању одраслих (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 59/09 и 1/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), на приједлог Завода за образовање одраслих, министар индустрије, енергетике и рударства д о н о с и

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА ТАПЕТАРА

Члан 1.

Овим програмом утврђују се циљ, услови за упис, наставни садржај, трајање и облик извођења Програма,

кадровски, дидактички и просторни услови за извођење Програма и начин вредновања стеченог знања у току оспособљавања за тапетара.

Члан 2.

Циљ овог програма јесте да полазници усвоје знање и радне вјештине за припрему конструкције, кројење и шивање материјала за тапацирање елемената, као и монтирање и паковање намјештаја према дефинисаној технологији, уз осигурање квалитета радног процеса.

Члан 3.

Садржај овог програма са утврђеним подручјем рада, наставним садржајем и фондом часова за сваки предмет, обликом извођења наставе и начином провере стеченог знања налази се у Прилогу овог програма и чини његов саставни дио.

Члан 4.

(1) Програм може да похађа лице са навршених 18 година, са завршеном најмање средњом школом, које поседује општу здравствену и психофизичку способност за рад, а коју доказује љекарским увјерењем.

(2) Предност при упису имају лица која поседују радно искуство у дрвном сектору, а посебно у сектору тапетарије.

(3) Провера основних знања и радних вјештина полазника врши се писменим улазним тестом.

Члан 5.

(1) Теоријску и практичну наставу може да изводи лице које има одговарајуће звање и минимално пет година доказаног практичног радног искуства у области прераде дрвета.

(2) Теоријску наставу може да изводи лице које је стекло звање:

- дипломирани инжењер прераде дрвета или
- дипломирани инжењер механичке технологије дрвета или
- дипломирани инжењер машинства, одсјек: механичка прерада (технологија) дрвета или
- дипломирани инжењер шумарства, одсјек: механичка прерада (технологија) дрвета.

(3) Практичну наставу може да изводи лице које има најмање средњу стручну спрему из области прераде дрвета, тапацирања са доказаним практичним искуством од минимално пет година.

Члан 6.

Настава у складу са овим програмом траје укупно 100 часова, од којих је 20 часова теоријске наставе и 80 часова практичне наставе.

Члан 7.

(1) Теоријска настава изводи се у просторијама учионог типа са условима за приказивање презентација и видео-записа, као и помоћу других наставних средстава потребних за рад.

(2) Практична настава изводи се са одговарајућом техничком опремом у просторијама које обезбјеђују услове за извођење планираног нивоа практичне наставе.

Члан 8.

За вријеме оспособљавања врши се стално праћење усвојеног нивоа знања и радних вјештина сваког полазника путем листа за праћење тока оспособљавања.

Члан 9.

Провера усвојеног нивоа знања и радних вјештина у складу са овим програмом врши се полагањем испита, који се организује у просторијама из члана 7. овог програма.

Члан 10.

(1) Оцјену усвојеног нивоа знања и радних вјештина врши испитна комисија.

(2) Испитну комисију чине три члана, и то:

а) два стручна испитивача, један за теоријски, а други за практични дио, од којих је један предсједник комисије и б) један представник послодаваца.

(3) Чланови испитне комисије обавезни су да испуњавају услове из члана 5. став 1. овог програма.

Члан 11.

(1) Испитом се провјеравају стечена теоријска знања и радне вјештине.

(2) Испит се вреднује са највише 100 бодова.

Члан 12.

Стечено теоријско знање полазника писмено се провјерава помоћу теста знања, а број бодова који полазник може освојити је највише 20.

Члан 13.

(1) Стечене радне вјештине провјеравају се извршавањем једног стандардизованог радног задатка.

(2) Радни задатак може се оцијенити са највише 80 бодова.

(3) Елементи који се вреднују код сваког радног задатка су:

а) уредност при раду - до 10 бодова,

б) извођење технолошких операција и дужности организовања радног мјеста, припреме конструкције, кројења и шивања материјала за тапаирање елемената, монтирање и паковање намјештаја према дефинисаној технологији, уз осигурање квалитета радног процеса - до 30 бодова и

в) параметри квалитета извођења појединачних операција у изради елемената тапаираног намјештаја - до 40 бодова.

Члан 14.

(1) Успјех на испиту утврђује се сабирањем укупног броја бодова које је полазник стекао на тесту знања и извршавањем радног задатка.

(2) Оцјена успјешности полазника на испиту даје се описном оцјеном и бодује се на сљедећи начин:

а) од нула до 50 бодова - недовољно,

б) од 51 до 63 бодова - довољно,

в) од 64 до 76 бодова - добро,

г) од 77 до 88 бодова - врлодобро и

д) од 89 до 100 бодова - одлично.

(3) У случају недовољног успјеха на испиту, полазник овог програма упућује се на додатно оспособљавање, послије чега стиче право на поновно полагање испита.

Члан 15.

Након полагања испита, полазницима који су остварили број бодова у складу са чланом 14. став 2. т. б) до д) овог програма издаје се увјерење о оспособљености, које има снагу јавне исправе.

Члан 16.

Након завршеног Програма полазници попуњавају евалуациони упитник, на основу којег се врши процјена успјешности одржане наставе за оспособљавање.

Члан 17.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 05.03/052-1475/14
27. фебруара 2014. године
Бања Лука

Министар,
Др Жељко Ковачевић, с.р.

Прилог

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА ТАПЕТАРА

1. Назив Програма оспособљавања	Програм оспособљавања за тапетара
2. Подручје рада	Шумарство и прерада дрвета
3. Област	Прерада дрвета
4. Трајање оспособљавања	100 часова (20 часова теоријске наставе и 80 часова практичне наставе)
5. Радне вјештине	Похађањем и успјешним полагањем Програма оспособљавања стичу се радне вјештине: - организовања радног мјеста, - припреме конструкције, кројења и шивања материјала за тапаирање, - тапаирања елемената, монтирања и паковања намјештаја према дефинисаној технологији, - континуитета у квалитету рада и осигурање квалитета цијелокупног радног процеса.
	Циљ Програма Оспособити полазнике за припрему конструкције, кројење и шивање материјала за тапаирање елемената, као и монтирање и паковање намјештаја према дефинисаној технологији, уз осигурање квалитета радног процеса. Наставни садржаји: - историја тапетарије, - израчунавање кројне и материјалне листе, те одређивање површине за тапаирање, - радни налог, - врсте и карактеристике материјала (кожа, тканине, спужва, дрво), - физичке карактеристике материјала, - обликовање и дизајнирање намјештаја, - припрема шаблона према готовом узорку, - основи рачунарских технологија (примјена код тапаирања), - припрема материјала, - заштита на раду, - управљање отпадом, - коришћење и употреба алата, - познавање квалитета материјала, - познавање норматива основног и помоћног материјала, - техничко цртање (ортогонална пројекција, аксонометрија, изометрија, 2D и 3D),

6. Наставни садржај	<ul style="list-style-type: none"> - познавање рада са опасним и штетним материјалима за животе људи и животне средине, - заштита животне средине, - примјена еколошких материјала, - руковање машинама и алатима у тапетарству, - руковање потребним мјерним алатима и уређајима, - кројење основног и помоћног материјала, - шивање основног и помоћног материјала, - тапазирање елемената намјештаја (табуре, столица, фотела, двосјед, тросјед, угаони елемент, кревет), - познавање и употреба ХТЗ опреме.
7. Облик извођења Програма	Предавање путем редовне наставе и практичним радом
8. Начин провјере	<p>Током оспособљавања врши се стално праћење степена усвојености нових радних вјештина сваког полазника помоћу листе за праћење тока оспособљавања. Провјера стеченог знања врши се полагањем испита, који се организује у просторијама које одговарају условима на радном мјесту и у условима за које се полазник оспособљавао. Оцјену о стеченим вјештинама даје испитна комисија. Комисију чине три члана: два стручна испитивача (један за теоријски, а други за практични дио оспособљавања) који морају доказати да имају најмање по пет година практичног искуства у дрвној индустрији (предност индустрија намјештаја - тапетарија), а од којих је један предсједник комисије. Трећи члан комисије је један представник послодавца.</p> <p>Испитом се провјеравају стечена теоријска знања и радне вјештине. Испит се вреднује са највише 100 бодова. Стечена теоријска знања провјеравају се тестом знања, који се полаже писмено и вреднује са највише 20 бодова. Стечене радне вјештине провјеравају се извршавањем једног стандардизованог радног задатка. За оцјењивање радног задатка користи се посебна бодовна листа. Радни задатак може да се оцијени са највише 80 бодова.</p> <p>Испитна комисија одређује изглед и детаље завршног практичног испита, те даје коначну оцјену о стеченим компетенцијама полазника.</p> <p>Елементи који се вреднују код сваког радног задатка су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уредност при раду – до 10 бодова, - извођење технолошких операција и дужности организовања радног мјеста, припрема конструкције, кројење и шивање материјала за тапазирање елемената, као и монтирање и паковање намјештаја према дефинисаној технологији, уз осигурање квалитета радног процеса – до 30 бодова, - параметри квалитета извођења појединачних операција у изради елемената тапацираног намјештаја – до 40 бодова. <p>Успјех на испиту зависи од укупног броја бодова које је полазник стекао на тесту теоријског знања и извршавањем практичног радног задатка. Бодови се преводе у успјех.</p> <p>Оцјена успјешности полазника на испиту даје се описном оцјеном и будуће се на сљедећи начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од нула до 50 бодова – недовољно, - од 51 до 63 бода – довољно, - од 64 до 76 бодова – добро, - од 77 до 88 бодова – врлодобро, - од 89 до 100 бодова – одлично.
9. Кадровски, дидактички и просторни услови за извођење Програма, те знање и вјештине које се стичу завршетком Програма	<p>Кадровски услови</p> <p>Оспособљавање могу да изводе наставници/предавачи који имају минимално пет година доказаног практичног радног искуства у области прераде дрвета (предност специјалност у области тапетарије).</p> <p>За теоријски дио:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дипломирани инжењер прераде дрвета или - дипломирани инжењер механичке технологије дрвета или - дипломирани инжењер машинства, одсјек: механичка прерада (технологија) дрвета или - дипломирани инжењер шумарства, одсјек: механичка прерада (технологија) дрвета. <p>За практични дио:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лица која имају завршену најмање средњу стручну спрему из области прераде дрвета, односно тапазирања са доказаним практичним искуством минимално пет година. <p>Дидактички услови (материјали и алати)</p> <p>Ручни алати: маказе, чекић, извијачи, игле,</p> <ul style="list-style-type: none"> - игле за механичко шивање (гарнирке), - нож за резање (ручни, механички, пнеуматски), - компресор, - пнеуматске кламерице (разне), - електропнеуматска шиваћа машина (штеперница, хендлерица), - преса за пресвлачење, - шприца за љепило, - разне врсте пиштоља за укивање, - машина за шивење и штепање, - полуге за вађење кламерица, - преса за дугмад, - метар, - тапетарска креда, - природна и вјештачка кожа, тканине, спужва, - опруг, гуртне,

	<ul style="list-style-type: none"> - конци, - стреч фолија – најлон, картон и материјали за паковање, - кламерице, украсни чавли, - украсне траке, - нитне, дриkerи, рајсфершлуси, - љепило, картон као облога, - окови, ножице, украсни елементи. <p>Просторни услови</p> <p>Програм оспособљавања врши се у просторијама које одговарају условима на радном мјесту и у условима за које се полазник оспособљава, а то су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - учионица (кабинет) опремљена наставним средствима за реализацију теоријске наставе (школски намјештај, табла, пројектор и слично), - простор намијењен за оспособљавање, који садржи сто за кројење и тапазирање, машину за шивење и кројење са пратећим алатима и уређајима са компримираним зраком – пнеуматика или на радним мјестима које има услове за тапазирање, односно услове за које се полазник оспособљава. <p>Исходи оспособљавања</p> <p>Након завршетка Програма полазник треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје радни налог, - анализира радни налог и техничку документацију, - спроводи квантитативну и квалитативну контролу елемената, - бира материјале за уградњу, - врши избор алата, - уграђује еластичне траке (гуртне), - поставља опруге, - врши облагање спужвом, - картонира конструкцију, - уграђује заштитне материјале, - израђује шаблон за исијецање (кројење), - исијеца и кроји спужву на одређене димензије, - сијече спужву према шаблону, - преноси коначне мјере на материјал, - исијеца материјал на мјеру, - шије основни материјал, - шије помоћни материјал, - штепа основни и помоћни материјал, - саставља основни и помоћни материјал, - поставља уградне материјале на елементе конструкције, - фиксира уградни материјал кламањем, - фиксира уградни материјал лијељењем, - фиксира уградни материјал чичком, дрикером, рајсфершлусом, - поставља украсне чавлиће и траке, - фиксира дијелове ручним и машинским ушивањем, - монтира окове на тапациране елементе, - монтира елементе у готов производ, - монтира ножице и украсне елементе на готов производ, - пакује готове производе за складиштење и транспорт, - анализира радни налог и техничку документацију, - врши одржавање алата и опреме, - прави спецификацију уграђеног материјала, - репарира коришћени намјештај, - одржава опрему и средства за ХТЗ заштиту, - познаје законске основе заштите на раду и заштите од пожара, - сортира и одлаже отпадни материјал према стандардима.
10. Услови за упис	<p>Лица са навршених 18 година, са завршеном најмање средњом школом, која посједују љекарско увјерење о здравственим и психофизичким способностима за рад.</p> <p>Предност при упису имају лица која посједују радно искуство у дрвном сектору, а посебно у сектору тапетарије.</p> <p>Проvjера основних знања и радних вjештина полазника врши се писменим улазним тестом.</p>
11. Начин евалуације Програма и постигнућа учења	<p>На крају оспособљавања полазници су дужни да попуне евалуациони упитник на основу којег се врши процјена успjешности одржаног оспособљавања.</p>

ДОПУНА ЛИСТЕ

СТАЛНИХ СУДСКИХ ТУМАЧА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ, КОЈИ СУ ИМЕНОВАНИ
РЈЕШЕЊЕМ МИНИСТРА ПРАВДЕ, А У СКЛАДУ СА ПРАВИЛНИКОМ О СТАЛНИМ СУДСКИМ ТУМАЧИМА
("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/05, 32/07 и 36/12)

Р. бр.	Име и презиме	Пребивалиште	Адреса	Број телефона	Језик
1.	Милица Таминдија	Билећа	Краља Петра Ослободиоца 1	065/095-005	кинески
2.	Свјетлана Матић	Бања Лука	Вилсонова 16	066/356-131	француски
3.	Јелена Јока	Приједор	Бранка Прокопића б.б.	065/695-428	руски
4.	Мајда Мусић	Сарајево	Емерика Блума 24	061/838-131	руски
5.	Мирјана Чекић	Бања Лука	Краља Петра II Карађорђевића 34 б	065/540-925	енглески
6.	Новка Благоичевић	Добој	Солунских добровољаца Ц2-Ј3/33	065/534-939	енглески
7.	Наташа Јефтенић Сировица	Бања Лука	Марка Миљанова 27	065/230-062	енглески
8.	Мирјана Станић	Козарска Дубица	Ђакон Авакума б.б.	065/597-612	енглески
9.	Весна Ђуровић	Бања Лука	Проте Тодора Срдића ба	065/535-728	енглески
10.	Сандра Јовановић	Добој	Солунских добровољаца 19/100	065/494-435	енглески
11.	Далиборка Ратковић	Требиње	Горица 99	065/720-924	енглески
12.	Николина Живковић	Бања Лука	В. Ђеде Кеџмановића 15	065/992-000	енглески
13.	Дајана Тринић	Бања Лука	Крфска 82	065/338-811	енглески
14.	Мубера Вуловић	Сарајево	Петра Тијеша 8	066/714-657	енглески
15.	Елза Хајдук	Сарајево	Меше Селимовића 31	062/134-633	енглески
16.	Ведрана Павићевић	Требиње	Луке Вукаловића б.б.	065/867-514	њемачки и енглески
17.	Милан Крсмановић	Пале	Светосавска 17	066/173-488	њемачки
18.	Младен Папаз	Ист. Сарајево	Касиндолског батаљона 26	065/608-158	њемачки
19.	Љилјана Бјелајац Мирнић	Бања Лука	Карађорђева 296	065/986-593	њемачки
20.	Минела Угарак	Бугојно	Беглуци I 77Б	061/434-327	њемачки
21.	Татјана Мирић	Градишка	Стефана Првовенчаног 28	065/597-838	италијански
22.	Ивана Гојић	Теслић	Стевана Синђелића ББ	066/456-305	италијански
23.	Мира Чекић	Градишка	Крушкик, Крушевачка 30	065/346-843	италијански
24.	Александра Марковић	Теслић	Јована Дучића ББ ЈС 1	066/213-768	италијански
25.	Драгана Врачевић	Добој	Војводе Синђелића 55 1/1	065/527-218	италијански
26.	Радмила Балабан	Модрича	Берлинска 42	065/467-021	италијански

Број: 08.020/704-24/14
27. фебруара 2014. године
Бања Лука

Министар,
Горана Златковић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине

Уставни суд Босне и Херцеговине, у предмету број АП 2414/10, рјешавајући апелацију Хасана Сарачевића, на основу члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 59 став 2 алинеја 2 и члана 61 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Валерија Галић, предсједница,
 - Миодраг Симовић, потпредсједник,
 - Сеада Палаврић, потпредсједница,
 - Маго Тадић, судија,
 - Мирсад Ђеман, судија и
 - Златко М. Кнежевић, судија,
- на сједници одржаној 23. децембра 2013. године, д о н и о ј е

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација Хасана Сарачевића, поднесена против Пресуде Врховног суда Републике Српске број 118-0-Рев-09-000 826 од 24. марта 2010. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

Образложење

I - Увод

1. Хасан Сарачевић (у даљем тексту: апелант) из Власенице, ког заступа Сејфо Сарачевић, адвокат из Сарајева, поднио је 17.

јуна 2010. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против Пресуде Врховног суда Републике Српске (у даљем тексту: Врховни суд) број 118-0-Рев-09-000 826 од 24. марта 2010. године.

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 став 1 Правила Уставног суда, од Врховног суда, Окружног суда у Источном Сарајеву (у даљем тексту: Окружни суд), Основног суда у Власеници (у даљем тексту: Основни суд), од Општине Власеница (у даљем тексту: првотужена) и Републике Српске (у даљем тексту: друготужена), те од ГП "Радник" Власеница (у даљем тексту: трећетужени), затражено је 2. јуна 2011. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Врховни суд је одговор на апелацију доставио 7. јуна 2011. године, Окружни суд 14. јуна 2011. године, Основни суд 21. јуна 2011. године, а првотужена је путем Правобранилаштва Републике Српске – сједиште замјеника у Власеници одговор доставила 17. јуна 2011. године. Друготужена и трећетужени у остављеном року нису доставили одговоре на апелацију.

4. На основу члана 26 став 2 Правила Уставног суда, одговори на апелацију достављени су апеланту 5. октобра 2011. године.

III - Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произиласе из апелантових навода и докумената који су предочени Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

6. Апелант је 29. јула 2002. године покренуо парнични поступак код Основног суда против прво и друготужене, а накнадно током поступка и против трећетуженог. У тужби је тражио да се тужени обавезу да му солидарно накнаде штету у износу од 82.000,00 КМ за уништenu стамбену зграду, помоћне објекте, као и за уништено покућство и намјештај, те одузето земљиште. У историјату тужбе апелант је навео да је почетком априла 1992. године, због општепознатих околности, напустио Власеницу и своје не-

кретнине, односно породичну кућу и помоћне објекте; да је након рата тражио повраћај имовине; да је 8. јуна 1999. године изродио одлуку Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица (у даљем тексту: CRPC), да је у децембру 2001. године сазнао да су земљиште и објекти од њега изузети рјешењем првотужене од 1998. године, које је у управном спору пресудом Окружног суда од 10. априла 2002. године поништено, а којом је апелант упућен да захтјевом за накнаду материјалне штете причињене на стамбеним објектима и немогућности враћања те имовине у посјед покрене парнице. Апелант је тужбени захтјев засновао, између осталог, на релевантним одредбама Закона о облигационим односима (у даљем тексту: ЗОО-а), Закона о основним својинско-правним односима, Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине (у даљем тексту: Закон о престанку примјене), Закона о извршењу одлука Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица (у даљем тексту: Закон о извршењу одлука CRPC) итд.

7. Одлучујући о тако постављеном тужбеном захтјеву Основни суд је Пресудом број П-401/02 од 10. децембра 2003. године обавезао првотужену и друготужену да апеланту на име накнаде материјалне штете, причињене на некретнинама и покретним стварима, солидарно исплате износ од 59.259,22 КМ са законском затезном каматом, почев од дана подношења тужбе, уз накнаду трошкова поступка. Дио апелантовог тужбеног захтјева преко досуђеног износа је одбијен, те је истовремено у цијелости одбијен тужбени захтјев усмјерен против трећетуженог. Првостепени суд је образложио да је након проведеног доказног поступка, увидом у материјалне доказе, саслушањем свједока, те вјештачењем вјештака грађевинске струке, одлучио као у изречи пресуде на основу одредаба члана 185 Закона о облигационим односима (у даљем тексту: ЗОО) у вези с чланом 154 тог закона (о чему се суд детаљније изјаснио на стр. од 2 до 7). У образложењу је наведено, између осталог, да су апелантови објекти егзистирали до 1992. године, да су након тога оштећени приликом минирања цамије у Власеници, да су затим остаци објеката потпуно уклоњени, након чега је првотужена градско грађевинско земљиште испод објеката привела крајњој намјени и додијелила га трећетуженом, и то у поступку у ком су учињене неправилности. Из наведеног, као и других доказа који су спроведени, како је истакао првостепени суд, произилази да је првотужена располагала апелантовом имовином, па управо на тој чињеници и лежи одговорност првотужене за насталу штету. Појашњено је да је одредбом члана 185 ЗОО-а одређено да је одговорно лице дужно да успостави стање које је било прије него што је материјална штета настала, те када успостављање ранијег стања није могуће, суд ће одговорно лице обавезати да оштећенику исплати одговарајућу своту новца на име накнаде штете. Првостепени суд је управо имајући у виду садржај цитиране одредбе и обавезао првотужену и друготужену да апеланту солидарно накнаде штету.

8. Одлучујући о жалбама парничних странака Окружни суд је донио Пресуду број ГЖ-107/04 од 25. октобра 2004. године којом је апелантова жалба дјелимично уважена и првостепена пресуда преиначена, тако да је апеланту на име накнаде материјалне штете досуђен износ од 69.532,00 КМ са законском затезном каматом, почев од 10. децембра 2003. године као дана пресуђења, па до исплате.

9. Одлучујући о ревизији првотужене и друготужене изјављене против пресуде Окружног суда од 25. октобра 2004. године, Врховни суд је Рјешењем број Рев-76/05 од 30. марта 2007. године ревизију уважио, другостепену пресуду укинуо у досуђујућем дијелу, те је у том дијелу предмет враћен на поновно суђење.

10. Окружни суд је након одржане расправе донио Пресуду број 014-0-Гж-07-000 234 од 10. марта 2009. године којом је жалбе парничних странака дјелимично уважио, те првостепену пресуду преиначио у досуђујућем дијелу, тако што је првотужена обавезана да апеланту исплати накнаду на име материјалне штете у износу од 34.650,00 КМ са законском затезном каматом почев од 10. децембра 2003. године као дана пресуђења па до исплате, уз накнаду трошкова поступка, док је преостали дио апелантовог тужбеног захтјева, који се односио на накнаду материјалне штете причињене на осталим некретнинама (пословном простору и помоћном дворинском објекту) и покретним стварима одбијен, те захтјев усмјерен према друготуженој.

11. У образложењу је појашњено да је предмет спора апелантов захтјев да се тужини обавезу да му солидарно накнаде штету насталу рушењем и уништењем стамбено-пословне зграде и помоћног дворинског објекта (у даљем тексту: спорне некретнине) које је апелант, због ратних дејстава, напустио почетком априла 1992. године, те да је разлог подношења тужбе околност што су спорне некретнине потпуно уништене и што је рјешењем првотужене градско грађевинско земљиште на ком су биле изграђене спорне некретнине изузето од апеланта у незаконитом поступку и додијелено трећетуженом ради изградње градског трга у Власеници.

12. Окружни суд је даље истакао да је, одлучујући о овако постављеном тужбеном захтјеву, првостепени суд утврдио да су

спорне некретнине несумњиво апелантова имовина, коју је апелант напустио у априлу 1992. године; затим, да је апелант поднито захтјев за враћање спорних некретнина, те да је поводом захтјева за повраћај CRPC потврдила да је апелант 1. априла 1992. године био савјестан посједник спорних некретнина. Окружни суд је истакао да је тужбени захтјев основан. У том контексту је појашњено да би, по одредбама 154, 155 и 158 ЗОО-а, постојала одговорност штетника за накнаду штете потребно је: да штета постоји; да је проузрокована противправном радњом или пропуштањем; да радња или пропуштање могу да се припишу у кривицу штетника и да постоји узрочна веза између радње, односно пропуштања и настале штете. У конкретном случају, како је појашњено, није спорно да је апелант спорне некретнине користио до почетка априла 1992. године, када је због ратних околности напустио Власеницу, да су спорне некретнине у августу 1992. године оштећене, а након тога уклоњене и потпуно уништене, да је градско грађевинско земљиште на ком су биле изграђене спорне некретнине накнадно додијелено трећетуженом, те да је на мјесту спорних некретнина изграђен тржишни центар.

13. Истакнуто је да је другостепени суд, с циљем да утврди чињенице које се односе на расвјетљавање околности под којима је штета настала (када су спорне некретнине срушене, каквим и чијим радњама је до рушења дошло, те да ли су тужене на било који начин узроковале ту штету или евентуално биле дужне да спријече њено настајање), на основу члана 217 став 2 Закона о парничном поступку (у даљем тексту: ЗПП) заказао расправу на којој је поново саслушан свједок Зоран Дракулић. Наведено је да је из исказа именованог свједока произашло да је цамија у Власеници срушена у августу 1992. године; да су се апелантове спорне некретнине налазиле на удаљености од око 60 до 100 метара ваздушне линије од цамије, те да су сви објекти који су се налазили на локалитету садашњег тржишног центра порушени, као и десетак објеката који су били напуштени, међу којима су и спорне некретнине.

14. С обзиром на наведено Окружни суд је, супротно жалбеним тврдњама, закључио да постоји одговорност првотужене за штету коју апелант трпи и то и примјеном одредаба члана 180 став 1 ЗОО-а ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89). Наиме, како је истакнуто, према цитираној одредби за штету насталу смрћу, тјелесном повредом и оштећењем, односно уништењем имовине физичког лица због акта насиља или терора, као и приликом јавних демонстрација или манифестација, одговара друштвено-политичка заједница чији су органи по важећим прописима били дужни да спријече такву штету. Даље, истакнуто је да је новелама ЗОО-а које су ступиле на снагу 30. септембра 1993. године, ријечи друштвено политичка заједница из члана 180 став 1 ЗОО-а замијењене ријечју држава (члан 28), а одредбом члана 1 Закона о измјенама и допунама ЗОО-а ("Службени гласник РС" број 3/96), који је ступио на снагу 6. марта 1996. године, одредба члана 180 ЗОО-а је брисана. Окружни суд је даље појаснио да се облигационо-правна литература није бавила појмом шта је то акт насиља, међутим последице акта насиља несумњиво треба да се одразе на нечију личност, тј. на оштећење или уништење нечије имовине.

15. У конкретном случају, како је истакао Окружни суд, као последица рушења цамије дошло је до оштећења апелантове имовине, а за такав вид штете одговорна је друштвено-политичка заједница чији су органи, по тада важећим прописима, били дужни да спријече таква оштећења, по принципу објективне одговорности. Окружни суд је још навео да се, с обзиром да постоји објективне одговорности у конкретном случају, не тражи доказивање нечије кривице, јер се жели пружити што ефикаснија заштита оштећеном лицу у наведеним случајевима.

16. С друге стране, како је у образложењу истакнуто, друштвено-политичка заједница би могла да се ослободи ове одговорности једино ако би доказала да је до оштећења или уништења имовине физичког лица дошло искључивим дјеловањем самог оштећеног, што није случај у овом поступку, а остали ослобађајући разлози који се примјењују код објективне одговорности (виша сила и искључива радња трећег лица) не могу да дођу у обзир јер су штетне последице по овом основу узроковане људским радњама, те као такве не могу да се квалификују поступцима који се дешавају мимо воље лица која у њима учествују, а друштвено-политичка заједница мора да буде способна и спремна да у сваком моменту спријечи оштећење недужних лица од предузетих наведених поступака, ако већ саме поступке није могла да спријечи.

17. Осим тога, Окружни суд је навео да је у конкретном случају повријеђено и апелантово право на имовину из члана II/3к Устава Босне и Херцеговине и члана I Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција). Окружни суд је даље навео да није могао да прихвати наводе тужених да је првостепени суд починио повреду одредаба процесног закона јер је донио одлуку за коју није стварно надлежан позивајући се на релевантне одредбе Општег оквирног споразума за мир у БиХ (у даљем тексту: Оквирни споразум), односно његовог Анекса VII којим је прописано да

све избјеглице и расељена лица имају право на повраћај имовине, односно накнаду штете за имовину која не може да им буде враћена (о чему се суд исцрпио изјаснио на страни 7 оспорене одлуке). Исто тако, Окружни суд је оцијенио да су неосновани приговори тужених да је требало да првостепени суд у конкретном случају прекине поступак како би се према одредби члана 87 Закона о грађевинском земљишту извршила ревизија, због тога што се у конкретном случају ради о захтјеву за накнаду штете на апелантовој кући, а не о утврђивању правне ваљаности извршене додјеле грађевинског земљишта.

Оспорена пресуда

18. Одлучујући о ревизији првотужене Врховни суд је донио Пресуду број 118-0-Рев-09-000 826 од 24. марта 2010. године, којом је ревизија усвојена и другостепена пресуда преиначена у досуђујућем дијелу, тако што је тужбени захтјев одбијен. Врховни суд је прије свега поновио правне ставове нижестепених судова оцијенивши их неправилним. Наиме, како је истакао ревизиони суд, одговорност општине, односно организације која врши јавна овлашћења, произилази из одредбе члана 17 став 1 Устава Републике Српске, којом је прописано да свако има право на накнаду штете коју му незаконитим или неправилним радом нанесе службено лице или државни орган, организација која врши јавна овлашћења. Затим, Врховни суд је цитирао релевантне одредбе ЗОО-а, и то одредбе чл. 154 ст. 1 и 3, 155 и 172, те је с обзиром на садржај цитираних одредаба закључио да код одлучивања о накнади штете треба да се утврди да ли је штету узроковало лице од ког се тражи накнада, односно да ли је првотужена, као друштвено-политичка заједница, у складу са својим обавезама, била дужна да организује и обави послове с циљем да заштити имовину тужиоца коју је он напустио због ратних дејстава. Истакнуто је да је било потребно да апелант, да би могао да оствари тражену накнаду, докаже да постоји узрочна веза између првотужене и проузроковане штете, а прије свега да је првотужена, према својој дјелатности и јавним овлашћењима, била дужна да заштити објект тужиоца.

19. У том контексту је појашњено да јавни ред и мир, као и безбједност и сигурност лица и имовине, обезбјеђује Министарство унутрашњих послова Републике Српске (у даљем тексту: МУП РС) преко Службе јавне безбједности, како произилази из одредбе члана 15 Закона о унутрашњим пословима ("Службени гласник српског народа у БиХ" бр. 21/92 до 16/95), који је био на снази у вријеме проузроковања штете, као и одредбама члана 4 Закона о унутрашњим пословима ("Службени гласник РС" бр. 21/98 до 43/02), те одредбама сада важећег Закона о унутрашњим пословима ("Службени гласник РС" бр. 48/03). Међутим, МУП РС-а, па тако ни његов организациони дио – Служба јавне безбједности, није орган првотужене. Слједом наведеног, како је у образложењу истакнуто, нема одговорности првотужене и обавезе накнаде предметне штете по правилима објективне одговорности. Даље је истакнуто да нема одговорности првотужене и обавезе накнаде начињене штете ни по правилима објективне одговорности, у смислу одредбе члана 172 ЗОО-а (када правно лице одговора за штету, без обзира на кривицу, ако ту штету проузрокује орган у обављању или у вези с обављањем својих функција).

20. Врховни суд је још појаснио да апелант током поступка није доказао да је било која незаконита или неправилна радња првотужене, односно њеног органа или радника, била узрок наведене штете, истакавши да је штета коју је апелант претрпио узрокована радњама трећих, непознатих лица за чије дјеловање не одговора првотужена, нити је по својој дјелатности имала инструменте и органе који су оваквом дјеловању трећих лица могли или били дужни да се супротставе и спрјече настанак штете, па њена одговорност не може да се заснива ни на одредбама члана 180 ЗОО-а. На крају је истакнуто да су нижестепени судови на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно примјенили материјално право, због чега је одлучено као у изреци на основу одредбе члана 250 став 1 ЗПП-а.

IV - Апелација

а) Наводи из апелације

21. Апелант сматра да је оспореном пресудом Врховног суда повријеђено његово право на имовину из члана II/Зк) Устава Босне и Херцеговине и члана I Протокола број I уз Европску конвенцију. Сматра да је оспорена пресуда у супротности с наведеним чланом, те указује да му је радњама првотужене и друготужене одузето право на неометано уживање имовине. Указује на произвољно образложење Врховног суда када тврди да апелант није доказао насталу штету, те да није било пропуста тужених за штету насталу на његовој имовини. Сматра да су нижестепени судови, за разлику од Врховног суда, довољно јасно образложили зашто су тужене због пропуста да дјелотворно заштите апелантову имовину одговорне за насталу штету. Нижестепени судови су такође утврдили да на подручју Власенице није било ратних дејстава, те да је за насталу штету одговорна друштвено-политичка заједница по принципу објективне одговорности.

б) Одговор на апелацију

22. Врховни суд је истакао да остаје код чињеничних и правних закључака изнесених у оспореној пресуди, указујући да је на утврђено чињенично стање примјенимо материјално и процесно право на начин који не може да се сматра произвољним или злонамерним, слједом чега, према оцијени наведеног суда, није повријеђено апелантово право на имовину. Врховни суд је предложио да се апелација одбије као неоснована.

23. Окружни суд је у одговору на апелацију истакао да пресудом наведеног суда нису повријеђена апелантова права на која се позива.

24. Основни суд је навео, између осталог, да апелација садржи наводе који се односе на повреду права на имовину у поступку пред Врховним судом, указујући да пред првостепеним судом није повријеђено апелантово право на имовину, нити било које друго право заштићено Уставом БиХ и Европском конвенцијом.

25. Првотужена је навела да је Врховни суд правилно поступио када је одбио апелантов тужбени захтјев, због тога што у конкретном случају нису испуњени услови за досуђење накнаде штете, према одредбама члана 154 став 1, у вези с чланом 155 ЗОО-а. Истакнуто је да апелант није доказао да је првотужена у вријеме настанка штете као друштвено-политичка заједница, у складу с позитивним законским прописима, била дужна да заштити апелантову имовину, коју је он напустио због ратних околности. Сходно наведеном, апелант није доказао узрочно-последичну везу између рада органа првотужене, односно пропуштања дужне радње и настале штете. Предложено је да се апелација одбије као неоснована јер оспореном одлуком није дошло до кршења апелантовог права на имовину.

V - Релевантни прописи

26. У Закону о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85, 45/86 и 57/89) релевантне одредбе гласе:

Члан 154.

Основи одговорности

(1) Ко другоме проузрокује штету дужан је надокнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

(2) За штету од ствари или делатности, од којих потиче повећана опасност штете за околину, одговора се без обзира на кривицу.

(3) За штету без обзира на кривицу одговара се и у другим случајевима предвиђеним законом.

Члан 172. став 1.

Одговорност правног лица за штету коју проузрокује његов орган

(1) Правно лице одговора за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Члан 180. став 1.

Одговорност усљед терористичких аката, јавних демонстрација или манифестација

(1) За штету насталу смрћу, тјелесном повредом или оштећењем, односно уништењем имовине физичког лица усљед акта насиља или терора, као и приликом јавних демонстрација и манифестација, одговара друштвено-политичка заједница чији су органи по важећим прописима били дужни да спрјече такву штету.

Члан 185.

Успостављање ранијег стања и накнада у новцу

(1) Одговорно лице дужно је успоставити стање које је било пре него је штета настала.

(2) Уколико успостављање ранијег стања не уклања штету потпуно, одговорно лице дужно је за остатак штете дати накнаду у новцу.

(3) Кад успостављање ранијег стања није могуће, или кад суд сматра да није нужно да то учини одговорно лице, суд ће одредити да оно исплати оштећенику одговарајућу своту новца на име накнаде штете.

(4) Суд ће досудити оштећенику накнаду у новцу кад он то захтева, изузев ако околности датог случаја оправдавају успостављање ранијег стања.

27. У Закону о измјенама и допунама Закона о облигационим односима Републике Српске (Службени гласник РС" бр. 17/93) релевантне одредбе гласе:

Члан 28.

У члану 180. ст. 1. и 3. ријечи: "друштвено-политичка заједница" замјењују се ријечју: "држава".

28. У Закону о измјенама и допунама Закона о облигационим односима Републике Српске (Службени гласник РС" бр. 3/96) релевантне одредбе гласе:

Члан 1.

У Закону о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89) и у Закону о измјенама и допунама Закон о облигационим односима ("Службени гласник Републике Српске" број 17/93), члан 180. брише се.

29. У Закону о унутрашњим пословима ("Службени гласник српског народа у Босни и Херцеговини" број 4/92 и "Службени гласник Републике Српске" број 27/93) релевантне одредбе гласе:

Члан 15.

Служба Јавне безбједности врши управне, стручне и друге послове и задатке који се односе, нарочито на: непосредну заштиту уставног уређења од насилног угрожавања и промјена угрожавања безбједности земље; заштите живота и личне безбједности грађана; спречавање и откривање кривичних дјела, проналажењу и хватању починиоца кривичних дјела; одржавање јавног реда и мира; обезбјеђење одређених личности и објеката; криминалистичко-техничка вјештачења; безбједност саобраћаја на путевима и одређена послове и задатке безбједности у другим областима саобраћаја; контролу прелажења државне границе; боравак и кретање станица; путне исправе за прелазак државне границе; набављање, држање и ношење оружја и муниције; противпожарну заштиту; промет и ускладиштење опасних материја; пружање помоћи ради отклањања посљедица у случају опште опасности проузроковане елементарним непогодама и епидемијама.

VI - Допустивост

30. У складу с чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

31. У складу с чланом 16 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући сходно закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

32. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Врховног суда број 118-0-Рев-09-000 826 од 24. марта 2010. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих сходно закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 23. априла 2010. године а апелација је поднесена 17. јуна 2010. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16 став 1 Правила Уставног суда. На крају, апелација испуњава и услове из члана 16 ст. 2 и 4 Правила Уставног суда, јер није очигледно (prima facie) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због којег апелација није допуштена.

33. Имајући у виду одредбе члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, те члана 16 ст. 1, 2 и 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да апелација испуњава услове у погледу допуштивости.

VII - Меритум

34. Апелант побија наведену пресуду тврдећи да је том пресудом повријеђено његово право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на имовину

35. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

к) Право на имовину.

Члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију у релевантном дијелу гласи:

Свако физичко или правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примјењује такве законе које сматра потребним да би надзирала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би осигурала наплату пореза или других доприноса или казни.

36. Уставни суд подсјећа да члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију садржи три различита правила. Прво правило, које се налази у првој реченици првог става је опште природе и изражава принцип мирног уживања у имовини. Друго правило, садржано у другој реченици истог става, одређује да лишавање имовине може да се деси под одређеним условима. Треће правило, садржано у ставу 2 истог члана, дозвољава да државе потписнице имају право, између осталог, да контролишу коришћење имовине у складу с јавним интересом. Сва три правила су међусобно повеза-

на и нису у међусобној контрадикцији, а друго и треће правило се односе на одређене случајеве мијешања државе у право на мирно уживање имовине и треба их посматрати у свјетлу првог правила (види Европски суд за људска права, Holy Monasteries против Грчке, пресуда од 9. децембра 1994. године, серија А, број 301-А, став 51).

37. Уставни суд указује на конзистентну праксу Европског суда и сопствену јуриспруденцију, сходно којим концепт "имовина" у првом дијелу члана 1 има аутономно значење које није ограничено власништвом над физичким добрима и независно је од формалне класификације у домаћем праву; одређена друга права и интереси који конституишу имовину могу такође да се сматрају "имовинским правима" и због тога представљају "имовину" у смислу члана 1 Протокола број 1 (види Европски суд, Iatridis против Грчке [GC], број 31107/96, ECHR 1999-II, став 54).

38. У конкретном случају је потребно да се одговори на питање да ли се у овом случају ради о апелантовој имовини. Уставни суд запажа да је апелант покренуо парнични поступак ради накнаде материјалне штете због потпуног уништења имовине који је напустио 1992. године и немогућности повраћаја имовине, у складу с Анексом VII Оквирног споразума. Даље, током поступка је неспорно утврђено да је апелант од CRPC-а изродио одлуку од 8. јуна 1999. године, којом је потврђено да је апелант био савјестан посједник предметних некретнина 1. априла 1992. године. Дакле, у конкретном случају Уставни суд сматра да потраживање накнаде штете за уништене објекте и земљиште који апеланту нису враћени у посјед несумњиво представља апелантову "имовину" у смислу члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

39. Стога, Уставни суд мора да одговори на следећа питања: (а) да ли је мијешање предвиђено законом, (б) да ли мијешање служи законитом циљу у јавном интересу и (ц) да ли је мијешање пропорционално циљу, тј. да ли успоставља правичну равнотежу између апелантовог права и општег јавног интереса.

40. Одговарајући на питање да ли је мијешање у конкретном случају било законито Уставни суд запажа да је током поступка неспорно утврђено да је оштећење апелантових некретнина узроковано минирањем цамије у Власеници које су починила непозната лица у априлу 1992. године, у чијој су се непосредној близини налазиле спорне некретнине. Исто тако, утврђено је да су остаци порушених некретнина накнадно уклоњени, а да је првотужена градско грађевинско земљиште на ком су апелантове некретнине биле саграђене додијелила трећетуженом, који је на мјесту апелантових некретнина саградио тржишни центар. С обзиром на такве околности и чињеницу да је апелантова имовина потпуно уништена, чиме је апеланту онемогућен повраћај имовине првостепени суд је за континуирано уништавање апелантове имовине (од оштећења због рушења цамије, уклањања објекта, па до коначног изумињања земљишта) утврдио одговорност првотужене и друготужене, у смислу одредбе члана 154 ЗОО-а у вези с чланом 185 ЗОО-а, док је другостепени суд утврдио одговорност искључиво првотужене, и то у смислу одредбе члана 180 ЗОО-а. У вези с тим Уставни суд запажа да против одлуке Округног суда, којом је одбијен апелантов тужбени захтјев усмјерен према друготуженој, апелант није изјавио ревизију па је поступак у односу на друготужену окончан доношењем наведене пресуде Округног суда. С обзиром на наведено, Уставни суд запажа да се у ревизионом поступку који је окончан оспореном пресудом искључиво одлучивало о обавези првотужене.

41. У контексту наведеног Уставни суд запажа да је, за разлику од нижестепених судова, Врховни суд, одлучујући о ревизији првотужене, уважио ревизију одлучивши да апелантов тужбени захтјев и у односу на првотужену у цијелости одбије. Правдајући такав свој став Врховни суд је истакао, прије свега, да је неспорна чињеница да је апелант претрпио материјалну штету уништењем стамбеног објекта, али је додао да свака штета не представља извор облигације, појаснивши да је, поред околности да је неко лице претрпјело штету, потребно да се остваре и друге законске претпоставке – субјективна или објективна одговорност за штету, узрочна веза између радње и настале штете итд., па је у таквим околностима нужно да се утврди, прије свега, да ли је лице од ког се накнада тражи ту штету и узроковало. Врховни суд је оцијенио да је неоснован став Округног суда да је у конкретном случају за насталу штету одговорна искључиво првотужена, у смислу одредбе члана 180 ЗОО-а. У том контексту се Врховни суд позвао на релевантне одредбе тада важећег Закона о унутрашњим пословима, којим је прописано да јавни ред и мир и бјезбједности лица и имовине осигурава МУП РС-а, путем служби јавне безбједности које нису у организационом саставу првотужене, да би она могла да буде одговорна за насталу штету јер су штету на апелантовој имовини причинила трећа, непозната лица, а првотужена није имала инструменте у својим рукама како би евентуално спрјечила настаник штете, па с обзиром на наведено не може да се говори о одговорности првотужене за насталу штету по том основу. Осим тога, Врховни суд је навео да апелант током поступка није доказао да је незаконито поступање првотужене проузроковало насталу штету да би првотужена била одговорна, у смислу одредбе члана 172 став

1 ЗОО-а, дакле по принципу објективне одговорности, појаснивши да се ради о ситуацији када правно лице одговара за штету без обзира на кривину ако штету проузрокује његов орган у обављању или у вези с обављањем те функције. Дакле, Врховни суд из чињеничног утврђења нижестепених судова и проведених доказа није могао да пронађе одговорност првотужене за причинену штету, у смислу одредбе члана 180 ЗОО-а, односно узрочно-последичну везу између настале штете и пропуста у раду органа првотужене да би првотужена евентуално могла да буде одговорна по принципу објективне одговорности, за шта је Врховни суд дао довољно јасно образложење а дато образложење Уставни суд, с обзиром на утврђене чињенице и релевантне одредбе ЗОО и Закона о унутрашњим пословима, на којима је Врховни суд засновао своју одлуку, не сматра неаргументованим.

42. Имајући у виду наведене околности, те чињеницу да апелант није изјавио ревизију против другостепене пресуде којом је апелантов тужбени захтјев одбијен у односу на друготужену, Уставни суд закључује да оспорена одлука Врховног суда о неоснованости апелантовог захтјева у односу на првотужену није у супротности с принципима и захтјевима којима се, у оквиру члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, захтјева да таква одлука мора да буде заснована на релевантном домаћем закону.

43. У погледу питања да ли је лишавање апеланта његове имовине у складу с јавним интересом Уставни суд жели, прије свега, да подсјети да свака држава има право и обавезу да функционално организује свој правни систем, те да, у том циљу, има легитимно право да успоставља ограничења у остваривању грађанских права у одређеним случајевима, која су потребна да би правни систем правилно функционисао. Која ће се ограничења наметнути зависи од конкретног правног система државе, узимајући у обзир, прије свега, могућности и потребе заједнице и појединца (види Европски суд за људска права, Белгијски језични случај, пресуда од 9. фебруара 1967, серија А, број 6, став 5).

44. У оквиру тих ограничења у погледу остваривања грађанских права спадају и норме које одређују субјекте који су одговорни за поштовање грађанских права апеланата. То питање треба да буде ефикасно и јасно регулисано правним прописима, а тумачење и примјена тих прописа је задатак редовних судова у сваком конкретном случају. Стога, Уставни суд закључује да носилац грађанских права има обавезу да остварује своја права искључиво у односу на одговорне субјекте.

45. У конкретном случају, у погледу ограничења остваривања апелантовог права на накнаду материјалне штете у односу на првотужену, Врховни суд је истакао да у конкретном случају нема одговорности првотужене за насталу штету, јер првотужена није у својим рукама имала средства којима би евентуално могла да спречи оштећење апелантове имовине због рушења цамије, нити је апелант доказао да је орган првотужене својим радњама или пропуштањем узроковао штету на његовој имовини да би првотужена могла да буде одговорна по принципу објективне одговорности. С циљем да се очува јавни интерес постоје одређена законска ограничења у остваривању ових права, прије свега, у погледу одговорних субјеката, што је неопходно ради правне сигурности и исправног функционисања правног система. С тим у вези, Уставни суд сматра да, поред тога што није дошло до злоупотребе апелантових уставних права, у конкретном предмету на апеланта као појединца није стављен ни "претјеран" терет и да су законски модалитети наведених ограничења пропорционални циљевима који се желе постићи.

46. Имајући у виду изнесено, Уставни суд закључује да у овом случају није повријеђено апелантово право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

VIII - Закључак

47. Уставни суд закључује да нема повреде права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију у случају када Врховни суд, уважавајући ревизију првотужене, одбије апелантов тужбени захтјев због непостојања одговорности првотужене за насталу материјалну штету, у смислу одредаба члана 180 ЗОО-а, те чл. 172 став 1 ЗОО-а, при чему апелант није изјавио ревизију против другостепене пресуде којом је његов тужбени захтјев одбијен у односу на друготужену која је евентуално могла да буде одговорна за штету која је проузрокована на апелантовој имовини, јер је мијешање у апелантову имовину било у складу са стандардима које су успоставили органи Европске конвенције.

48. На основу члана 61 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

49. Сходно члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда БиХ,
Валерија Галић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине, у предмету број **АП 3408/10**, рјешавајући апелацију **Садика Муратовића и др.**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 59 став 2 алинеја 2 и члана 61 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Валерија Галић, предсједница,
- Миодраг Симовић, потпредсједник,
- Сеада Палаврић, потпредсједница,
- Мато Тадић, судија,
- Мирсад Ђеман, судија и
- Златко М. Кнежевић, судија,

на сједници одржаној 23. децембра 2013. године, донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација **Садика Муратовића**, **Амира Муратовића** и **Јасне Краснић-Муратовић**, поднесена против Пресуде Врховног суда Републике Српске број 118-0-Рев-09-001 153 од 17. јуна 2010. године, Пресуде Окружног суда у Бијељини број 012-0-Гж-07-000 649 од 8. септембра 2009. године и Пресуде Основног суда у Бијељини број П-917/2005 од 4. јула 2007. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

Образложење

I - Увод

1. **Садик Муратовић**, **Амир Муратовић** и **Јасна Краснић-Муратовић** (у даљем тексту: апеланти) из Швајцарске, које заступа **Бакир Пашић**, адвокат из Тузле, поднијели су 9. августа 2010. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против Пресуде Врховног суда Републике Српске (у даљем тексту: Врховни суд) број 118-0-Рев-09-001 153 од 17. јуна 2010. године, Пресуде Окружног суда у Бијељини (у даљем тексту: Окружни суд) број 012-0-Гж-07-000 649 од 8. септембра 2009. године и Пресуде Основног суда у Бијељини (у даљем тексту: Основни суд) број П-917/2005 од 4. јула 2007. године.

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда, од Врховног суда, Окружног суда, Основног суда и Општине Бијељина (у даљем тексту: тужена) затражено је 19. јуна 2012. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Окружни суд је доставио одговор 27. јуна 2012. године, Основни суд и Врховни суд 29. јуна 2012. године, а Општина Бијељина 9. јула 2012. године.

4. На основу члана 26 став 2 Правила Уставног суда, одговори на апелацију су достављени апеланту 13. јула 2012. године.

III - Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произиласе из навода апеланата и докумената који су предочени Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

6. Апеланти су 10. октобра 2005. године поднијели тужбу против тужене којом су навели да су приликом терористичког акта рушења цамије у Бијељини срушени и њихова кућа, помоћни објекти и гаража који су се налазили у близини цамије, као и да су уништене и покретне ствари које су се налазиле у кући, те су тражили да због тога суд обавезе тужену да им накнади штету у износу од 167.679,00 КМ са законском затезном каматом почев од дана пресуђења.

7. Пресудом Основног суда број П-917/2005 од 4. јула 2007. године одбијен је као неоснован наведени тужбени захтјев апеланата. Пресудом је одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка. У образложењу је наведено да је на основу доказа прецизираних у пресуди утврђено да је апелантима 13. на 14. март 1993. године приликом рушења цамије у Бијељини, на локацији прецизираној у пресуди, срушена кућа с помоћним објектима и уништене покретне ствари које су се налазиле у кући. С тим у вези, Основни суд је навео да је неоснован приговор тужене да у конкретној правној ствари није надлежан суд јер је, како је навела тужена, чланом 3 Закона о остваривању права на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. године до 19. јуна 1996. године (у даљем тексту: Закон) прописано да право на накнаду материјалне штете настале у том периоду имају правна и физичка лица чија су потраживања настала по основама мобилисаних или одузетих материјално-физичких средстава и опреме, те испоруке материјала, производа и

робе као и извршених услуга за потребе одбране. Основни суд је навео да је предмет конкретне тужбе накнада материјалне штете настале рушењем објеката, па имајући у виду наведену одредбу члана 3 Закона о Закону о облигационим односима (у даљем тексту: ЗОО) тај суд сматра да у конкретном случају постоји судска надлежност те је одбио као неоснован наведени приговор тужене.

8. Основни суд је образложио да је, међутим, основан приговор застаре потраживања који је такође истакла тужена. Како је навео Основни суд, чланом 376 ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарјева за три године од када је оштећени сазнао за штету и за лице које је штету причинило, односно да то потраживање застарјева у сваком случају за пет година од дана када је штета настала. Како је штета настала 13. на 14. март 1993. године рушењем цамије у чијој су се непосредној близини налазили објекти апеланата, а како су апеланти тужбу поднјели 10. октобра 2005. године то је, сходно образложењу Основног суда, то потраживање застарјело. Имајући у виду наведено Основни суд је донио одлуку као у изреци.

9. Против наведене пресуде апеланти су поднјели жалбу Окружном суду који је Пресудом број 012-0-Гж-07-000 649 од 8. септембра 2009. године одбио жалбу и потврдио првостепену пресуду у потпуности, прихватајући правне ставове првостепеног суда. Окружни суд је навео да су неосновани и жалбени приговори да је у конкретном случају застарни рок требало да се рачуна од дана ступања на снагу Закона будући да је, сходно мишљењу Окружног суда, неспорно да вид штете коју апеланти потражују од тужене не потпада под одредбе Закона, због чега застарјелост не може ни да се веже за датум ступања на снагу тог закона већ искључиво за одредбе ЗОО. Такође је наведено да је неоснован жалбени приговор апеланата да у предметима других тужилаца, којима су такође порушени објекти приликом рушења цамије, суд није сматрао тужбене захтјеве застарјелим иако су поднесене у исто вријеме као и конкретна тужба. Како је навео Окружни суд, у наведеним предметима на које су се апеланти позивали, тужена није истицала приговор застаре потраживања па, како суд не пази по службеној дужности на питање застаре већ искључиво је узима у обзир ако странке истичу такав приговор, ту су тужбени захтјеви других тужилаца и усвојени.

10. Против наведене пресуде апеланти су изјавили ревизију Врховном суду који је Пресудом број 118-0-Рев-09-001 153 од 17. јуна 2010. године ревизију одбио као неосновану. Врховни суд је истакао да из чињеничног утврђења произилази да су апеланти тужбу поднјели девет година након престанка ратне опасности и више од 12 година од дана кад је штета настала, због чега су ниже-степени судови правилно примјенили материјално право када су примјеном члана 376 ЗОО закључили да је потраживање апеланата застарјело због пасивног поступања апеланата "према штетом догађају, јер рокови за потраживање (путем суда) накнаде штете, нису неограничени". С обзиром да, сходно наводима Врховног суда, побијана пресуда нема недостатака на које указује ревизија апеланата а ни оних на које суд пази по службеној дужности, Врховни суд је ревизију одбио као неосновану а све по основу одредби члана 248 Закона о парничном поступку.

IV - Апелација

а) Наводи из апелације

11. Апеланти сматрају да су им оспорени пресудама прекршени право на правично суђење из члана II(3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција), као и право на имовину из члана II(3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Кршење наведених права апеланти виде у погрешној примјени материјалног и процесног права. Наводе да су судови погрјешили јер су се бавили само приговором застаре, а да при том нису провели друге доказе битне за предмет иако су апеланти штету претрпјели кривицом другог а не својом иако, супротно мишљењу судова, и штета која је њима настала потпада под одредбе Закона. Због тога сматрају да је требало да и редовни судови примјене одредбе Закона а не ЗОО, поготово да је требало да судови воде рачуна да апеланти живе у иностранству и да због тога нису били у могућности да поднесу своју тужбу у роковима у којим су судови сматрали да је требало да тужба буде поднесена.

б) Одговор на апелацију

12. У одговору на апелацију Врховни суд је навео да је, супротно наводима апеланата, њихова тужба одбијена због пасивног односа апеланата према насталој штети и подношења тужбе након законски прописаног рока за подношење тужби везаних за наставак материјалне штете. Врховни суд је навео да због тога апелацију треба да буде одбијена као неоснована.

13. У одговору на апелацију Окружни суд је навео да је апелација неоснована, те да је треба одбити будући да није било кршења права апеланата на имовину и правично суђење.

14. У одговору на апелацију Основни суд је истакао да је апелација неоснована будући да су и Окружни и Врховни суд цијенили све жалбене и ревизионе наводе апеланата и потврдили првостепену пресуду.

15. У одговору на апелацију тужена је навела да у конкретном случају није било кршења права на која се апеланти позивају, те да апелацију треба да се одбије као неоснована.

V - Релевантни прописи

16. У Закону о остваривању права на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. године до 19. јуна 1996. године ("Службени гласник РС број 103/05, 1/09, 49/09 и 118/09) релевантне одредбе гласе:

Члан 1.

Овим законом уређују се поступак, услови и критеријуми за остваривање права на накнаду материјалне и нематеријалне штете настале у периоду ратних дејстава од 20. маја 1992. до 19. јуна 1996. године, физичким и правним лицима по чијим тужбеним захтјевима није правоснажно окончан судски поступак за накнаду штете, као и оних који су поднјели захтјеве за накнаду штете Правобранилаштво Републике Српске, те поступак склапања ван-судских поравнања на наведену штету.

Лица по чијим тужбеним захтјевима није правоснажно окончан судски поступак за накнаду штете могу своје право остварити у складу са овим законом, а у супротном њихов предмет ће се уступити мјесно и стварно надлежном суду.

Члан 3.

Право на накнаду материјалне штете, настале у периоду из члана 1. овог закона, имају правна и физичка лица чија су потраживања настала по основама:

- мобилисаних или одузетих материјално-физичких средстава и опреме,

- испоруке материјала, производа и робе, као и извршених услуга за потребе одбране.

17. У Закону о облигационим односима (Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04) релевантне одредбе гласе:

Члан 376. ст. 1. и 2.

1. Потраживања накнаде проузроковане штете застарјева за три године од када је оштећени сазнао за штету и за лице које је штету починило.

2. У сваком случају ово потраживање застарјева за пет година од када је штета настала.

VI - Допустивост

18. У складу с чланом VI(3б) Устава Босне и Херцеговине Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

19. У складу с чланом 16 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући сходно закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о последњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

20. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Врховног суда број 118-0-Рев-09-001 153 од 17. јуна 2010. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апеланти су примили 9. јула 2010. године, а апелација је поднесена 9. августа 2010. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16 став 1 Правила Уставног суда. На крају, апелација испуњава и услове из члана 16 ст. 2 и 4 Правила Уставног суда, јер није очигледно (prima facie) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због ког апелација није допуштена. Имајући у виду одредбу члана VI(3б) Устава Босне и Херцеговине и члана 16 ст. 1, 2 и 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII - Меритум

21. Апеланти побијају наведене пресуде тврдећи да су тим пресудама прекршена њихова права из члана II(3е) и к) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције, као и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

22. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и слободе из става 2. овог члана, што укључује:

е) Право на правично саслушање у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правично суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом. [...]

23. Апеланти сматрају да им је одлукама редовних судова прекршено право на правично суђење због погрешне примјене материјалног права. С тим у вези Уставни суд, прије свега, указује да сходно пракси Европског суда и Уставног суда задатак ових судова није преиспитивање закључака редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене права (види Европски суд, *Pronina* против Русије, одлука о допустивости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је генерално задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види Европски суд, *Thomas* против Уједињеног Краљевства, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли је евентуално дошло до повреде или занемаривања уставних права (право на правично суђење, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминаторска.

24. Уставни суд, дакле, према наведеном ставу, може изузетно, када оцијени да је у одређеном поступку редовни суд произвољно поступао како у утврђивању чињеница тако и у примјени релевантних позитивно-правних прописа (види Уставни суд, Одлука број АП 311/04 од 22. априла 2005. године, став 26), да се упусти у испитивање начина на који су надлежни судови утврђивали чињенице и на тако утврђене чињенице примијенили позитивно-правне прописе. У контексту наведеног Уставни суд подсјећа и да је у више својих одлука указао да очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може да води ка једном правичном поступку (види Одлуку Уставног суда АП 1293/05 од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље). Стога ће Уставни суд у конкретном случају, с обзиром на питања која апеланти проблематизују, испитати да ли су побијане одлуке утемељене на произвољној примјени позитивно-правних прописа.

25. Уставни суд прије свега подсјећа да је у својој пракси већ рјешавао слична правна питања у контексту оспорених одлука редовних судова којим су одбијени тужбени захтјеви апеланата усмјерени на накнаду штете настале у рату због застаре потраживања. Тако је Уставни суд у Одлуци број АП 2763/09 од 22. марта 2013. године (види Уставни суд, одлуке о допустивости и меритуму доступне на веб-страници Уставног суда www.ustavisud.ba) утврдио повреду уставних права апеланата због пропуштања Републике Српске да изврши своју позитивну обавезу у смислу провођења истраге о догађајима у којим је дошло до рушења куће апеланата. Наиме, у наведеном случају је утврђено да је апелантима 1993. године минирањем уништена имовина која се налазила у непосредној близини полицијске станице, односно поред њеног улаза; да су се апеланти у више наврата обраћали полицијској управи тражећи информације да ли је у вези с наведеним догађајима покренута истрага, наводећи и имена свједока који су могли да свједоче на наведене околности, али да никада никакву информацију у том погледу нису добили нити је истрага покренута; да су апеланти и у тужби, као и у апелацији, истакли да траже накнаду штете у смислу одредби члана 377 став 1 ЗОО због тога што је штета настала извршењем кривичног дјела, али да је њихова тужба одбијена због застаре потраживања у смислу одредби члана 376 став 1 ЗОО, те да у конкретном случају није испуњен услов за примјену члана 377 ЗОО, будући да правоснажном пресудом у кривичном поступку није утврђено да је штета настала учињеном кривичног дјела. Имајући у виду специфичне околности наведеног предмета, из којих произилази да су се апеланти обраћали надлежним органима тражећи покретање истраге, Уставни суд је у Одлуци АП 2763/09 утврдио да је постојала позитивна обавеза РС да покрене истрагу због сумње да је извршено кривично дјело у ком је апелантима уништена имовина, те да је непоступање у овом смислу довело до кршења права апеланата на имовину и обавезе РС за накнаду штете апелантима.

26. С друге стране, Уставни суд подсјећа да је Европски суд 2. октобра 2012. године донио пресуду у предмету број 44252/10 (види Европски суд, Анте Баничевић и Марија Баничевић против Хрватске, одлука о допустивости од 2. октобра 2012. године, апликација број 44252/10). У наведеном предмету апеланти су поднијели апликацију сматрајући да ја требало да домаћи судови у њиховом случају примјене рокове застарјелости из члана 377 Закона о обавезним односима (који је истовјетан члану 377 ЗОО), с обзиром да су потраживали накнаду штете проистеклу из кривичног дјела, а не рокове из члана 376 Закона о обавезним односима (истовјетан члану 376 ЗОО). Европски суд је одбацио као неподуштен наведени захтјев наводећи, између осталог (став 35

одлуке Европског суда), да није било ничега што би спријечило подносиоце (нити они тврде друкчије) да поднесу своју грађанску тужбу за накнаду штете у општем законском застарном року темељем чланка 376. Закона о обавезним односима (види ставке 3. и 5.). То би грађанским судовима омогућило испитати основаност захтјева подносиоца, без обзира на протек законског застарног рока у казненом поступку или било каквог другог исхода казненог поступка. Умјесто тога, подносиоци су чекали четири године те тако створили ситуацију у којој је исход казненог поступка имао одлучујући утјецај на њихову грађанску тужбу.

27. Европски суд је у ставу 36 наведене одлуке указао да иако чланак 377. Закона о обавезним односима оставља двојбе о начину примјене законског застарног рока на грађанске тужбе за накнаду штете узроковане казним дјелом, сав могући недостатак јасноће испрavljen установљеном праксом домаћих судова. То је подносиоцима омогућило да предвиде у каквим околностима могу очекивати да ће њихова грађанска тужба бити одбачена због наступа застаре. Међутим, тиме што своју грађанску тужбу нису поднијели у општем застарном року подносиоци су се, иако су имали одвјетника, ставили у ситуацију у којој су се изложили опасности наступања застаре у односу на њихову грађанску тужбу.

28. Доводећи у контекст наведено с чињеницама конкретног предмета, Уставни суд сматра да на конкретан предмет не може да се примјени став исказан у предмету овог суда број АП 2763/09 већ став Европског суда из одлуке Баничевић против Хрватске. Наиме, Уставни суд запажа да су и у конкретном предмету апеланти у тужби истакли да им је имовина порушена у току рата због терористичког акта, али да у конкретном случају, за разлику од предмета АП 2763/09, из чињеница предмета не произилази да су апеланти тражили да се покрене истрага у вези с рушењем њихових објеката нити да су се у том смислу обраћали било којој институцији власти нити да су предложени било какве доказе у том правцу. Напротив, из чињеница предмета произилази да апеланти нити у жалбеном нити у ревизионом поступку нису истражали у наводима изнесеним у тужби већ да су жалбене и ревизионе наводе базирали на тврдњи да им накнада штете припада по основу одредби члана 3 Закона. Наиме апеланти су тврдили да њихово потраживање спада у ратну штету па да с тим у вези њихово потраживање није застарјело јер сматрају да је требало да се у њиховом случају застарни рок рачуна почев од дана ступања на снагу Закона. Наведена чињеница у битном разликује овај предмет од предмета АП 2763/09. У том смислу Уставни суд запажа да апеланти нити у апелацији не износе наводе нити доказе у смислу да су се обраћали институцијама власти у вези с покретањем истраге у њиховом случају, већ су апелациони наводи истовјетни жалбеним и ревизионом наводима.

29. Због наведеног, Уставни суд сматра како околност да је штета настала у рату и да су апеланти били припадници мањинског народа на територији РС, не може сама по себи да води кршењу права апеланата на које се позивају. При том Уставни суд истиче да утврђивање кршења права апеланата и постојања позитивне обавезе државних органа за поступање у смислу закључака из предмета АП 2763/09 зависи од специфичних околности карактеристичних за сваки предмет посебно. Уставни суд сматра да такве специфичне околности у конкретном предмету нису пронађене, те да нема основа за примјену ставова из предмета АП 2763/09. Осим тога, Уставни суд подсјећа и да је чланом 32 Правила Уставног суда прописано да Уставни суд приликом одлучивања испитује да ли постоје само оне повреде које су изнесене у захтјеву или апелацији, односно да Уставни суд не може приликом одлучивања да се креће ван оквира апелационих навода. С обзиром на наведено, те околност да апеланти суштину апелационих навода заснивају искључиво на тврдњи да је у конкретном случају требало да се примјени Закон а не ЗОО, и кад апеланти тврде да због тога што живе у иностранству тужбу нису могли да поднесу у законом прописаним роковима, произилази да ставови из наведене одлуке Уставног суда нису релевантни за конкретан случај.

30. Насупрот томе, и у конкретном предмету апеланти су тужбу поднијели четири године након што је истекао општи застарни рок, при томе заснивајући своје потраживање на одредбама члана 3 Закона, иако је у том закону децидно наведено да се под ратном штетом подразумијева штета настала на мобилисаним средствима или одузетим материјално-физичким средствима и опреми, испоруци материјала, производа и робе, као и извршених услуга за потребе одбране. Дакле, и у конкретном предмету, као и у цитираним предмету Европског суда, тиме што своју грађанску тужбу нису поднијели у општем застарном року апеланти су се ставили у ситуацију у којој су се изложили опасности да ће наступити застара у односу на њихову грађанску тужбу, а што се у конкретном случају и догодило. С тим у вези Уставни суд подсјећа да је чланом 376 ЗОО прописан законски рок за подношење тужбе за накнаду штете, те да је такав рок строги рок који као такав не може да се продужава и да се његовим пропуштањем не губи само право на подношење тужбе него и само право повјериоца да захтјева принудним путем од дужника да испуни обавезе. Дакле, узимајући у обзир наведено и ставове Европског суда из одлуке Баничевић против Хрватске, општи

застарни рок од пет година прописан одредбама ЗОО, затим да је у конкретном случају штета настала и апеланти су за њу сазнали у марту 1993. године а тужбу су поднели 10. октобра 2005. године, уважавајући зашто тока застаре потраживања у вријеме ратних дешавања, Уставни суд сматра да је неоснован навод апеланата да у њиховом случају рок за подношење тужбе није протекао.

31. Затим, Уставни суд запажа да је чланом 3 Закона на којима апеланти заснивају апелационе наводе, прописано да право на накнаду материјалне штете настале у ратном периоду, имају правна и физичка лица чија су потраживања настала по основама мобилисаних или одузетих материјално-физичких средстава и опреме, испоруке материјала, производа и робе, као и извршених услуга за потребе одбране. Из наведене одредбе произилази да право на накнаду материјалне штете имају само лица чија је имовина била мобилисана или одузета за потребе одбране. С обзиром да у конкретном случају апелантима материјална штета није настала у вези с потребама одбране, у прилогу чему нити апеланти не нуде никакве доказе или аргументе, Уставни суд сматра да на конкретан случај не могу да се примијене одредбе Закона те да су из тог разлога наводи апеланата везани за примјену члана 3 Закона, неосновани.

32. Имајући у виду све наведено Уставни суд сматра да у конкретном случају није дошло до кршења права апеланата на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став I Европске конвенције.

Право на имовину

33. Апеланти сматрају да им је прекршено и право на имовину из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана I Протокола број 1 уз Европску конвенцију. С обзиром да апеланти кршење овог права у суштини вежу за примјену материјалног права и утврђено чињенично стање, односно кршење права на правично суђење, те како у претходним тачкама ове одлуке није утврђено кршење права на правично суђење, Уставни суд сматра да нема потребе да посебно разматра евентуално кршење овог права.

VIII - Закључак

34. Нема кршења права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став I Европске конвенције када материјална штета, чију накнаду апеланти траже по основу члана 3 Закона, не потпада под одредбе из наведеног члана будући да уништена имовина није мобилисана или одузета у вези с питањима одбране у току рата, те кад је њихов тужбени захтјев одбијен примјеном члана 376 ЗОО због застаре потраживања будући да су апеланти поднели тужбу за накнаду штете након протекла законом прописаног рока.

35. На основу члана 61 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

36. Сходно члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда БиХ,
Валерија Галић, с.р.

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине

На основу члана 25. став (1) тачка е) и члана 42. став (1) тачка д), у вези са чл. 12, 14, 16. и 18. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), рјешавајући по Пријави конкуренције привредног субјекта Amadeus IT Group, S.A., c/Salvador de Madariaga 1, 28027 Мадрид, Република Шпанија, којег заступају адвокати Бранко Марић и Цана Смаилагић Хромић, Marić & Со адвокатско друштво д.о.о., Мехмеда Спахе 26, 71000 Сарајево, за примљеној 19.11.2013. године, под бројем: 03-26-1-036-II/13, Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на 80. (осамдесетој) сједници, одржаној 06.02.2014. године, д о н и о је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Оцјењује се допуштеном концентрацијом на тржишту пружања услуга у области компјутерског система путничких резервација и/или издавања авио-карата путем глобалног дистрибутивног система у Босни и Херцеговини, која ће настати стицањем контроле привредног субјекта Amadeus IT Group, S.A., c/Salvador de Madariaga 1, 28027 Мадрид, Република Шпанија, над привредним субјектом Amadeus Босна д.о.о. за маркетинг Сарајево, Хамдије Ђемерлића 2, 71000 Сарајево, куповином (...) * 1 % власничких удјела.

2. Ово рјешење о концентрацији уписује се у Регистар концентрација.

3. Ово рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијски савјет), 19.11.2013. године, за примио је Пријаву

концентрације под бројем: 03-26-1-036-II/13 (у даљем тексту: Пријава) од стране привредног субјекта Amadeus IT Group, S.A., c/Salvador de Madariaga 1, 28027 Мадрид, Република Шпанија (у даљем тексту: Amadeus Group или Подносилац пријаве), којег заступају адвокати Бранко Марић и Цана Смаилагић Хромић, Marić & Со адвокатско друштво д.о.о., Мехмеда Спахе 26, 71000 Сарајево, којом исти намјерава купити (...) * 0 % удјела у привредном субјекту Amadeus Босна д.о.о. за маркетинг Сарајево, Хамдије Ђемерлића 2, 71000 Сарајево (у даљем тексту: Amadeus БХ) од привредног субјекта Јавно предузеће "B&N Airlines" д.о.о. Сарајево, Kurta Schorka 36, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: BH Airlines).

Подносилац пријаве је исту самоиницијативно допунио 26.11.2013. године, поднеском број: 03-26-1-036-1-II/13.

Конкуренијски савјет је Подносиоцу пријаве издао Потврду о пријему комплетне и уредне Пријаве, 23.01.2014. године, акт број: 03-26-1-036-6-II/13, у складу са чланом 30. став (3) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон).

Подносилац пријаве је, у смислу члана 30. став (2) Закона, навео да не намјерава поднети захтјев за оцјену концентрације тијелима овлашћеним за оцјену концентрације изван Босне и Херцеговине.

Конкуренијски савјет је издао, у складу са чланом 16. став (4) Закона, Обавјештење о достављеној Пријави (акт број: 03-26-1-036-2-II/13, од 04.12.2013. године) у дневној штампи Босне и Херцеговине, у којој је објавио податке о концентрацији, те позвао све заинтересоване стране на достављање писаних коментара у погледу спроведбе исте. На исту нису достављени коментари.

Конкуренијски савјет је из Пријаве утврдио следеће чињенице:

Пријава концентрације је поднесена у законом прописаном року, у смислу члана 16. став (1) Закона.

1. Учесници концентрације

Учесници концентрације су привредни субјекти Amadeus IT Group, S.A., c/Salvador de Madariaga 1, 28027 Мадрид, Република Шпанија, Јавно предузеће "B&N Airlines" д.о.о. Сарајево, Kurta Schorka 36, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина (привредни субјекат Amadeus Босна д.о.о. за маркетинг Сарајево, Хамдије Ђемерлића 2, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина - предмет концентрације).

1.1. Привредни субјекат Amadeus Group

Привредни субјекат Amadeus Group је акционарско друштво регистровано 2006. године у складу са законима Републике Шпаније, са сједиштем у c/Salvador de Madariaga 1, 28027 Мадрид, Република Шпанија, уписано у Трговачки регистар Мадрида, Том 21.552, књига 0, лист 142, секција 8, страница М-383.503, под пореским бројем А 84409408.

Главни акционари привредног субјекта Amadeus Group су Air France Finance са (...) * 0 % дионица и Malta Pension Investments са (...) * 0 % дионица, док су остале дионице излистане на међународној берзи и у власништву су малих дионичара.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта Amadeus Group су пренос података путем информатичких система за резервацију, укључујући понуде, резервације, тарифе, карте за превоз и сл., све друге услуге везане уз транспортну индустрију и туризам, пружање информатичких и услуга обраде података, управљање и савјетовање везано за информатичке системе, као и пружање услуга везаних уз понуду и дистрибуцију свих врста производа информатичким путем, те производња, продаја и дистрибуција софтвера, хардвера и пратеће опреме сваке врсте.

Привредни субјекат Amadeus Group је власник 5,0% удјела у привредном субјекту Amadeus БХ.

1.2. Привредни субјекат BH Airlines

Привредни субјекат Јавно предузеће BH Airlines је регистрован у складу са законима Федерације Босне и Херцеговине, са сједиштем у Kurta Schorka 36, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, уписан у регистар привредних субјеката код Општинског суда у Сарајеву, под бројем МБС: 65-01-0613-11, са укупним оснивачким капиталом од (...) * КМ и са 99,9337% власничких учешћа Федерације Босне и Херцеговине.

Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта BH Airlines је авио-превоз путника и робе.

Привредни субјекат BH Airlines у свом власништву има (...) * 0 % удјела у привредном субјекту Amadeus БХ и (...) * 0 % удјела у привредном субјекту "AVIO TOURS" д.о.о. Сарајево, који је неактиван и не послује од 2003. године.

1.2.1. Привредни субјекат Amadeus БХ

Привредни субјекат Amadeus Босна д.о.о. за маркетинг Сарајево је регистрован у складу са законима Федерације Босне и Херцеговине, са сједиштем у Хамдије Ђемерлића 2, 71000 Сарајево,

Босна и Херцеговина, уписан у регистар привредних субјеката код Општинског суда у Сарајеву, под бројем: 1-23200, са укупним оснивачким капиталом од (...) * КМ, са (...) * % власничких удјела привредног субјекта ВН Airlines и са (...) * % власничких удјела привредног субјекта Amadeus Group.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта Амадеус БХ су обављање услуга маркетинга и продаје за Амадеус систем и друге производе AMADEUS global travel.

2. Правни оквир оцјене концентрације

Конкуренијски савјет је у спровођењу поступка оцјене допуштености концентрације примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), те Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката ("Службени гласник БиХ", број 34/10).

3. Правни основ и облик концентрације

Правни основ концентрације је Уговор о купопродаји удјела, закључен 04.11.2013. године између привредног субјекта Amadeus Group, као купца, и привредног субјекта ВН Airlines, као продавца, којим Amadeus Group стиче (...) * % удјела у привредном субјекту Амадеус БХ, те на тај начин, са раније стечених (...) * % удјела, постаје власник (...) * % удјела у привредном субјекту Амадеус БХ.

Слиједом наведеног правни облик концентрације представља стицање контроле или доминантног утицаја једног над другим привредним субјектом куповином већине акција, у смислу члана 12. став (1) тачка б) под 1) Закона.

4. Обавеза пријаве концентрације

Обавеза пријаве концентрације постоји уколико су испуњени услови из члана 14. став 1) под а) и б) Закона, односно ако укупни приход свих учесника концентрације остварен продајом робе и/или услуга на свјетском тржишту износи 100.000.000,00 КМ по завршном рачуну у години која је претходила концентрацији и да укупни годишњи приход сваког од најмање два привредна субјекта учесника концентрације остварен продајом робе и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износи најмање 8.000.000,00 КМ, или ако је њихово заједничко тржишно учешће на релевантном тржишту веће од 40%.

Укупни остварени годишњи приходи учесника концентрације на дан 31.12.2012. године износили су:

Табела 1.

	Amadeus Group	ВН Airlines	Амадеус БХ
Свијет	(..)*ЕУР (..)*КМ	(..)*КМ	(..)*КМ
Босна и Херцеговина	(..)*ЕУР (..)*КМ	(..)*КМ	(..)*КМ

Извор: подаци из пријаве.

Табела 2.

Ред. број	Привредни субјекти	Учешће (%)
1.	Амадеус БХ ¹	(..)*
2.	Galileo Adriatic д.о.о. Београд	(..)*
3.	ВН Airlines ²	(..)*
4.	Укупно	100,0

¹ Учешће привредног субјекта Amadeus Group је посредан преко привредног субјекта Амадеус БХ у којем има власничко учешће.

² Привредни субјекат ВН Airlines не дјелује на релевантном тржишту.

Анализом података из табела 1. и 2. Конкуренијски савјет је утврдио да привредни субјекти учесници концентрације у погледу остварених укупних прихода у 2012. години нису обавезни пријавити концентрацију у складу са чланом 14. став 1) т. а) и б), али подаци из Табеле 2. показују да учесници концентрације испуњавају услов о заједничком тржишном учешћу (заједничко учешће на релевантном тржишту веће од 40,0%), прописан чланом 14. став (1) тачка б) Закона, па сходно томе подлијежу обавези пријаве концентрације.

5. Релевантно тржиште учесника концентрације

Релевантно тржиште, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта чини тржиште одређених производа/услуга који су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухвата све производе

и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјенивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

Према члану 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухвата цијелу или дио територије Босне и Херцеговине, на којој су тржишни конкуренти активни у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима које то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Узимајући у обзир претежне регистроване дјелатности учесника концентрације, релевантним тржиштем производа и/или услуга сматра се тржиште пружања услуга у области компјутерског система путничких резервација и/или издавања авио-карата путем глобалног дистрибутивног система.

На основу података из Пријаве, учесници концентрације послужу, било директно или индиректно, на читавој територији Босне и Херцеговине, па се стога релевантним тржиштем у географском смислу сматра тржиште Босне и Херцеговине, с обзиром да су релевантни производи и/или услуге, путем глобалне дистрибутивне мреже, доступни на цијелој територији Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, релевантно тржиште концентрације је тржиште пружања услуга у области компјутерског система путничких резервација и/или издавања авио-карата путем глобалног дистрибутивног система у Босни и Херцеговини.

6. Анализа релевантног тржишта

Из података о тржишним удјелима учесника на релевантном тржишту видљиво је да на тржишту пружања услуга у области компјутерског система путничких резервација и/или издавања авио-карата путем глобалног дистрибутивног система у Босни и Херцеговини привредни субјекат Амадеус БХ има доминантан положај те да његово тржишно учешће износи (...) * % (Табела 2), а привредни субјекат Amadeus Group, према подацима из Пријаве има мало учешће на тржишту Босне и Херцеговине.

Процјена тржишних учешћа привредних субјеката учесника концентрације, као и њихових главних тржишних конкурената на релевантном тржишту послје концентрације:

Табела 3.

Ред. број	Привредни субјекти	Учешће (%)
1.	Амадеус БХ	(..)*
2.	Galileo Adriatic д.о.о. Београд	(..)*
3.	ВН Airlines	(..)*
4.	Укупно	100,0

Извор: подаци из пријаве.

Спровођењем концентрације неће доћи до промјене тржишних учешћа учесника на релевантном тржишту, него само до промјене власништва над привредним субјектом Амадеус БХ.

7. Оцјена концентрације

Конкуренијски савјет је, након процјене и анализе података и утврђених чињеница у поступку доношења Рјешења, оцијенио да спроведба концентрације не води нарушавању тржишне конкуренције, с обзиром да ће тржишна учешћа привредног субјекта Амадеус БХ остати непромијењена, односно неће произвести промјену тржишних позиција на релевантном тржишту.

Конкуренијски савјет је утврдио такође да концентрација не спречава, ограничава нити нарушава тржишну конкуренцију на тржишту пружања услуга у области компјутерског система путничких резервација и/или издавања авио-карата путем глобалног дистрибутивног система у Босни и Херцеговини, те је одлучио као у диспозитиву овог рјешења.

8. Административна такса

На ово рјешење Подносиоци пријаве, у складу са чланом 2. став (1) тарифни број 107. тачка д) под 1) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06 и 18/11), дужни су платити административну таксу у укупном износу од 2.500,00 КМ у корист буџета институција Босне и Херцеговине.

9. Поука о правном лијеку

Против овог рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог рјешења.

¹ Подаци представљају пословну тајну.

Број: 03-26-1-036-8-И/13
6. фебруара 2014. године
Сарајево

Предсједник,
Гордан Распудић, с.р.

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 11. став (1), члана 42. став (1) тачка (ц) и члана 48. став (1) тачка б), у вези са чланом 10. став (2) т. а), б), ц) и д) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), у поступку утврђивања злоупотребе доминантног положаја, покренутом по Захтјеву за покретање поступка привредног субјекта Akt.online д.о.о., Фра Анђела Звиздовића 1, 71000 Сарајево, путем пуномоћника адвоката Бранка Марића, Мехмеда Спахе 26, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, против привредног субјекта ВН Telecom д.д. Сарајево, Обала Кулина бана 8, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина, заступаног путем пуномоћника адвоката Џемила Сабрихафизовића, Косте Хермана 11, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина, Конкурентног савјет Босне и Херцеговине, поступајући по пресудама Суда Босне и Херцеговине, број: С1 3 У 005525, од 25.2.2013. године, и број: С1 3 У 003765 10 У, од 24.4.2013. године, на 80. (осамдесет) сједници, одржаној 6.2.2014. године, д о н и о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Утврђује се да је привредни субјекат ВН Telecom д.д. Сарајево, Обала Кулина бана 8, 71000 Сарајево, злоупотребио доминантни положај на тржишту интерконеције на фиксну мрежу, условљавајући привредни субјекат Akt.online д.о.о., Фра Анђела Звиздовића 1, 71000 Сарајево, да обустави пружање услуге одлазног међународног саобраћаја за УНГИС д.о.о. Сарајево, као услов за закључење споразума о интерконецији, што представља повреду Закона о конкуренцији у смислу члана 10. став (2) тачка д) закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог споразума.

2. Изриче се новчана казна привредног субјекту ВН Telecom д.д. Сарајево, Обала Кулина бана 8, 71000 Сарајево, због кршења члана 10. став (2) тачке а) Закона о конкуренцији, утврђеног у тачки 1. овог рјешења, у висини од 150.000,00 КМ (стотину педесет хиљада и 00/100 КМ), у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, коју је дужан платити у року од 8 (осам) дана од дана пријема овог рјешења. Уколико привредни субјекат ВН Telecom д.д., Обала Кулина бана 8, 71000 Сарајево, не уплати изречену новчану казну у остављеном року, иста ће се наплатити присилним путем, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прерачења рока.

3. Одбија се као неоснован захтјев привредног субјекта Akt.online д.о.о., Фра Анђела Звиздовића 1, 71000 Сарајево, поднесен против привредног субјекта ВН Telecom д.д. Сарајево, Обала Кулина бана 8, 71000 Сарајево, ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) т. а), б) и ц) Закона о конкуренцији.

4. Одбија се приједлог за доношење рјешења о привременој мјери привредног субјекта Akt.online д.о.о., Фра Анђела Звиздовића 1, 71000 Сарајево, као неоснован.

5. Ово рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкурентног савјет је рјешавајући по Захтјеву за покретање поступка број: 01-05-26-028-П/09, од 4.9.2009. године, привредног субјекта Akt.online д.о.о. Сарајево, Фра Анђела Звиздовића број 1 А/21, 71000 Сарајево, (у даљем тексту: Akt.online и/или Подносилац захтјева), поднесеном путем пуномоћника, адвоката Бранка Марића, Мехмеда Спахе 26, 71000 Сарајево, против привредног субјекта ВН Telecom д.д. Сарајево, Обала Кулина бана 8, 71000 Сарајево, (у даљем тексту: ВН Telecom или Противна страна), заступаног путем пуномоћника, адвоката Џемила Сабрихафизовића, Косте Хермана 11, 71 000 Сарајево, и запосленике Вахиде Хоџић, због сумње о постојању злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. Закона о конкуренцији, донио Закључак о покретању поступка број: 01-05-26-028-11-П/09, од 16.2.2010. године, али није донио рјешење у смислу члана 11. став (2) Закона о конкуренцији, те је на захтјев странке донио рјешење у смислу члана 11. став (3) Закона о конкуренцији број: 01-05-26-028-63-П/09, од 4.11.2010. године, према којем се сматра да закљученим споразумом, односно поступањем привредни субјект ВН Telecom није злоупотребио доминантни положај. Против наведеног рјешења Конкурентног савјета привредни субјекат Akt.online је поднио тужбу Суду Босне и Херцеговине. Суд Босне и Херцеговине, рјешавајући по тужби привредног субјекта Akt.online, донио је пресуду број: С1 3 У 003765 10 У, од 24.4.2013. године, којом је уважио тужбу и наведено рјешење Конкурентног савјета поништио и вратио на поновно одлучивање.

Конкурентног савјет је рјешавајући по Захтјеву за покретање поступка број: 05-26-3-01-П/11, од 4.1.2011. године, привредног субјекта Akt.online, поднесеном путем пуномоћника, адвоката Бранка Марића, Мехмеда Спахе 26, 71000 Сарајево, против при-

вредног субјекта ВН Telecom д.д. Сарајево, због сумње о постојању злоупотребе доминантног положаја у смислу члана 10. Закона о конкуренцији, донио Закључак о одбацавању захтјева због преурањености број: 05-26-3-01-П/11, од 2.3.2011. године. Против наведеног закључка Конкурентног савјета привредни субјекат Akt.online поднио тужбу је Суду Босне и Херцеговине. Суд Босне и Херцеговине, рјешавајући по тужби привредног субјекта Akt.online, донио је пресуду број: С1 3 У 005525, од 25.2.2013. године, којом је уважио тужбу и Закључак Конкурентног савјета поништио и вратио на поновно одлучивање.

Конкурентног савјет је, поступајући по пресуди Суда Босне и Херцеговине, број: С1 3 У 005525, од 25.2.2013. године, и пресуди Суда Босне и Херцеговине број: С1 3 У 003765 10 У, од 24.4.2013. године, увидом у наведене захтјеве за покретање поступка (број: 01-05-26-028-П/09, од 4.9.2009. године, и број: 05-26-3-01-П/11, од 4.1.2011. године), (у даљем тексту појединачни и/или заједно: Захтјев) утврдио да су базирани на истом чињеничном и правном основу па је, у складу са чланом 118. Закона о управном поступку, а уз претходну сагласност Подносиоца захтјева (поднесак број: 01-05-26-028-75-П/09, од 10.6.2013. године), одлучио водити један поступак у складу са одредбама члана 118. Закона о управном поступку.

1. Странке у поступку

1.1. Подносилац захтјева

1.1.1. Привредни субјекат Akt.online д.о.о.

Привредни субјекат Akt.online друштво за информатички инжењеринг и услуге д.о.о., Фра Анђела Звиздовића 1, 71 000 Сарајево, са ограниченом одговорношћу за пренос звука, слике или осталих информација, регистрован је 29.9.2004. године, у Општинском суду Сарајево, под матичним бројем субјекта 65-01-0365-09.

Оснивач привредног субјекта Akt.online је привредни субјекат АКТОН Телекомуникацијски инжењеринг д.о.о. Љубљана, Тбилијска улица 81, Република Словенија. Привредни субјекат АКТОН пружа директне међународне телефонске везе, терминацију у фиксној и мобилној мрежи на подручју: Србије, Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније и Црне Горе.

Основна регистрована дјелатност привредног субјекта Akt.online је пружање директне телефонске везе, терминације у фиксне и мобилне мреже у Босни и Херцеговини.

1.2. Противна страна

1.2.1. Привредни субјекат ВН Telecom д.д.

Привредни субјекат ВН Telecom Сарајево, дионачарско друштво, Обала Кулина бана 8, 71 000 Сарајево, регистрован је 8.1.2002. године, у Општинском суду Сарајево, под матичним бројем субјекта: 65-02-0012-10 (стари број 1-23391).

Оснивач и већински власник привредног субјекта ВН Telecom је Влада Федерације Босне и Херцеговине.

Основна регистрована дјелатност привредног субјекта ВН Telecom је обављање телекомуникацијских дјелатности.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкурентног савјет је током поступка примјенио одредбе Закона о конкуренцији, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), Одлуке о дефинисању категорије доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), Закона о комуникацијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 31/3, 75/10 и 32/10), Одлуке о Политици сектора телекомуникација Босне и Херцеговине за период 2008-2012. године ("Службени гласник БиХ", број 8/09) и Правила број: 16/2002, Регулаторне агенције за комуникације и Одлуке РАК-а број: 03-29-2374-1/07, од 9.10.2007. године ("Службени гласник БиХ", број 81/07).

Конкурентног савјет се у складу са чланом 43. став (7) Закона, у сврху оцјене предметног питања, може користити судском праксом Европског суда правде и одлукама Европске комисије.

3. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

Као разлог за подношење Захтјева Подносилац захтјева у битном наводи:

- Да је Akt.online привредни субјекат са претежном дјелатношћу која се односи на пружање телекомуникацијских услуга и наведени је алтернативни оператер услуга јавне фиксне телефонije, а да је ВН Telecom јавни телеком оператер на подручју БиХ, те да је чланом 18. Закона о комуникацијама БиХ и Правилном број 16/2002 Регулаторне агенције за комуникације (у даљем тексту: РАК) предвиђено да су јавни оператери телекомуникационе мреже дужни понудити другим оператерима, укључујући и Подносиоца захтјева, прикључак на инфраструктуру тзв. интерконецију.

- Да су Одлуком РАК-а број: 03-29-2374-1/07, од 9.10.2007. године, ВН Telecom, Телекомуникације РС а.д. Бања Лука и ХТ Мостар проглашени оператерима са значајном тржишном снагом

на тржишту услуга фиксне телефоније, што за последицу има да РАК може наведене оператере обавезати да пружају услуге интерконекције по трошковно оријентисаним цијенама, уколико то сматра неопходним да би се остварили циљеви дати у члану 3. став (4) и члану 15. ст. (1), (3) и (5) Закона о комуникацијама БиХ, те да се на исте имају примјенити одредбе о ограничавању цијена, као и о трошковном структурирању цијена.

- Да се привредни субјекат Akt.online 5.2.2007. године обраћао привредном субјекту ВН Telecom са захтјевом за успостављање интерконекције. У складу са чланом 4.1.1. Референтне интерконекцијске понуде (у даљем тексту: РИП) коју креира доминантни оператер, а одобрава РАК, уколико захтјев оператера садржи све потребне документе, сагласно РИП-у, привредни субјекат ВН Telecom је обавезан усвојити захтјев и предложити термин за почетак преговора. Термин преговора је одређен за 26.2.2007. године, што у складу са РИП-ом отклања све даље формалне препреке за закључење коначног уговора о интерконекцији. Сходно наведеном може се закључити да је привредни субјекат Akt.online испунио све формалне претпоставке за закључење предметног уговора о интерконекцији са привредним субјектом ВН Telecom. Иако је привредни субјекат ВН Telecom био обавезан да, у складу са чланом 4.1.5. РИП-а, оконча преговоре и закључи коначан уговор о интерконекцији у року од 90 дана од договореног термина за почетак преговора, што у овом случају значи 26.5.2007. године, коначан Уговор о интерконекцији између привредног субјекта Akt.online и привредног субјекта ВН Telecom закључен је тек 1.2.2008. године (више од осам мјесеци од истека наведеног рока, утврђеног РИП-ом). У међувремену привредни субјекат Akt.online је у више наврата формално замолио привредни субјекат ВН Telecom да заврши процес интерконекције, на што привредни субјекат ВН Telecom није реаговао, него је наставио са одуговлачењем успостављања интерконекције. Због поменути ситуације привредни субјекат Akt.online био је принуђен отказати договорени посао и уговоре са међународним оператерима, па је консеквентно претрпио значајну директну пословну штету у износу од 4.929.790,00 КМ, проузроковану намјерним одуговлачењем у реализацији интерконекције, као и посредну штету за раније стечени пословни углед код иностраних телеком партнера. С обзиром на наведено, Подносилац захтјева је био принуђен обратити се РАК-у (у више наврата) ради рјешавања насталог проблема, те је у том смислу и поднио приговор у нади да ће РАК предузети законом одређене неопходне мјере за скорије закључење предметног уговора о интерконекцији, као и санкционисање оваквог понашања привредног субјекта ВН Telecom. Међутим, иако је РАК у циљу разрешења овог спора заказао и одржао неколико заједничких састанака са привредним субјектом Akt.online и привредним субјектом ВН Telecom, на којима је закључком РАК-а утврђено да потписивање предметног уговора о интерконекцији не може и не смије бити условљавано од стране привредног субјекта ВН Telecom (што је управо и рађено, јер је привредни субјекат ВН Telecom реализацију Уговора о интерконекцији условљавао захтјевом да му привредни субјекат Akt.online врати неки други посао, који нема никакве везе са интерконекцијом, а што је РАК потврдио више пута). Реализација Уговора о интерконекцији је и даље била опструирана од стране привредног субјекта ВН Telecom. Након годину дана од подношења првог захтјева привредног субјекта Akt.online за закључење Уговора о интерконекцији, исти је коначно закључен, али су многа кључна питања остала неријешена.

Подносилац захтјева даље истиче да је након закључења Уговора о интерконекцији са привредним субјектом ВН Telecom настављено кршење одредби Закона, везано за забрану злоупотребе доминантног положаја и Закона о комуникацијама, те наводи следеће:

- По питању регулисања цијена за терминацију међународног саобраћаја, Подносилац захтјева указује на чињеницу да су домаћи оператери у дотичном периоду били доведени у неравоправан и дискриминирајући положај у односу на стране оператере, с обзиром да је ВН Telecom нудио боље комерцијалне услове страним оператерима него домаћим алтернативним оператерима, што указује поново на кршење одредби Закона - члан 10. став (2) тачка а), те да је ВН Telecom извршио злоупотребу доминантног положаја, и то на два основна начина, која су чињенично и правно потпуно различита:

1. у првом случају доминантни положај је злоупотријебљен приликом одобравања интерконекције од стране привредног субјекта ВН Telecom према Подносиоцу захтјева, те да је неспорно:

а) РИП привредног субјекта ВН Telecom предвиђа да је исти дужан да:

i. одреди термин почетка преговора о интерконекцији, уколико захтјев за интерконекцију садржи све документе прописане РИП-ом,

ii. закључи уговор о интерконекцији са подносиоцем захтјева у року од 90 дана од дана одређеног за почетак преговора;

b) Akt.online је поднио захтјев за интерконекцију 5.2.2007. године;

c) ВН Telecom је одредио термин почетка преговора за дан 5.2.2007. године, те је уговор о интерконекцији требало да буде закључен најкасније 6.5.2007. године;

d) Уговор о интерконекцији закључен је 1.2.2008. године (кашњење од 257 дана);

e) ВН Telecom као једини разлог за незакључивање уговора о интерконекцији наводи "незаконито поступање" Подносиоца захтјева приликом закључивања уговора о пружању услуга са UNITIC д.о.о. Сарајево (даље у тексту: UNITIC).

- Да је очигледно да је постојала техничка могућност за интерконекцију, те да је ВН Telecom одбио да потпише уговор о интерконекцији само због постојања уговора који нема везе са овим послом, што указује на злоупотребу доминантног положаја. Сврха интерконекције је да се повећа конкуренција на тржишту тако што се смањује монопол јавних оператера, а алтернативним оператерима, попут Подносиоца захтјева, омогућава да наступе на тржишту. Проблем привредног субјекта ВН Telecom је у томе што алтернативни оператери својом ефикасношћу одузимају значајан дио прихода и исти покушава да их спречи у томе, а што је описано у оквиру другог случаја злоупотребе доминантног положаја:

2. у другом случају ВН Telecom је понудио иностраним оператерима услуге коришћења његове инфраструктуре за повезивање са крајњим корисницима по толико ниским цијенама да Подносилац захтјева није могао бити конкурентан код истих оператера плаћајући за терминацију до крајњих корисника цијену која је утврђена уговором о интерконекцији. Поједностављени примјер транзитирања међународног саобраћаја када то ради ВН Telecom и Akt.online:

a) инострани оператер – ВН Telecom

ВН Telecom преузима саобраћај на одређеној тачки у иностранству (нпр. Франкфурт) и транзитира саобраћај директно до крајњег корисника у БиХ (телефонски број прикључен на његову мрежу). Цијена комплетне терминације се уговара за транзитацију комплетног саобраћаја до крајњег корисника;

b) Иностранни оператер - Akt.online

i. Akt.online преузима саобраћај на истом мјесту у Франкфурту и својим линијама транзитира саобраћај до централе привредног субјекта ВН Telecom,

ii. посебним интерконекцијским водом ови разговори се транзитирају од Akt.online до ВН Telecoma. Коришћење овог вода ВН Telecom посебно фактурише Подносиоцу захтјева,

iii. од ВН Telecoma разговор се мрежом ВН Telecoma транзитира до крајњег корисника. Трошкови овог транзитирања утврђени су уговором о интерконекцији. Ове цијене износице су (...) КМ (...) ЕУР по минути саобраћаја у фиксној мрежи, односно (...) КМ (...) ЕУР по минути саобраћаја у мобилној мрежи.

- Према наведеном, када је Akt.online нудио услуге транзитирања саобраћаја у БиХ иностраним оператерима, он је морао поћи од цијена које је фиксирао ВН Telecom Уговором о интерконекцији (под iii.) и додати цијену интерконекцијског вода (под ii.). Када се на ово додају трошкови банкарских гаранција, те трошкови финансирања поврата ПДВ-а, цијена коју нуди ВН Telecom према иностраним оператерима када са њима закључује уговоре мања је од оних трошкова које је он наметнуо Подносиоцу захтјева, па је на тај начин практично искључио Akt.online као конкурента на иностраном тржишту, а у сваком случају му је онемогућено да под истовјетним условима наступа на овом тржишту.

- Да цијене транзитирања међународног саобраћаја нису на било који начин одређене од стране РАК-а, те да се Подносилац захтјева у више наврата обраћао РАК-у тражећи да одреди трошковно оријентисану цијену терминације међународног саобраћаја.

- Да је из документације достављене Конкуренцијском савјету у ранијем поступку видљиво како количина саобраћаја у фиксној мрежи почиње опадати у децембру 2009. године, а да од јануара 2010. године иста пада драстично, те предлаже Конкуренцијском савјету да обавезе ВН Telecom да предочи листу свих билатералних уговора које има са иностраним оператерима за период од 1.1.2010. године па надаље, како би се утврдило по којој се цијени врши обрачун минутаже страним оператерима.

- Да је коначна цијена по којој алтернативни оператер може да нуди своје услуге међународним оператерима нешто виша. ВН Telecom исту услугу нуди међународним оператерима на темељу билатералних уговора и тиме постиже да међународни саобраћај иде директно у мрежу привредног субјекта ВН Telecom, а не преко другог оператера, јер директно договара терминацију на интерконекцијским тачкама. Међународни оператер нема интереса да сарађује са алтернативним оператерима ако истом ВН Telecom нуди повољније цијене терминације међународног саобраћаја. На овај начин ВН Telecom злоупотребом монополског положаја по-

ништава сваку конкуренцију на тржишту, те је ове цијене потребно регулисати путем трошковано оријентисане ЈРИЦ методе, како је то урађено код терминације националног саобраћаја. Трошкови терминације су исти за обе услуге терминације међународног и домаћег саобраћаја.

- Да је ВН Telecom, поред смањења цијена на међународном тржишту, понудио боље цијене терминације међународног саобраћаја за оператере који прихвате лимитиране количине саобраћаја које терминирају у мрежу привредног субјекта ВН Telecom, што представља класичну уцјену, јер за оператера то значи да њихови линкови (које плаћају мјесечно) нису оптимизирани, што даље значи да оператер има више трошкова него у случају да није лимитиран у количини саобраћаја. Са ова два потеза ВН Telecom је смањујући цијене на међународном тржишту привукао саобраћај директно на своју мрежу, а на локалном тржишту лимитирао конкуренцију у јасно дефинисане оквире, дајући боље цијене, а заузврат захтијевајући лимитирање саобраћаја.

- Да је ВН Telecom покушао да ублажи овај дебаланс у току ранијег поступка пред Конкурнцијским савјетом, нудећи нешто повољније цијене за локалне алтернативне оператере и поновно увођење категорије неограниченог "терминирања", а индикативно да је овај покушај успјелије након тражења увида у билатералне уговоре са ино-оператерима.

- Да је из свега неведеног чито да је привредни субјект ВН Telecom злоупотребио свој доминантни положај у складу са чланом 10. Закона.

Конкурнцијски савјет је оцијенио да није могуће без спроведеног поступка утврдити постојање повреде Закона о конкуренцији на које Подносилац захтјева указује, те је донио Закључак о покретању поступка број: 05-26-03-01-10-П/11, 8.7.2013. године (у даљем тексту: Закључак), против привредног субјекта ВН Telecom, ради утврђивања злоупотребе доминантног положаја, из одредби члана 10. став 2) т. а), б), ц) и д) Закона о конкуренцији.

У складу са чланом 33. став (1) Закона о конкуренцији, Конкурнцијски савјет је доставио Закључак на изјашњење актом број: 05-26-03-01-15-П/11, 8.7.2013. године привредном субјекту ВН Telecom.

У остављеном року за доставу одговора, привредни субјект ВН Telecom је поднео број: 05-26-3-01-16-П/11, од 22.7.2013. године, затражио продужење рока за доставу одговора на заприљени Закључак.

Конкурнцијски савјет је размотрио наведене захтјеве и утврдио да постоје оправдани разлози за усвајање истих, те је у складу са чланом 33. став (2) Закона, привредном субјекту одобрио продужење рока за достављање одговора на Захтјев.

Дана 5.8.2013. године, под бројем: 05-26-03-01-18-П/11, Конкурнцијски савјет је запримио одговор на захтјев за покретање поступка поднесен од стране привредног субјекта ВН Telecom.

Конкурнцијски савјет је привредном субјекту ВН Telecom упутио захтјеве за додатну доставу података и документације, актом број: 05-26-3-01-23-П/11, 2.10.2013. године, и актом број: 05-26-3-01-26-П/11, 11.10.2013. године.

У смислу наведених захтјева, тражена документација и подаци достављени су актом број: 05-26-3-01-29-П/11, 21.10.2013. године, и актом број: 05-26-3-01-35-П/11, 29.10.2013. године.

Противна страна је у одговору на захтјев за покретање поступка и осталим поднесцима, достављеним Конкурнцијском савјету, у битном навела следеће:

- Да навод Akt.online да не би требала бити спорна чињеница да РИП предвиђа да је ВН Telecom дужан да закључи уговор о интерконекцији са Подносиоцем захтјева у року од 90 дана од дана одређеног за почетак преговора, није тачан, јер одредба члана 4.1.5. РИП-а гласи: "Рок за окончање преговора је 90 (деведесет) дана од договореног термина за почетак преговора, у противном ВН Telecom и Оператер имају право затражити рјешење спора од стране РАК-а".

- Да су нетачни наводи Akt.online да је ВН Telecom злоупотребио доминантан положај продужавањем рокова за закључивање споразума о интерконекцији јер је поступак успостављања интерконекције и закључивања уговора трајао дуже од 90 дана од усаглашеног датума почетка преговора.

- Да је Akt.online доставио захтјев за интерконекцију на мрежу ВН Telecomу ВН Telecomу 7.2.2007. године. Захтјев није био потпун и уредан, али је ВН Telecom показао кооперативност и сагласио се да преговори почну 26.2.2007. године.

- Да од 26.2.2007. године до 31.8.2007. године између ВН Telecomа и Akt.online није било спорних питања у вези са закључивањем Споразума о интерконекцији, али такође нису постојали ни услови за закључивање споразума. Наиме, у том периоду је одржан низ договора о техничким условима, које је требало испунити да би се приступило тестирању, које у првој фази није дало задовољавајуће

резултате. Чињенице о кашњењу од стране Akt.online, како у достављању уредне документације, усаглашавања термина, тако и због ревидирања захтјева у погледу количине капацитета и кашњења у фази тестирања, могу се установити из обострано потписаног извјештаја о тестирању, који је саставни дио Споразума о интерконекцији, као и других достављених доказа од стране ВН Telecomа.

- Да ВН Telecom није проблематизовао ништа у вези са реализацијом захтјева Akt.online за интерконекцију, све до започињања незаконитих дјелатности, што не значи да није могао и то у складу са РИП-ом. Тако је могао у складу са т. 4.1.2. и 4.1.3. РИП-а одложити започињање преговора, јер вријеме за отклањање недостатака Захтјева не улази у рок за окончање преговора (тачка 4.1.3. РИП). ВН Telecom није користио ову могућност, напротив, писменим актом број: 01.5-4.2-2333/07 Ал, од 21.2.2007. године, обавијестио је Akt.online да се као почетак преговора предлаже термин 26.2.2007. године, уз услов да се у року од 10 радних дана оконча поступак измјене уписа у судском регистру и достави доказ. Сагласност на термин за почетак преговора од стране Akt.online доставља се 6.3.2007. године, а доказ о извршеној измјени у судском регистру, Рјешење број: 065-0-Рег-06-002398, од 2.3.2007. године, 5.3.2007. године (ВН Telecom је могао утврдити да је захтјев поднесен 5.3.2007. године, а не 7.2.2007. године).

- Да је Akt.online поднио захтјев број: 138-07/1, којим је извршио измјену захтјева за интерконекцију, тако што одустаје од услуге избора оператера или ЦС услуге. Тај захтјев је у ВН Telecom-у примљен 22.5.2007. године. Након тога 24.1.2008. године, актом број: 024-08/1, Akt.online опет допуњује захтјев и доставља ново рјешење из судског регистра, план саобраћаја за двије године, план оквирних капацитета за двије године и контакт особе.

- Да је на састанку од 15.3.2007. године, ВН Telecom одобрио повезивање путем оптичког система преноса у просторијама Akt.online, што није била обавеза. На том састанку су утврђене обавезе које је Akt.online морао испунити, како би ВН Telecom могао да прикључи на оптички раздјелник оба краја положеног кабла и инсталира своју активну опрему за пренос у ТК ормару Akt.online, чиме би се тек стекли услови за почетак тестирања. ВН Telecom није проблематизовао ни отказ ЦС услуге и 1 Е1 линка намијењен за реализацију тог сервиса (што такође продужава преговоре), нити кашњења која је узроковао Akt.online у току тестирања (примјера ради, кашњење у вези са Q788 end-to-end тестова је трајало готово мјесец дана, тестови су договорени 19.6.2007. године, а тестирање започело 22.6. и извршено 17.7.2007.). Извјештај о извршеним ISDN end-to-end тестовима је саставни дио закљученог Споразума о интерконекцији.

- Да је почетак тестирања интерфејса у складу са РИП-ом договорен 29.5.2007. г., о чему је обавијештен Akt.online актом број: 01-5-4.2-2333/07 7. О свим мјерењима и тестирањима сачињени су извјештаји, односно документи који су обострано потписани од стране ВН Telecomа и Akt.online и ти документи су саставни дио закљученог Споразума о интерконекцији. Посљедњи интерконекцијски тестови су обављени 19.7.2007. г., о чему је сачињен документ Тестирање саобраћаја са оператером Akt.online, који је обострано потписан 23.7.2007. године;

- Да је ВН Telecom претпостављао да се ради о злоупотребама и поднио захтјев, а све вријеме од подношења захтјева Akt.online за интерконекцију ВН Telecom је обављао активности у складу са РИП-ом на успостављању интерконекције, јер није ни имао чврсто сазнање да се заиста ради о злоупотреби, односно незаконитим активностима Akt.online.

- Да је ВН Telecom сазнао да је РАК покренуо поступак тек 13.8.2007. године, када је добио акт РАК-а број: 05-29-1885-2/07, у коме се обавјештава да Akt.online незаконито обавља услуге одлазних међународних телефонских позива са бројева из нумеративног обима ВН Telecomа. У таквој ситуацији, ВН Telecom је могао само да обавијести Akt.online да постоји спор, што је и учинио актом број: 01.5-3.4-133/07 2 ЕЛ, од 31.8.2007. године, наводећи у акту да то може имати утицаја на закључење Споразума о интерконекцији.

- Да је одговорност за дуже трајање поступка закључивања Споразума о интерконекцији искључиво на страни Akt.online, а ВН Telecom, као одговор на незаконите активности Akt.online, одлаже закључивање Споразума тек 31.8.2007. године, и то до окончања поступка који је покренут пред РАК-ом.

- Да је у Рјешењу РАК-а, број УП: 02-07-120/08, од 7.4.2008. године, којим је утврђено кршење дозволе и Закона о комуникацијама од стране Akt.online, у образложеном констатовано да се ВН Telecom обратио са захтјевом за предузимање мјера у вези са могућом злоупотребом 23.7.2007. године.

- Да је од усаглашеног датума почетка преговора (26.2.2007. године) протекло 6 (шест) мјесеци, у току којих уопште није постојао спор, који фирма Akt.online наводи као разлог због кога су преговори трајали дуже, а из анализе доказа достављених од стране привредног субјекта ВН Telecomа може се установити да

је до продужавања преговора дошло искључиво кривицом Akt.online, како због његове административне, тако и због техничко-технолошке неспремности.

- Да се не ради о ситном прекршају, већ о врло озбиљном прекршају учињеном од стране Akt.online са умишљајем, то врло увјерљиво доказује коинцидирање повлачења захтјева Akt.online за ЦС услугу (услуга избора оператора) и 1 Е1 линка и уговарања са UNITIC транзитирања одлазног међународног саобраћаја оствареног на телефонским бројевима из нумеративног обима ВН Telecoma. Наиме, једини легалан начин, на који је UNITIC као претплатник ВН Telecoma, могао да остварује међународне позиве по уговореном "блоку бројева" ВН Telecoma, преко оператора телекомуникација Akt.online, односно једини легалан начин на који је Akt.online могао да UNITIC пружи "услугу одлазног међународног саобраћаја", претпостављао је постојање Споразума о интерконекцији између ВН Telecoma и Akt.online, у којем је уговорено и пружање/коришћење ЦС услуге, затим имплементацију услуга ЦС/ЦПС оператора Akt.online на ТК систему ВН Telecoma и, уколико UNITIC жели да међународне позиве остварује путем услуге ЦПС (услуга предизбора оператора), потребан је и закључен уговор о коришћењу услуга између UNITIC и Akt.online, што је Akt.online као озбиљан оператор телекомуникација знао, али је ипак закључио да ће имати мање трошкова ако нелегално транзитира међународни саобраћај за UNITIC, па из тог разлога у току преговора отказује услугу ЦС и 1 Е1 линк.

- Да су тврдње Akt.online да ВН Telecom сада чини прекршај за који је Akt.online проглашен одговорним, јер је закључио уговор са UNITIC по којем врши "транзитирање телефонског саобраћаја од стране UNITIC д.о.о. Сарајево, као фирме која није овлашћена за пружање јавне телефонске услуге", такође нетачне, јер је UNITIC претплатник, односно крајњи корисник ВН Telecoma, па је из основа потпуно легално да ВН Telecom транзитира његов остварени међународни саобраћај на бројевима из додијељеног нумеративног обима ВН Telecoma, по властитим телекомуникацијским капацитетима.

- Да је Akt.online, користећи незаконито бројеве из нумеративног обима ВН Telecoma, спрјечио ВН Telecom да врши евидентирање и законито пресретање јер је до незаконитог упада фирме Akt.online у нумеративни обим ВН Telecoma, постојала техничка могућност евидентирања и пресретања, а уједно је постојала и законска обавеза ВН Telecoma да те функције остварује у свом нумеративном обиму. Управо на тај начин, својим незаконитим поступцима Akt.online је угрозио интегритет и сигурност рада мреже. Осим тога, нетачно је да за алтернативне оператере не постоји могућност евидентирања и законитог пресретања. Напротив, саставни дио РИП-а је да се ове функције за алтернативне оператере остварују путем ВН Telecoma.

- Да ВН Telecom није имао приступ опреми и уређајима путем којих компанија Akt.online реализише позиве, иако по правилима која регулишу односе у овом сектору, сваки корисник има обавезу да због сигурности и интегритета система омогући увид у стање и врсту опреме коју користи.

- Да су из наведених разлога (очувања сигурности рада мреже и очувања интегритета мреже) постојали законски услови да ВН Telecom ограничи приступ мрежи, односно да не закључи споразум о интерконекцији све док Akt.online незаконито обавља дјелатност којом се угрожава сигурност и интегритет мреже.

- Да је незаконито обављање дјелатности одлазних позива у међународном саобраћају, са бројева из нумеративног обима ВН Telecoma, несумњиво у супротности са начелом савјесности и поштења. Због тога је било неразумно и неосновано очекивати и захтијевати да ВН Telecom са фирмом Akt.online као партнером закључи било какав споразум све док се тај партнер понаша супротно начелима савјесности и поштења.

- Да би РАК, као надлежна институција за рјешавање спорова који се јаве у току преговора о интерконекцији између оператора искористио овлашћења и донио одлуке о спорним питањима да је сматрао да се ради о незаконитој ситуацији. Очигледно је да није, а и коначан исход потврђује да су спорна питања ријешена и да је ВН Telecom закључио Споразум о интерконекцији са фирмом Akt.online.

- Да је 21.1.2008. године Akt.online актом број: 024-08/1, обавијестио ВН Telecom да престаје са незаконитим пружањем говорних услуга и затражио реализацију интерконекције са ВН Telecomом, што је и учињено у најкраћем року.

- Да је нејасно на који начин Akt.online изводи закључак да постоји пасивна легитимација на страни ВН Telecoma у односу на постављени Захтјев, односно како Akt.online закључује да је ВН Telecom одговоран у вези са чињеницом да, како наводи у Захтјеву, цијене терминације међународног саобраћаја нису регулисане од стране РАК-а, као и да РАК није до данас извршио анализу нити одреди обавезу трошковног приступа код одређивања цијене терминације међународног саобраћаја. Континуираним нападом

на ВН Telecom, Akt.online покушава у ствари утицати на РАК да корак либерализације тржишта телекомуникација у БиХ усклади са жељама и тежњама правног субјекта Aktон д.о.о. Љубљана, оснивача Akt.online.

- Да се увидом у позитивне законске и друге прописе којима је регулисана дјелатност телекомуникација у БиХ може утврдити да је Босна и Херцеговина несумњиво одређена за либерализацију тржишта телекомуникација, како је то и наведено у уводу важеће Политике сектора телекомуникација у БиХ 2008-2012. г. и да ће се на том путу остварити више стратешких циљева, као што је осигурање потпуне конкурентности оператора и сервис провајдера на овом тржишту, осигурање ефикасности сектора телекомуникација уопште, кроз ефикасну контролу квалитета и цијена пружених услуга, базираних на трошковном принципу.

- Да се на службеној страници РАК-а (www.rak.ba – телекомуникације-ТК тржиште - Анализа релевантног тржишта) налазе два документа чијом анализом се јасно може утврдити сљедеће: 1) да је РАК започео активности на имплементацији обавеза рачуноводственог одвајања и трошковног рачуноводства доношењем документа чимом анализом се јасно може утврдити сљедеће: 1) да је РАК започео активности на имплементацији обавеза рачуноводственог одвајања и трошковног рачуноводства у телекомуникацијама у БиХ од 5.10.2012. године и 2) да су одвајање рачуноводствених евиденција и обавеза контроле цијена и вођења трошковног рачуноводства наведено у Правилу као обавезе које се намећу операторима са значајном тржишном снагом на релевантном тржишту. У том циљу, дакле у склопу имплементације рачуноводственог одвајања и трошковног рачуноводства, РАК ће тек дефинисати оквир за припрему регулаторног извјештаја и других информација које су оператори са значајном тржишном снагом обавезни периодично достављати РАК-у.

- Да у 2013. години још увијек није окончан поступак потпуне примјене "трошковног принципа" у утврђивању цијена, а нарочито то није био случај у вријеме настајања спора око успостављања интерконекције, као и у периоду реализације закљученог споразума о интеракцији, дакле од 2008. до подношења захтјева Akt.online за покретање поступка из 2011. године.

- Да се у документу Анализа тржишта позива који завршавају у индивидуалним мобилним мрежама - велепродајни ниво, на страни 14. став други, наводи да је обавеза имплементације трошковне оријентације утврђена и у Политици сектора телекомуникација, што још увијек није реализовано у Босни и Херцеговини. У досадашњој пракси регулације велепродајних цијена Агенција је користила методу поређења цијена на упоредивим тржиштима (benchmarking).

- Да је на јавним консултацијама које су спровођене од стране РАК-а у поступку усвајања Анализе тржишта позива који завршавају у индивидуалним мобилним мрежама била покренута иницијатива од стране алтернативних оператора да се регулише цијена терминација међународних позива, међутим, став који је у расправи истакнут од стране РАК је сљедећи: "Агенција остаје при ставу да трошкова регулација међународног саобраћаја у овој фази не би била одговарајућа и пропорционална обавеза, јер не би помогла постизању ефикасне конкуренције на тржишту терминације у мобилне мреже. Ради чињенице да је ово прва системска регулација велепродајног тржишта мобилне терминације, битно је фокусирати се на најважније проблеме овог тржишта, а то је смањење цијене мобилне терминације за саобраћај који је започео и завршио унутар БиХ, независно да ли је започео у мобилним или фиксним мрежама."

- Да је у погледу навода о опадању количине саобраћаја коју Akt.online терминира у фиксну мрежу ВН Telecoma, у реализацији Уговора о интерконекцији са ВН Telecomом у периоду 2009-2012. године директан показатељ да ВН Telecom злоупотребава доминантни положај, индикативно је да Akt.online не анализира количине терминираних у мобилну мрежу, у истом периоду. Тако у достављеној табели која садржи количине саобраћаја терминираних у фиксну и мобилну мрежу, потенцира чињеницу да количине саобраћаја које терминира у фиксну и мобилну мрежу опадају, али не наводи да, примјера ради, у 2010. години, у фебруару терминира у мобилну мрежу количину од (...) КМ, што је највећи износ за цијелу 2008., 2009. и 2010. годину, док је у марту, терминирао (...) КМ. Наведени подаци упућују на закључак да је Akt.online одлучио да у одређеном периоду не терминира саобраћај, како би добио податке које користи као аргумент у току овог поступка.

- Да Akt.online као пружалац услуга јавне фиксне телефоније на подручју БиХ не постоји током 2010. године и да тек 2012. добија лиценцу за пружање услуге Carrier Selection (CS). То значи да све до 2012. године, Akt.online не пружа јавне фиксне телефонске услуге за БиХ грађане, али зато пружа услуге терминације међународног саобраћаја ино-операторима, транзитирајући га у Босну и Херцеговину преко словеначког оператора Aktон. Ово значи да Akt.online посредно, преко своје компаније мајке, дјелује на велепродаји, што указује да је логично да се може поредити са цирка 20-ак ино-оператера са којима ВН Telecom има директан линк за

терминирање и генерисање међународног саобраћаја, а не са ВН Telecom као пружаоцем јавне фиксне телефоније у БиХ.

- Да је Akt.online крајњим корисницима у БиХ понудио услугу одлазног међународног позивања која се реализује путем основне интерконекцијске услуге тек у априлу 2012. године, а то је морао учинити како би задржао дозволу. Тренутно учешће Akt.online у укупном CS саобраћају (CS услугу нуди још пет алтернативних оператера) је свега испод (...) % (на нивоу цирка 9.000 мин/мјесечно). Akt.online нема ни властиту инфраструктуру путем које би могао понудити фиксни телефонски прикључак крајњим корисницима, иако је, увидом у базу података доступној на РАК-овој страници, закупио нумеративни блок од РАК-а, али га до сада није активирао, јер нема крајњих корисника. Из свега се закључује да Akt.online своје пословање базира искључиво на велепродаји међународне говорне телефоније од чега крајњи корисници у БиХ немају никакве користи.

- Да је нетачна тврдња коју истиче Akt.online да ВН Telecom нелегалним средствима спречава његов рад, тако што одређује неконкурентне цијене за пружање услуге терминације међународног саобраћаја. Наиме, такве тврдње су неосноване, јер је у складу са РИП-ом ВН Telecom овлашћен да одређује комерцијалне цијене, али је тачна и чињеница да је ВН Telecom увијек нудио нижу цијену Akt.online у односу на ино-оператере.

- Да је ускладу са важећом регулативом ВН Telecom могао одредити исту цијену Akt.online као и ино-оператерима са којима послује, јер би управо на тај начин у равноправан положај били стављени сви препродавци услуге терминације у мрежу ВН Telecoma. ВН Telecom то није учинио јер је уважавао чињеницу да Akt.online и други алтернативни оператери имају додатне трошкове банкарске гаранције и интерконекцијских линкова (нпр. неки ино-партнери као што је Telecom Италија имају већу цијену од Akt.online за БХТ фиксну мрежу, док сви ино-партнери ВН Telecoma имају већу цијену за мобилну мрежу ВН Telecoma).

- Да то указује да је продајна цијена коју Akt.online постиже претежно виша од цијене коју ВН Telecom нуди ино-партнерима. У прилогу овога говори чињеница да ВН Telecom има сарадњу са 20 директних оператера који терминирају не само властиту саобраћај из својих земаља већ и преостали саобраћај из свих крајева свијета (процјена ВН Telecom је да саобраћај остатка свијета учествује у проценту од 9,40% до 36,69% у укупном саобраћају, а то у минутама значи цирка 2,5-10 милиона минута/мјесечно у 2010. години). То значи да оператери нуде терминацију у БиХ по цијени коју формирају тако што на цијену коју добију од ВН Telecoma додају mark-up (маржу) за услугу транзита, коју пружају трећој страни. Дакле, ако поредимо разлику која остаје Akt.online између цијене по којој продаје ВН Telecom мреже и трошка (тј. цијене коју плаћа ВН Telecomu за његове мреже), та је мрежа увећана за њихов mark-up на официјелну цијену коју ВН Telecom нуди на ино-тржиште.

У вези са наводима Подносиоца захтјева који се односе на цијене терминације међународног саобраћаја ВН Telecoma, поред претходно изложених аргумената, указује на следеће:

- Да су нетачни наводи Akt.online да ВН Telecom злоупотређува положај оператера са значајном тржишном снагом тако што нуди боље комерцијалне услове страним оператерима у односу на услове које нуди домаћим и алтернативним оператерима, у погледу цијене терминације међународног саобраћаја.

- Да је у вези са цијенама терминације у међународном саобраћају, ВН Telecom у цијелости поступао у складу са Одлуком о политици сектора телекомуникација БХ за период 2008-2012. године и правилима РАК-а.

- Да ВН Telecom има закључене споразуме којима су утврђене цијене терминације у међународном саобраћају са седам алтернативних оператера. Нити један од тих алтернативних није покренуо било какав поступак или ставио приговор на цијене терминације утврђене споразумима са ВН Telecomom. Дакле, ако седам алтернативних оператера сматра да су понуђене и уговорене цијене омогућиле фер конкуренцију, онда је то свакако релевантан доказ да ВН Telecom није злоупотређувао положај оператера са значајном тржишном снагом и да цијенама терминације у међународном саобраћају није спријечио фер конкуренцију.

- Да је Akt.online одбио да са ВН Telecomom закључи споразуме који су предвиђали повољну цијену терминације у међународном саобраћају, под истим условима као и други алтернативни оператери. Очигледно је да Akt.online одбија закључити споразуме по нижој цијени терминације у међународном саобраћају, јер сматра да би на тај начин даље ослабио своју позицију у овом поступку пред Конкуренијским савјетом, с обзиром да су понуђене цијене веома повољне за сваког алтернативног оператера.

- Да у сваком случају, цијене терминације у међународном саобраћају које Akt.online, чак и одбијајући споразуме са повољнијом цијеном, плаћа ВН Telecomu, не спречавају Akt.online да буде конкурентан на тржишту, односно да оствари значајну добит у своме пословању добити.

- Да Akt.online приговара цијенама које ВН Telecom уговара на страном тржишту, односно са страним оператерима. При том је значајан елемент да са већином релевантних страних оператера ВН Telecom не уговара искључиво своје цијене терминације, него се ради о реципрочним уговорима којима се уређују и други односи у одлазном и долазном међународном саобраћају, што свакако утиче и на конкретну цијену терминације. Такви односи ВН Telecoma са страним оператерима и такав начин уговарања цијена терминације није у супротности нити са једним прописом који регулише област комуникација и ни на какав начин није на штету алтернативних оператера.

- Да ВН Telecom са страним оператерима потписује билатерални уговор којим се регулишу терминације међународног саобраћаја за саобраћај у оба правца. Прецизније, како ВН Telecom утврђује цијену терминације у своју мрежу тако и ино-оператер утврђује цијену терминације у своју мрежу за полазни међународни саобраћај који остваре искључиво корисници ВН Telecoma. У оваквим релацијама, када свака страна посједује властиту полазни међународни саобраћај и настоји га пласирати на ино-тржиште по што повољнијим цијенама, уз то посједују и властиту интерконекцијски линк од краја до краја, ВН Telecom нема уопште улогу wholeselera (продаја на велико) него само у директном преговарачком поступку покушава контролисати и смањити властите трошкове ради остваривања разумне добити у датом тренутку. Дакле ВН Telecom не скупља ничији полазни саобраћај осим свог властито, да би га пласирао на ино-тржиште и то му је код билатералних преговора главна преговарачка снага, тј. за оно што добије има и шта дати за разлику од Aktona, који је на тржишту само "сакупљач" туђег саобраћаја. При томе треба напоменути да позитивни прописи из ове области у БиХ дају право Akt.online да пружа фиксне јавне телефонске услуге у домаћем и међународном саобраћају на територији БиХ, дакле и услугу одлазног међународног саобраћаја, али Akt.online то фактички не ради из њему познатих разлога.

- Да ВН Telecom има могућност да у комерцијалним аранжманима са својим кључним партнерима понуди и добије боље цијене због постојања велике количине retail минута, а то је уобичајена пракса у овом сегменту пословања.

- Да Akt.online нема могућност склапања количинског договора са његовим партнерима, који укључује смањење цијене, јер Akt.online нема своје властите кориснике иако има лиценцу за пружање услуге Carrier Selection од 2012. године, што је ствар избора његове пословне политике. Надаље, сама чињеница да Akt.online дјелује на овом сегменту БиХ тржишта искључиво као wholesaler (продавац на велико) показује да он у тој улози не доприноси либерализацији БиХ тржишта у смислу бољег квалитета и нижих цијена за БиХ кориснике.

- Да на основу наведених закључака о разлозима и циљевима поступања Akt.online упућује на чињеницу да се од стране Akt.online анализира само количина саобраћаја у фиксној мрежи, док у анализи нису укључени подаци о количинама саобраћаја у мобилној мрежи, нити подаци о укупној количини саобраћаја. У том контексту врло је индикативно да Akt.online своју анализу завршава са априлом 2010. године и на тај начин избегава информисати Конкуренијски савјет да је у мају 2010. године Akt.online у фиксну мрежу ВН Telecoma терминирао количину од (...) минута, а у мобилну (...) минута. Све то указује на вјероватноћу да Akt.online, за потребе овог поступка и поступака које води према другим институцијама, прилагођава своју текућу пословну политику и пословне аранжмане тако што смањује терминацију у фиксну мрежу, а повећава терминацију у мобилну мрежу. При томе се отвара посебно питање како је могуће да је Akt.online у мају 2010. године терминирао у фиксну мрежу (...) минута.

Уколико Конкуренијски савјет сматра да има основа и разлога за даље испитивање наступа ВН Telecoma на страном тржишту, у том случају би било неопходно, прије свега дефинисати релевантно међународно тржиште за сваку телекомуникациону услугу ради даљег утврђивања чињеничног стања и испитивања евентуалног утицаја на фер конкуренцију. Због тога би било неопходно да се од сва три телеком оператера са значајном тржишном снагом, као и од свих алтернативних оператера затраже сви подаци, уговори и друге исправе о аранжманима са страним партнерима, као и докази о поријеклу укупног саобраћаја који је путем Akt.online и других алтернативних оператера терминирао у мрежу ВН Telecoma и других оператера са значајном тржишном снагом. У том смислу било би потребно извршити и експертни увид у њихово стварно пословање на домаћем тржишту и пословање са иностраним оператерима, како би се дошло до тачних података о пословним резултатима свих телеком оператера када је у питању тржиште услуге терминације ино-саобраћаја.

4. Усмена расправа

Будући да се ради о поступку странака са супротним интересом, Конкуренијски савјет је у току поступка вођеног пред Конкуренијским савјетом одржао двије усмене расправе на којима су се заступници странака изјаснили о чињеницама и околностима на

којим се темељио Захтјев и Закључак (Записник са усмене расправе број: 01-05-26-028-43-П/09, од 2.6.2010. године, и Записник са усмене расправе број: 01-05-26-028-46-П/09, од 11.6.2010. године).

Конкуренијски савјет је на захтјев странака у поступку одржао и трећу усмену расправу 17.12.2013. године, а у складу са одредбом члана 39. Закона о конкуренцији.

На усменој расправи, одржаној 17.12.2013. године, у Конкуренијском савјету, у име странака у поступку су приступили њихови законски заступници и пуномоћници којом приликом су имали могућност да једни другима постављају питања и разјасне међусобно спорне ствари (Записник са усмене расправе, акт број: 05-26-03-01-64-П/11).

Подносилац захтјева је на усменој расправи приложио имејл Амре Краљевић, шефа службе за интерконекцију и услуге велепродаје у ВН Телеком, који представља понуду ВН Телекома за услуге терминације/транзитирања међународног саобраћаја у мрежу ВН Телеком за период од 1.1.2014. године, те изјавио да уколико ступи на снагу нови цјеновник ВН Телекома да ће им бити онемогућено даље дјеловање на тржишту и затражио доношење привремене мјере у складу са чланом 40. Закона о конкуренцији на начин да се ВН Телеком забрани повећање цијене за услуге терминације/транзитирања међународног саобраћаја у мрежу ВН Телекома до окончања поступка, односно да се наложи да до тада задрже цијене на постојећем нивоу.

Противна страна се на наведено изјаснила наводећи да захтјев за доношење привремене мјере није јасан, односно да се не зна на који се приједлог односи, да ли на овај од 13.12.2013. године или на поднеске раније достављене и да тврдње нису ничим доказане осим паушалног навођења. Као доказ да наводи који су изнесени нису реални и тачни, приложили су имејл од 11.2.2013. године упућен ВН Телеком од стране Игора Кошира, директора привредног субјекта Актон, Љубљана, који указује да Актон има довољно простора за обављање своје дјелатности на подручју Босне и Херцеговине.

Противна страна је такође затражила да Конкуренијски савјет донесе рјешење којим ће утврдити да привредни субјекат ВН Телеком, због протека рока за доношење рјешења за утврђивање злоупотребе доминантног положаја не злоупотређува доминантни положај. С тим у вези истиче се да је поступак покренут закључком од 16.2.2010. године, да из одредби чл. 11. и 41. Закона о конкуренцији произилази да поступак по захтјеву за утврђивање злоупотребе доминантног положаја не може трајати дужи од 7 (седам) мјесеци. Овај поступак против ВН Телекома води се 46 мјесеци што је у супротности са законским одредбама. Одредбе које су наведене нису једине у Закону о конкуренцији којима је предвиђено да проток одређених рокова производи одређене правне посљедице. У конкретном случају поступак пред Конкуренијским савјетом против ВН Телекома траје готово 4 (четири) године. Сврха законских одредби је да привредне субјекте заштити од негативних ефеката дугих периода правне неизвјесности. Уколико се не примјене законске одредбе, овај поступак ће трајати вјероватно још двије до три године, ако суд буде одлучивао истим темпом. Ако суд поништи ново рјешење, овај поступак може трајати неограничено. Постојање одлуке суда у управном спору не представља препреку да Конкуренијски савјет донесе рјешење на основу одредби члана 11. став (2) и члана 41. Закона. Предметна пресуда је правоснажна само у формалном правном смислу па је Конкуренијски савјет обавезан спровести поступак, али има могућност да донесе исту одлуку као и у претходном поступку. Другачије поступање би значило да се крише одредбе чл. 11. и 40. Закона, што би представљало преседан у овом случају, а за посљедицу би имало измјену будуће праксе и довело би у питање и друге одлуке које су раније донесене на овај начин.

5. Релевантно тржиште

У складу са чланом 3. став (1) Закона и чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа и/или услуга који су предмет обављања дјелатности привредних субјеката на одређеном географском подручју.

Релевантно тржиште производа обухвата све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјенивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Конкуренијски савјет је одредио да у предметном поступку постоје два релевантна тржишта производа и/или услуга, и то:

- релевантно тржиште производа и/или услуге интерконекције на фиксну мрежу ВН Телекома и

- релевантно тржиште производа и/или услуге терминације међународних позива у фиксну мрежу ВН Телеком и транзит међународних позива преко фиксне мреже ВН Телекома у мобилну мрежу ВН Телекома. Релевантно географско тржиште обухвата цијелокупан или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којем

привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

У конкретном случају релевантно географско тржиште је Федерација Босне и Херцеговине, будући да се све тачке интерконекције привредног субјекта ВН Телеком налазе на подручју Федерације Босне и Херцеговине.

У смислу наведеног, Конкуренијски савјет је за релевантно тржиште предметног поступка утврдио два тржишта, и то тржиште терминације међународног саобраћаја у фиксну и мобилну мрежу ВН Телекома у Федерацији Босне и Херцеговине и тржиште интерконекције на фиксну мрежу ВН Телекома у Федерацији Босне и Херцеговине.

6. Утврђивање чињеничног стања

У предметном поступку приступило се прикупљању релевантне документације и података, те је увидом у исте утврђено следеће:

- Да је РАК 9.10.2007. године донио Листу оператора са значајном тржишном снагом број: 03-29-2374-1/07, у којој се наводи да су ВН Телеком, Телеком Српске а.д. Бања Лука, Краља Петра I Карађорђевића 61-А, 78 000 Бања Лука, и Хрватске телекомуникације д.о.о. Мостар, Кнеза Бранимира бб, 88 000 Мостар, оператори телекомуникација у Босни и Херцеговини који имају значајну тржишну снагу на тржишту услуге фиксне и мобилне телефонije.

- Да је РАК дао сагласност на РИП за повезивање на фиксну мрежу ВН Телекома број: 01-6.7-12420/05, од 26.5.2005. године.

- Да у тачки 4.1.5. Референтне интерконекцијске понуде за повезивање на фиксну мрежу привредног субјекта ВН Телекома стоји да је рок за окончање преговора за закључивање Споразума о интерконекцији 90 (деведесет) дана од договореног термина за почетак преговора, у противном ВН Телеком и оператор имају право затражити помоћ у преговорима од стране РАК-а.

- Да је тачком 6. Референтне интерконекцијске понуде за повезивање на фиксну мрежу ВН Телекома дефинисано склапање комерцијалног уговора између ВН Телекома и оператора (међународних и националних) за услуге које нису обухваћене у РИП-у.

- Да се услуге из тачке 6.1.1.2 РИП-а које подразумевају транзит саобраћаја из мреже оператора према страном оператору и услуге из тачке 6.1.1.3 које подразумевају транзит саобраћаја из иностранства у мрежу оператора преко ВН Телекома, наплаћују по цијенама које су комерцијално (билатерално) договорене.

- Да Политика сектора телекомуникација за период 2008-2012. године као један од стратешких циљева наводи осигурање ефикасности сектора и потпуне конкурентности оператора и пружалаца услуга кроз ефикасну контролу квалитета и цијена пружених услуга, базираних на трошковном принципу. У складу са Политиком сектора телекомуникација за период 2008-2012. године РАК је донио Правило о анализи тржишта електронских комуникација ("Службени гласник БиХ", број 85/11) у којем су обавезе одвајања рачуноводствених евиденција и обавезе контроле цијена и вођења трошковног рачуноводства наведене као обавезе које се намећу проглашеним операторима са значајном тржишном снагом на релевантном тржишту. Оквирни елементи и план за увођење рачуноводственог одвајања и трошковног рачуноводства у телекомуникацијама БиХ, донесен од стране РАК-а 5.10.2012. године, документ је у ком су изложени општи принципи рачуноводственог одвајања и трошковног рачуноводства, те су у истом дати приједлози за предузимање неопходних корака у имплементацији ових обавеза операторима са значајном тржишном снагом на релевантном тржишту, а примјена истих почиње од 2014. године (www.rak.ba).

- Да је привредни субјекат Актон.онлине 7.2.2007. године поднио Захтјев за интерконекцију на фиксну мрежу привредног субјекта ВН Телеком, и то за услуге интерконекцијског линка, услуге сигнализације, услуге одлазног саобраћаја преко услуге избора оператора и услуге за међународне и националне операторе, те да су се обе стране усагласиле да термин почетка преговора о имплементацији интерконекције буде 26.2.2007. године.

- Да је као дан почетка тестирања одређен 29.5.2007. године, а да су посљедњи интерконекцијски тестови обављени 23.7.2007. године, те да је након тога требало још услиједити евентуално преговарање о комерцијалним условима уговора о интерконекцији.

- Да се ВН Телеком 23.7.2007. године обратио РАК-у са захтјевом за предузимање мјера у вези са могућим злоупотребима од стране оператора Актон.онлине.

- Да је ВН Телеком 31.8.2007. године обавијестио Актон.онлине да је од стране РАК-а обавијештен да је у току поступак утврђивања потенцијалних злоупотреба од стране Актон.онлине, те да ће ВН Телеком наставити преговоре о интерконекцији након доношења званичног става РАК-а о овом питању.

- Да је 27.11.2007. године одржан састанак, којем су присуствовали представници РАК-а и привредних субјеката Akt.online и ВН Telecom, о теми застој у интерконекцијским преговорима између Akt.online и ВН Telecomа и теми изнајмљивања локалних водова. На састанку је закључено да ће РАК послати допис привредном субјекту ВН Telecom у којем ће навести да су оператери Akt.online и UNITIC у прекршају и да се, независно од тога, требају наставити преговори и реализација интерконекције између Akt.online и ВН Telecomа.

- Да је привредни субјекат Akt.online 21.1.2008. године обавијестио привредни субјекат ВН Telecom да је раскинуо уговор о пружању услуге одлазних међународних телефонских позива привредном субјекту UNITIC.

- Да је Споразум о интерконекцији на фиксну мрежу између Подносиоца захтјева и ВН Telecomа потписан 1.2.2008. године.

- Да привредни субјекат Akt.online има закључен Споразум о терминацији међународних позива у фиксну и мобилну мрежу ВН Telecomа, те да овај уговор подразумева довођење међународног саобраћаја у фиксну мрежу и транзитирање истог преко фиксне мреже ВН Telecomа у мобилну мрежу ВН Telecomа.

- Да привредни субјекат ВН Telecom има потписане уговоре о терминацији међународних позива у фиксну и мобилну мрежу ВН Telecomа са осамнаест страних оператера, те да ти уговори подразумевају довођење међународног саобраћаја у фиксну мрежу и транзитирање истог преко фиксне мреже ВН Telecomа у мобилну мрежу ВН Telecomа, као и слање саобраћаја из фиксне и мобилне мреже ВН Telecomа у мрежу тих ино-оператера.

- Да је РАК 4.2.2008. дописом број: 05-29-9-1/08, одговорио на упит Akt.online везано за регулисање цијена терминације међународних позива да су сви легислативни и регулаторни документи РАК-а утемељени на ЕУ моделу и да је такав став примјенљив и приликом давања сагласности на РИП документе које су урадили оператери са значајном тржишном снагом за тржиште фиксне телефоније и да то значи да постоје услуге чије се цијене обавезно дефинишу, али и оне за које се цијене уговарају на комерцијалној основи, као и да у случају дефинисања цијена за терминарање међународних позива, када се преко мреже доминантног оператера међународни позиви транзитирају у мреже нових оператера и терминарају код претплатника нових оператера, ради се о услузи чију цијену оператери формирају на основу међусобних договора.

- Да је РАК 7.4.2008. године донио Рјешење број УП1: 02-07-120/08, у поступку покренуто по пријави ВН Telecomа против Akt.online, због кршења прописа и услова дозволе за пружање фиксне јавне телефонске услуге, којим је утврђено да је Akt.online прекршио одредбе Дозволе за пружање фиксних јавних услуга и одредбе Закона о комуникацијама, закључивши уговор о пружању јавне фиксне услуге за UNITIC.

- Да је РАК на упит Конкурентског савјета (допис број: 01-26-10-816-1/10, од 15.11.2010. године) у погледу одређивања цијене терминације међународних позива, одговорио дописом број: 05-39-3607-2/10, од 24.12.2010. године, (запримљен под бројем: 01-26-10-816-1-1/10, 27.12.2010. године) навео да се цијене за међународну терминацију позива формирају на бази договора између заинтересованих телеком оператера, те да РАК не даје сагласност на овакве цијене и оне претпостављају обострани комерцијални интерес.

7. Процесни приговори

ВН Telecom је истакао процесни приговор да је против пресуде Суда БиХ у управном спору поднесен захтјев за преспитивање пресуде те да се због могућности да Апелационо вијеће Суда БиХ донесе пресуду којом ће се усвојити захтјев и пресуда укинути, те предмет вратити Управном одјељењу Суда БиХ, ВН Telecom сматра да су у складу са изложеним испуњени услови да Конкурентски савјет у складу са чланом 139, а у вези са чланом 135. Закона о управном поступку донесе закључак којим се поступак прекида до доношења одлуке Апелационог суда БиХ.

Пресудом Суда БиХ, број: С1 3 У 003765 10 У, 24.4.2013. године поништено је Рјешење Конкурентског савјета број: 01-05-26-028-63-П/09, од 4.11.2010. године, те предмет враћен туженом органу на поновно рјешавање. С обзиром да је пресуда Суда БиХ обавезујућа за Конкурентски савјет, исти је наставио са поступком.

8. Доминантан положај

Члан 9. став (1) Закона прописује да привредни субјекат има доминантан положај на релевантном тржишту робе или услуга ако се због своје тржишне снаге може понашати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, такође узимајући у обзир удио тог привредног субјекта на тржишту, удјеле које на том тржишту имају његови конкуренти, као и правне и друге препреке за улазак других привредних субјеката на тржиште.

Конкурентски савјет је током спровођења предметног поступка утврдио да на територији Босне и Херцеговине, у складу са Листом оператера са значајном тржишном снагом број: 03-29-2374-1/07, сачињеном од стране РАК-а, привредни субјекат ВН

Telecom, као и привредни субјекти Хрватске телекомуникације д.д. Мостар и Телекомуникације Српске а.д. Бања Лука проглашен за оператера са значајном тржишном снагом на тржишту услуга фиксне и мобилне телефоније, дакле да има доминантан положај.

9. Злоупотреба доминантног положаја

Оператери са значајном тржишном снагом, ВН Telecom, Хрватске телекомуникације д.д. Мостар и Телекомуникације Српске а.д. Бања Лука, сачињавају РИП документ о условима и начину прикључка на њихову инфраструктуру, а на садржај и услове из истог РАК даје сагласност. Оператери са значајном тржишном снагом путем РИП-а нуде могућност алтернативним оператерима да се прикључе на њихову инфраструктуру како би могли пружати одређене телекомуникацијске услуге.

Конкурентски савјет је анализом РИП документа привредног субјекта ВН Telecom утврдио да се ВН Telecom чланом 4.1.1. обавезао да ће, уколико захтјев оператера садржи све потребне документе сагласно РИП-у, усвојити захтјев и предложити термин за почетак преговора, те у складу са чланом 4.1.5. РИП-а окончати преговоре о интерконекцији у року од 90 дана од договореног термина за почетак преговора и закључити споразум о интерконекцији. Из наведеног произилази да је тачан навод Противне стране да се рок од 90 дана не односи на закључење уговора, већ завршетак преговора.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је Akt.online 7.2.2007. године поднио Захтјев за интерконекцију на мрежу привредног субјекта ВН Telecom. Због чињенице да захтјев није био комплетан и уредан привредни субјекат ВН Telecom и привредни субјекат Akt.online су се усаслагали да као почетак преговора буде 26.2.2007. године, а 19.7.2007. године су завршени интерконекцијски тестови, о чему је и састављен документ "Тестирање саобраћаја са оператером Akt.online" 23.7.2007. године. Завршетком тестирања се стичу услови за закључење споразума о интерконекцији, евентуално треба још договорити комерцијалне услове, уколико исти већ нису договорени.

Конкурентски савјет је утврдио да је по завршетку тестирања требало још уговорити комерцијалне услове и потписати споразум о интерконекцији, што се није десило у разумном року, већ шест мјесеци касније, тек након што је Подносилац захтјева раскинуо уговор са привредним субјектом UNITIC. Дакле, ВН Telecom, као оператер са значајном тржишном снагом, био је обавезан омогућити интерконекцију на властиту мрежу другим оператерима, а у конкретном случају, за закључивање споразума о интерконекцији Подносиоца захтјева условљавао је обавезама које немају везе за предмет споразума о интерконекцији, односно од Подносиоца захтјева тражио да раскине уговор о пружању услуге одлазног међународног саобраћаја коју је обављао за привредни субјект UNITIC.

Конкурентски савјет није прихватио оправданим став привредног субјекта ВН Telecom да је незаконито обављање дјелатности одлазних позива у међународном саобраћају са бројева из нумеративног обима ВН Telecomа од стране Подносиоца захтјева несумњиво у супротности са начелом савјесности и поштења, те да је због тога било неразумно и неосновано очекивати и захтијевати да ВН Telecom са фирмом Akt.online као партнером закључи било какав споразум све док се тај партнер понаша супротно начелима савјесности и поштења. Наиме, привредни субјекат ВН Telecom има доминантан положај на релевантном тржишту и као такав има посебну одговорност, а и према важећим прописима из области телекомуникација био је обавезан да омогући интерконекцију на властиту мрежу под условима предвиђеним РИП документом. Евентуално незаконито поступање Подносиоца захтјева је тек требало да буде утврђено од стране надлежног органа тј. РАК. У току поступка је утврђено да је РАК на састанку одржаном 27.11.2007. године јасно изрекао свој став у погледу наведеног, тј. да се поступак закључивања споразума о интерконекцији треба наставити независно за утврђивање ове повреде од стране Akt.online.

ВН Telecom је 28.12.2007. године обавијестио РАК и Akt.online дописом број: 01.5-3.4-13326/0, о ставу Управе Друштва ВН Telecom везано за закључак са састанка, одржаног 27.11.2007. године, и став РАК-а "да се процес успостављања интерконекције за услугу терминарања међународног саобраћаја између Akt.online и ВН Telecom треба наставити и окончати" да сматрају став РАК-а необавезујућим те да у овом случају дају предност ставу Управе Друштва ВН Telecom.

Дакле, ВН Telecom је одлучио да истраје у постављању услова и споразум о интерконекцији је закључио тек када је Подносилац захтјева испунио постављени услов, тј. раскинуо уговор са UNITIC, што представља повреду Закона из члана 10. став (2) тачка д) јер је забрањена свака злоупотреба доминантног положаја која се, између осталог, односи на закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које на својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог споразума.

Слиједом наведеног, Конкурентски савјет је одлучио као у тачки 1 диспозитива.

У погледу навода Подносиоца захтјева да је ВН Telecom ино-оператерима нуди повољније цијене терминације позива у фиксну и мобилну мрежу ВН Telecom, Конкурентијски савјет је утврдио да су према РИП документу привредног субјекта ВН Telecom, који је био на снази у спорном периоду, цијене терминације домаћих позива у фиксну и мобилну мрежу биле унапријед утврђене, док је за цијене терминације иностраних позива у фиксну и мобилну мрежу прописано да се исте договарају на комерцијалној основи. На предложени РИП документ РАК даје своју сагласност и тек након тога исти ступа на снагу.

Привредни субјекат Akt.online има закључене уговоре са страним оператерима о терминацији међународних позива у фиксну и мобилну мрежу ВН Telecom, што значи да привредни субјекат Akt.online терминира међународни саобраћај у мрежу привредног субјекта ВН Telecom, а привредни субјекат ВН Telecom даље те позиве води до крајњег корисника, односно својих претплатника.

Привредни субјекат ВН Telecom са страним оператерима потписује билатерални уговор којим се регулишу терминације међународног саобраћаја за саобраћај у оба правца. Прецизније, ВН Telecom утврђује цијену терминације у своју мрежу, тако и страни оператер утврђује цијену терминације у своју мрежу за полазни међународни саобраћај који остваре искључиво корисници ВН Telecom.

На захтјев Конкурентијског савјета привредни субјекат ВН Telecom је 29.10.2013. године, поднеском број: 05-26-3-01-35-П/11, доставио преглед свих закључених уговора са ино-оператерима у којима је наведен број уговора, датум закључивања уговора, период важења уговора и цијене терминације позива у фиксну и мобилну мрежу ВН Telecom. Због обимности предметних уговора овлашћене службене особе Конкурентијског савјета су 6.11.2013. године у просторијама ВН Telecom извршиле увид у закључене уговоре између привредног субјекта ВН Telecom и страних телеком оператера, како би се увјерили у вјеродостојност навода из поднеска ВН Telecom број: 05-26-3-01-35-П/11, од 29.10.2013. године. Увидом у наведене уговоре, утврђено је да нема одступања у подацима које је ВН Telecom доставио у односу на податке садржане у уговорима.

У тачки 6.1.1.2 РИП-а (број: 01-6.7-12420/05, од 26.5.2005. године) дефинисано је да су цијене за терминацију међународног саобраћаја у фиксну и мобилну мрежу комерцијалне, односно ствар билатералног договора између ВН Telecom и оператера.

Увидом у уговоре којима су утврђене цијене терминације позива у фиксну и мобилну мрежу привредног субјекта ВН Telecom, закључене између привредног субјекта ВН Telecom и страних оператера, односно са Подносиоцем захтјева, упоређене су цијене наведених услуга.

Табела 1.

Р. бр.	Период важења	Распон цијене у фиксну мрежу (мин-макс)*	Просјечна цијена у фиксну мрежу	Цијена Akt.online за фиксну мрежу	Распон цијене у мобилну мрежу (мин-макс)	Просјечна цијена у мобилну мрежу	Цијена Akt.online за мобилну мрежу
1.	1.1.2010.-31.12.2010.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2.	1.1.2011.-31.12.2011.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
3.	1.1.2012.-31.12.2012.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
4.	1.1.2013.-31.12.2013.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
5.	1.1.2014. -надаље	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

*Све цијене изражене су у конвертибилним маркама.

Упоредбом цијена које је ВН Telecom имао договорене са страним оператерима са цијенама које је имао Подносилац захтјева за исту услугу, утврђено је да нису тачни наводи Подносиоца захтјева да ВН Telecom даје повољније услове страним оператерима приликом закључивања уговора о терминацији међународних позива у фиксну и мобилну мрежу ВН Telecom. Такође, чињеница је да је РАК препустио оператерима утврђивање цијена терминације међународних позива на комерцијалној основи и није направио разлику у погледу домаћих и страних оператера.

Конкурентијски савјет из осталих навода странака у поступку и достављених доказа, као и доказа прикупљених по налогу Конкурентијског савјета није утврдио злоупотребу доминантног положаја у смислу члана 10. став (2) тачка а) директно или индиректно намећање нелегалних куповних и продајних цијена или других трговачких услова којима се ограничава конкуренција, тачке б) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја на штету потрошача или тачке ц) примјене различитих услова за исту или сличну врсту послова са осталим странама, чиме их доводе у неравноту и неповољан конкурентски положај, за привредни субјекат ВН Telecom, па се у том дијелу Захтјев одбија као неоснован.

Слиједом наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 3 диспозитива.

10. Новчана казна

У смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона, новчаном казном у износу највише до 10,0% (десет) вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је претходила години у којој је наступила повреда закона, казниће се привредни субјекат, ако злоупотреби доминантни положај на начин прописан одредбама члана 10. овог закона.

Конкурентијски савјет је увидом у биланс успјеха за период 1.1.2006 - 31.12.2006. године привредног субјекта ВН Telecom утврдио да је исти у 2006. години, као години која је претходила повреди Закона, остварио укупни приход од (...) КМ.

Полазећи од неспорно утврђене чињенице да је привредни субјекат ВН Telecom прекршио члан 10. став (2) тачка д) Закона, приликом закључивања Споразума о интерконекцији на фиксну мрежу ВН Telecom на територији Босне и Херцеговине, злоупотреби доминантан положај на релевантом тржишту, Конкурентијски савјет је изрекао новчану казну у износу од 150.000,00 КМ,

што износи (...) % укупног прихода у 2006. години, као години која је претходила повреди Закона.

Конкурентијски савјет је приликом одређивања висине новчане казне узео у обзир намјеру те дужину трајања повреде Закона, као и последице које је иста имала на тржишну конкуренцију, у смислу члана 52. Закона, те је утврдио да је повреда Закона трајала краћи временски период (шест мјесеци) као и да је та повреда окончана од стране ВН Telecom самоиницијативно, без интервенције надлежних органа. Надаље, накнадно је од стране РАК-а утврђено кршење дозволе и Закона о комуникацијама од стране Akt.online закључивањем уговора о пружању јавне фиксне услуге са привредним субјектом УНИТС (Рјешење РАК, број УП: 02-07-120/08, од 07.04.2008. године), на којем је ВН Telecom инсистирао да буде раскинут као услов за закључење Споразума о интерконекцији.

У случају да се изречена новчана казна не уплати у утврђеном року, иста ће се наплатити присилним путем, у смислу члана 47. Закона, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 2 диспозитива.

11. Привремена мјера

Анализирајући истакнуте наводе и понуђене доказе Подносиоца захтјева и Противне стране везано за затражену привремену мјеру, имајућу у виду одредбе члана 36. Закона према којим је терет доказивања на странци која је поднијела захтјев за покретање поступка, Конкурентијски савјет на основу истих није у вријеме подношења захтјева могао утврдити прелиминарну повреду у смислу члана 40. став (1) Закона која би могла краткорочно штетно утицати на поједине привредне субјекте, па самим тим није могао правремено одредити привремену мјеру.

Слиједом наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у тачки 5 диспозитива.

12. Административна такса

Подносилац захтјева Akt.online је дужни платити административну таксу у износу од 1.500,00 КМ у корист буџета институције Босне и Херцеговине, у складу са чланом 2. Тарифни број 107. тачка ф) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкурентијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06 и 18/11).

13. Поука о правном лијеку

Против овог рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог рјешења.

¹ Податак представља пословну тајну.

Број: 05-26-3-01-70-П/11
6. фебруара 2014. године
Сарајево

Предсједник,
Гордан Распудић, с.р.

На основу члана 42. став (2) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) и члана 209. став (1) Закона о управном поступку Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), Конкуренцијски савјет, на 82. (осамдесет другој) сједници, одржаној 18.02.2014. године, донио је

ЗАКЉУЧАК

О ИСПРАВЦИ РЈЕШЕЊА број: 05-26-3-01-70-П/11, од 06.02.2014. године

1. У тексту Рјешења број: 05-26-3-01-70-П/11, од 06.02.2014. године, у тачки 2. диспозитива ријечи: "због кршења члана 10. став (2) тачка а) Закона о конкуренцији" мијењају се и гласе: "због кршења члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији".

2. Овај закључак је саставни дио Рјешења број: 05-26-3-01-70-П/11, од 06.02.2014. године.

3. Овај закључак је коначан и биће објављен у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренцијски савјет је на 80. (осамдесетој) сједници, одржаној 06.02.2014. године, донио Рјешење број: 05-26-3-01-70-П/11, којим је утврђено да је привредни субјекат ВН Telecom д.д. Сарајево, Обала Кулина бана 8, 71000 Сарајево, злоупотребио доминантни положај на тржишту интерконекције на фиксну мрежу, условљавајући привредни субјекат Akt.online д.о.о., Фра Анђела Звиздовића 1, 71000 Сарајево, да обустави пружање услуге одлазног међународног саобраћаја за UNITIS д.о.о. Сарајево, као услов за закључење споразума о интерконекцији, што представља повреду Закона о конкуренцији у смислу члана 10. став (2) тачка д) закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог споразума.

У тачки 2. диспозитива наведеног рјешења изречена је новчана казна привредном субјекту ВН Telecom д.д. Сарајево, Обала Кулина бана 8, 71000 Сарајево, због кршења члана 10. став (2) тачка а) Закона о конкуренцији.

Накнадном провјером установљено је да се тачка 2. диспозитива Рјешења не слаже са тачком 1. истог у погледу законске одредбе која је прекршена (тачка 1. диспозитива) и законске одредбе због које је казна изречена (тачка 2. диспозитива), па се ова очигледна погрешка исправља диспозитивом овог закључка.

Поука о правном лијеку

Одлука Конкуренцијског савјета је коначна.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објаве овога рјешења.

Број: 05-26-3-01-76-П/11
18. фебруара 2014. године
Сарајево

Предсједник,
Гордан Распудић, с.р.

САДРЖАЈ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 296 Одлука о давању сагласности на План утрошка средстава, број: 04/1-012-2-397/14 1
- 297 Рјешење о додјели концесије за изградњу и коришћење МХЕ "Подивич", МХЕ "Слапи" и МХЕ "Самар" на Касиндолској ријеци..... 1
- 298 Рјешење о додјели концесије за изградњу и коришћење МХЕ "Железница 1" и МХЕ "Железница 2" на ријеци Жељезници 1
- Рјешење о разрјешењу помоћника министра у Ресору за земљишно-књижне послове, број: 04/1-012-2-392/14..... 2
- Рјешење о постављењу вршиоца дужности помоћника министра у Ресору за послове нотаријата, адвокатуре, правобранилаштва, бесплатне правне помоћи, обуке и координације пројеката и земљишно-књижних послова..... 2

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

- 300 Правилник о обављању стручно-техничких послова у шумама у приватној својини 10
- 301 Правилник о измјенама и допунама Правилника о условима и начину замјене шума и шумског земљишта у својини Републике..... 10

МИНИСТАРСТВО САОБРАЋАЈА И БЕЗА

- 302 Рјешење о именовању Комисије за усклађивање редова вожње, број: 13.03/345-454/14..... 11

МИНИСТАРСТВО ИНДУСТРИЈЕ, ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА

- 303 Програм осposобљавања за тапетара 11

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

- 304 Допуна Листе сталних судских тумача у Републици Српској, који су именовани рјешењем министра правде, а у складу са Правилником о сталним судским тумачима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/05, 32/07 и 36/12), број: 08.020/704-24/14 15

УСТАВНИ СУД БиХ

- Одлука о допуствости и меритуму, број: АП 2414/10 15
- Одлука о допуствости и меритуму, број: АП 3408/10 19

КОНКУРЕНЦИЈСКИ САВЈЕТ БиХ

- Рјешење по Пријави концентрације привредног субјекта Amadeus IT Group, S.A., Мадрид, Република Шпанија 22
- Рјешење по Захтјеву за покретање поступка Akt.online д.о.о. Сарајево против привредног субјекта ВН Telecom д.д. Сарајево 24
- Закључак о исправци Рјешења број: 05-26-3-01-70-П/11 32

- ОГЛАСНИ ДИО 8 страна

